

آغاز پیش فروش ۹۰ هزار خودرو از امروز

مدیر عامل سایپا: سایپا از ساعت ۱۰ امروز، پیش‌فروش ۵۰هزار دستگاه خودرو را آغاز می‌کند

مدیر عامل ایران‌خودرو: فروش ۴۰هزار دستگاه از محصولات ایران‌خودرو هفته آینده آغاز می‌شود

صفحه ۴

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ - ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۳۹ - ۵ سپتامبر ۲۰۱۸ - سال نودوسوم - شماره ۲۷۰۹۱ - ۱۶ صفحه به همراه ۸ صفحه ضمیمه - استان‌های تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - سایر استان‌ها ۵۰۰ تومان

رئیس‌جمهوری در مراسم افتتاح ۳ طرح بزرگ پتروشیمی:

دشمنان قادر به توقف ملت ایران در مسیر سازندگی نیستند

وارد مرحله جدیدی از توطئه بیگانگان شده‌ایم

این‌که ما را به قبل از سال ۵۷ برگردانند، آرزویی است که محقق نمی‌شود

حفظ محیط‌زیست اولویت پروژه‌های حوزه انرژی است

مردم مناطق انرژی‌خیز باید از مواهب آن بیشترین بهره را داشته باشند

۲۲ میلیون مترمکعب گاز، به جای سوختن، در چرخه تولید و درآمدزایی قرار می‌گیرد

بخش مهمی از پروژه‌های امروز در زمان تحریم انجام شده است

دشمنان مشکلاتی بر مردم تحمیل می‌کنند، اما محال است بر ایران و ایرانیان مسلط شوند

دشمن فقط زمانی موفق می‌شود که امید و حرکت ما متوقف شود

از مهمترین نشانه‌های استقلال، بی‌نیازی در حوزه انرژی است

هدف ما فاصله گرفتن از خام‌فروشی، جذب سرمایه و توسعه صنایع پایین‌دستی است

در این دولت بیش از ۱۳ هزار روستا از نعمت گاز بهره‌مند شدند

بهره‌برداری ۳ واحد عظیم پتروشیمی در یک روز، ثابت می‌کند که از مشکلات عبور خواهیم کرد

فاز سوم پتروشیمی پردیس با ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۷۵۵ هزار تن آمونیاک و اوره افتتاح شد

فاز نخست نیروگاه پتروشیمی دماوند با ظرفیت تولید سالانه ۶۵۰ مگاوات برق به بهره‌برداری رسید

پتروشیمی مرجان، توان تولید سالانه یک میلیون و ۶۵۰ هزار تن متانول را دارد

صفحه ۲

«ویکی لیکس»: اسرائیل به اعراب خلیج فارس مشاوره امنیتی می‌دهد

شرکت‌های اسرائیلی به کشورهای عرب خلیج فارس در آموزش نظامی و نیروهای ویژه کمک می‌کنند

برادر پادشاه سعودی: مقصر اوضاع بد عربستان «ملک‌سلمان» و «بن سلمان» هستند

صفحه ۱۶

رئیس کمیسیون انرژی: مجلس با افزایش

قیمت بنزین مخالف است

فریدون حسنوند: مجلس و دولت هیچ طرحی مبنی بر افزایش قیمت بنزین، سهمیه‌بندی و چند نرخی کردن بنزین ندارند

نمایندگان مجلس با تشکیل منطقه ویژه اقتصادی در خلخال، کیش‌شهر و فریدن موافقت کردند

رئیس کمیسیون انرژی مجلس گفت: کمیسیون انرژی پیش از سال ۹۷ و پس از آن اعلام کرد که با دو نرخ و چند نرخ کردن بنزین و افزایش قیمت مخالف است.

به گزارش ایستا، فریدون حسنوند با انتشار پستی در صفحه شخصی خود در اینستاگرام نوشت: «مجلس

معاون سوادآموزی آموزش و پرورش شهرستان‌های تهران در گفت‌وگو با «اطلاعات»:

دبیرستانی‌هایی که والدین خود را با سواد کنند ۷۰۰ هزار تومان می‌گیرند

یکی از مهمترین چالش‌ها در ریشه‌کن کردن بیسوادی بی‌علاقگی و بی‌انگیزگی بیسودان است

بسیاری از دستگاه‌ها در زمینه همکاری با آموزش و پرورش برای سوادآموزی، تکلیفی برای خود قائل نیستند

بیسوادی مانع جدی توسعه کشور است

کلاتری: حیات وحش کشور با کمبود آب مواجه است

دیگر نمی‌توانیم محصولات کشاورزی پرآب بر کشت کنیم

بارش‌های ۵۰ سال گذشته را دیگر نخواهیم داشت

ویژه فرهنگی ضمیمه اطلاعات امروز

حماومه پایپایری جایگاه سردار شهید «کاوه» در تیپ ویژه شهدا

اقتصادی توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر نیازمند حمایت

ایران هشتمین ایرانین در دیم

گزارش فوتبال بازی ساده شناخت پیچیده

پایان فصل پشت پرده فقر و آوارگی الزامات و شرایط زیست شهری

فرهنگی ۳۸

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

آگهی مزایده سراسری املاک و مستغلات شماره ۱۰۸۲

سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی

رجوع به صفحه ۷

آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

خرید ۱۰۰ (یکصد) تن کربن فعال

مسور نیاز کارخانه طلای زرشوران

رجوع به صفحه ۵

تجدید آگهی فراخوان شناسایی پتانسیل‌های معدنی سلیس کشور

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

رجوع به صفحه ۳

آگهی مناقصه عمومی شماره ۶۴-۱۹۷-۹۷

شماره ۲-۹۷/۱۰۲

شرکت ایران ترانسفو

رجوع به صفحه ۶

آگهی مناقصه شماره ۶۴-۱۹۷-۹۷

شماره ۲-۹۷/۱۰۲

شرکت ایران ترانسفو

رجوع به صفحه ۶

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی مشاوران

شماره ۹۷/۴ (نوبت اول)

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

رجوع به صفحه ۷

قابل توجه فرهنگدوستان

از سایت فروشگاه اینترنتی انتشارات اطلاعات بازدید کنید

بایستی به سایت فروشگاه اینترنتی انتشارات اطلاعات کتاب مورد علاقه خود را تهیه نمایید.

www.ketabettelaat.com

واحد اطلاع رسانی انتشارات اطلاعات

آگهی مزایده شماره ۹۷/۶-۱۹۷ املاک مازاد بانک ملی استان مازندران

رجوع به صفحه ۳

آگهی مزایده شماره ۹۷/۶-۱۹۷ املاک مازاد بانک ملی استان مازندران

رجوع به صفحه ۳

تاریخ آفریقای جنوبی

نوشته: ایریس برگر ترجمه: دکتر حسین حمیدی نیا

قطع رقی، ۳۴۰ صفحه، چاپ دوم

کتابی که با عنوان «تاریخ آفریقای جنوبی» پیش رو دارید، بخشی از مجموعه «تاریخ جدید جهان» است که از سوی دانشگاه آکسفورد انتشار یافته است. سلسله کتاب‌های تاریخ جهان مجموعه‌ای ابتکاری است که تاریخ جهان را از منظر متفاوت آنچه تاکنون رایج بوده به خوانندگان وعلاقه‌مندان عرضه می‌کند. نویسنده کتاب- خانم ایریس برگر- آستاند کرسی تاریخ، مطالعات جغرافیایی و زنان در دانشگاه «آلبانی» ایالت نیویورک آمریکا است. وی با قلمی شیوا و روان، روایتی کوتاه و دلنشین از تاریخ سرزمینی را ارائه می‌کند که یکی از تاثیرگذارترین جنبش‌های اجتماعی و سیاسی قرن بیستم را در دامن خود پرورش داده است. نویسنده در چارچوب دیدگاه جدید تاریخ نگاری به ارائه یک بررسی کلی از تاریخ آفریقای جنوبی پرداخته است که تاریخ اجتماعی و نقش زنان در نوشته شدن آن تاریخ را شامل می‌شود. «برگر» اثر خود را از دوران ماقبل تاریخ آغاز کرده، آن را به ورود هلندی‌ها پیوند زده و با بیان حوادثی چون برده‌داری، تسلط استعمار بریتانیا، ناسیونالیسم آفریقایی و آفریکانر، به تحلیل حوادث قرن بیستم از جمله شکل گیری مبارزات سازماندهی شده سیاهپوستان، استقرار نظام آپارتاید، قیام «سوتو» و استقرار نظام دموکراتیک اشاره کرده است. وی در کتاب خود علاوه بر نقاط قوت جامعه آفریقای جنوبی، چالش‌های فراوری آن کشور از جمله چگونگی مصالحه و زندگی دو جامعه سیاه و سفید در کنار یکدیگر را نیز مد نظر قرار داده است.

این کتاب در ادامه دو اثر پیشین مترجم در مورد آفریقای جنوبی باعنوان‌های «جغرافیای آفریقای جنوبی» و «فرهنگ‌ها و اقوام در سرزمین رنگین کمان» که اولی تألیف و دومی ترجمه است، سومین اثر و کامل‌کننده مجموعه مربوط به آفریقای جنوبی است که در واقع حاصل مأموریت فیلم‌انگیزی وی در آن کشور بوده است. این اثر مجموعه‌ای ابتکاری و نوگرایانه است که تاریخ به روز، زنده و اثربخش مردم آفریقای جنوبی را به خوانندگان عرضه می‌کند. این مجموعه کتاب‌ها که آفریقای جنوبی نیز بخشی از آن است، همچنین یک دگرگونی مهم از تاریخ نگاری سنتی به جدید را بازتاب می‌دهد و از دیدگاه کاملاً متفاوتی به تاریخ جهان نگریسته است. مجموعه‌ای کامل است و تمامی کشورها، مناطق جهان و تجربیات بشری، حتی درمانی را که معمولاً بدون تاریخ تصور می‌شوند و بسیار دورتر از مراکز تمدنی زندگی می‌کنند، پوشش می‌دهد. این بدان معنا نیست که تمامی رویدادها، در همه مکان‌ها و همه زمان‌ها، ارزش ثبت شدن و دانستن را دارند، بلکه هدف این است که با ملاحظه سرگذشت‌های جداگانه و در هم تنیده جامعه‌ها و فرهنگ‌های متفاوت، بیشترین اطلاعات و دانش از زندگی انسان‌های گذشته کسب شود. برقراری این پیوندها دیگر عنصر اساسی در تاریخ نگاری نوین از تاریخ جهان است. تاریخ‌نگاری نوین بر تعامل و پیوند درمان، مکان‌ها و فرایندها در همه حوزه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، دینی و اجتماعی تأکید می‌کند. این تاریخ با مقایسه رویدادها، شباهت‌ها را می‌یابد. تأکید بر مقایسه و تعامل برای توسعه چارچوبی که بتواند درک تاریخ را تعمیق و گسترش دهد، بسیار اساسی است. خواه تمرکز و تأکید بر کشور، یا منطقه‌ای ویژه، یا کل جهان باشد. مطالعه این کتاب ارزشمند را به تمامی علاقه‌مندان مباحث تاریخ معاصر توصیه می‌کنیم.

فروشگاه مرکزی: تهران بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن: ۲۹۹۹۳۶۸۶

آگهی مناقصه عمومی

دانشگاه محقق اردبیلی در نظر دارد تهیه و نصب پنجره‌های آلومینیومی از جنس ترمال بریک برای ساختمان دانشکده کشاورزی ۲ و ۳ دانشگاه را با برآور اولیه حدود سه میلیارد (۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، از طریق مناقصه عمومی، به شرکت‌های ذی‌صلاح دارای سابقه کار مفید و ترجیحاً دارای گواهینامه صلاحیت کاری از مراجع ذی‌صلاح با در نظر گرفتن سایر شرایط مندرج در اسناد و مدارک مناقصه و اگذا نماید.

متقاضیان واجد شرایط می‌توانند حداکثر تا ۷ روز پس از تاریخ درج آگهی در روزنامه، به سامانه تدارک الکترونیک (ستاد) دولت مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند. ضمناً پس از اتمام مهلت مقرر برای دریافت اسناد، حداکثر مدت ۱۰ روز بایستی نسبت به بازگذاری اسناد و ارائه پیشنهاد قیمت در سامانه مذکور اقدام نمایند. لازم به توضیح است متقاضیان همچنین نسبت به ارسال فیزیکی پاکت‌ها مربوط به مناقصه به آدرس: اردبیل، خیابان دانشگاه، دانشگاه محقق اردبیلی، اداره دبیرخانه واقع در ساختمان مرکزی دانشگاه اقدام و برابر آیین‌نامه نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه، میزان سپرده شرکت در مناقصه معادل ۵/۵ میلیارد برآورد اولیه و میزان پیش پرداخت معادل بیست درصد قیمت پیشنهادی پیمانکار برنده مناقصه می‌باشد.

توجه: هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

تلفن تماس با کارفرما:

برای ارائه اطلاعات فنی: ۰۴۵-۳۱۵۰۵۰۵۶ (آقای مهندس احمدی)

برای ارائه اطلاعات مالی: ۰۴۵-۳۱۵۰۵۰۲۱ (آقای مهندس احمدی)

شماره مجوز: ۲۴۲۷ و ۱۳۹۷

آگهی تجدید فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی و یک مرحله‌ای شماره ۱۴/۹۷/۰۴۶

جایبایی و حمل‌ونقل بار با هواپیمای به مناطق عملیاتی و مسیرهای تعیین شده

شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد انجام خدمات فوق‌الذکر را طبق شرح کار تدوین شده از طریق مناقصه عمومی و به مدت «سه سال» به پیمانکار واجد شرایط به شرح ذیل واگذار نماید:

الف: خدمات مورد نیاز

جایبایی و حمل مسافر و بار با هواپیمای به مناطق عملیاتی و مسیرهای تعیین شده

ب: محل اجرای خدمات:

مناطق عملیاتی شرکت نفت فلات قاره ایران (منطقه نفتی بقی بکر، جزایر خارک، سیر، لاوان)

ج: مدت خدمات مورد نیاز:

سه سال

د: شرایط مناقصی:

۱- توانایی ارائه ضمانت‌نامه «شرکت در فرآیند اجراع کار» به مبلغ ۱۰۰،۹۲۴،۰۰۰ (سی و هفت میلیارد و دویست و یازده میلیون و نود و دو هزار و چهارصد) ریال و انجام تعهدات طبق ضوابط کارفرما در صورت برنده شدن

۲- توانایی ارائه ضمانت‌نامه معتبر «اجرای تعهدات» به میزان ۱۰٪ مبلغ کل قرارداد

مزایده

تابلوه‌ها و نمایه‌های تبلیغات محیطی شهر جهانی یزد

نوبت دوم

یکی از اطلاع‌مطلبان طلبایی گردشگری ایران

• واجدان شرایط دریافت اسناد مزایده:

• کانونهای تبلیغاتی مجاز در سطح کشور

• شیوه دریافت اسناد:

• مراجعه به پایگاه اینترنتی: FARHANGI.YAZD.IR

• مراجعه حضوری به نشانی یزد، خیابان آیت ا... کاشانی، روبروی پارک هفتم تیر، پردیس جنوب، سالن فرهنگی، اجتماعی ورزشی شهرداری یزد

• اطلاعات بیشتر تماس با:

۰۳۵۰۳۸۲۷۶۶۵ و ۰۹۱۳۲۵۹۹۰۵۷

• پذیرش پیشنهادها:

• پایان وقت اداری یکشنبه ۲۵ شهریور ۱۳۹۷

• بازگشایی پاکت‌ها: دوشنبه ۲۶ شهریور ۱۳۹۷

• شهرداری یزد در رد پذیرش پیشنهادها مختار است.

اطلاعات

یادداشت‌ها

پشت پرده فقر و آوارگی

الزامات و شرایط زیست شهری-۴

سید مسعود رضوی

دیروز که دربارۀ جمعی از کودکان و ژولیدگان بی‌اسم و رسم و بی‌پایهی که در کوچه و خیابانها سر در زباله‌ها دارند و مایای برده اراد و کنشگی که برپایان این بی‌پایان ار گرفته‌اند مطالبی بی‌اسم و بی‌زنگ، ترانه‌های در شبکه‌های اجتماعی نشر و تکرار شد دربارهٔ کودکانی که زباله گرد است و می‌گوید گوش را نامووری شاید مربوط به شهرداری یا جایی دیگر برده‌است.

اهمیت خبر و یزات‌باب آن در افکار عمومی چنان بود که اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور دستور داده‌است سریرما این کودک شناسایی و عاملان احتمالی حادثه تحت پیگرد قرار داده شوند.

این خبر چه درست باشد و چه صحنه سازی باشد، جلوه‌ای از یک نوع پرده‌داری زباله‌ای و تبعات آن در میان مردم و شهروان است که فخرشان در تاریخ این بوده است که هیچ‌گاه مرحله‌ای با عنوان «برده داری» نداشته و به مانند مصر و یونان و حتی آمریکای زمان ابراهام لینکلن تجارت و استفاده از برده در آن مرسوم نبوده‌است.

البته تحت تأثیر برخی اشغالگران غیر ایرانی و قدرت فاجان، گونه‌هایی از این نوع مناسبات در ایران دیده شده اما شکل غالب غیر از آن بوده‌است و ایران ازین نظر سربلندترین تاریخ و تمدن را دارد.

اما باید به موضوع اصلی پیرازم که قصد دارم در روزها و اکر هفته‌های آینده جنبه‌های پنهان و آشکارش را مورد بحث قرار دهم و پرده اراد و سکوت را بشکافیم تا بتوانیم رودر روی جریان سیاه و تپاهی که در سایه‌های جهان مادن پنهان شده بایستیم و به حساسیت برسیم پس از آن نوشته‌ها را فقط مقدمه به حساب آوریم و امیدوارم هر که به قلب و اطلسی از اسرار دارد همکاری کند و بیشتر دربارهٔ مضمون‌ات و توطیاتی که از یاد رفته‌اند بدانیم و راه امداد و استمداد به امید خدایت بخواند بود.

به غیر از این که در حال حاضر چهره ظاهری این نوع مشاغل، زشت و زنده و ناقض نظم مدنی و وجدان بشری است، ظهور و اخفی مایه‌ای که می‌تواند بعد و شساید مدبر هزار کودک و نوجوان و جوان و پیر را در گروهای خیابانی برای کسب پول و مال ناشروع سازماندهی کند، زنگ خطر را بی‌اسم رن و شما و تمام مردم این کشور است.

بحرانی است که هر روز و هر لحظه تغییر خواهد شد و روزی گریبان تک تک ما را خواهد گرفت. آیا نمی‌بینم؟ و چرا هیچ صدایی از جایی نپاید نمی‌شود! دل سوزانند برای ملت‌های غلظم دیگر ما را می‌سوزاند و فریاد و همایش و خیزش می‌طلبد. بسیار خوب، اما فرزندان خودمان که نباید مهجور و مستور باشند.

آیا این نگرش اصلا سازگاری دارد با این نکتی که جلوی چشم ما پرانکنده اما آشکار و عیان است و هر روز و هر لحظه این نمایش تکرار می‌شود و تکرار می‌شود.اما آنگون این تکرارها ذره‌ای وجدان‌ها را تکان نمی‌دهد و کسی سر از روزنی برمی آورد تا فریاد بزند که مردم! این اسبابی و اخلاق و نجات است که در آتش حرص و از ظلمی که ما همه در آن سهیم هستیم می‌سوزد.

چنانکه اکتا دربارهٔ برافانه بر بحث اصلی باید مطرح کنیم. دربارهٔ مطالبی که در شبکه‌های اجتماعی این روزها بیشتر پرانکنده و افشاندۀ می‌شود و ماجری برپسند گوش آن فرزند عزیز و مظلوم افغان و ایران و انسان هم یک وجه از همین رخداد است. این رخدادها می‌تربد برای ایجاد خلاف و اختلاف

میان ملت‌های دوست و هم ریشه در حال بسط و گسترش است؛ خواسته یا ناخواسته در این مسیر و درپی این هدف شوم است! بحث و گفتگوی مشکوک درباب زاینار عراقی و ناموس پرستی جامعه‌ای که بر لب آورده هم از آن حرف‌هاست و بر پس دیدهٔ مکمل همان سناریویی است که در دستران اقلیم و اخیر در استانهای جنوبی و پایتخت عراق به ایرانی زادی و نفرت پراکنی میان دو ملت مشغول است. الحق والایصاف کسانی که طراح این برنامه‌ها هستند نیاز به پشتکار و انرژی زیادی هم ندارند چون عده زیادی از کاربران شبکه‌های اجتماعی بدون توجه به تبعات کار، مشغول بازنشر و تبلیغ تملع‌ها اطلاعات‌اندا اما چرا؟

این پرسش را تکرار کنیم که چرا باید دو پال فرهنگ و زبان دری در شرق و مذهب شیعه و تعلقات مذهبی در غرب بچیده شود؟ اختلاف این ایرانیان با افغانها و عراقی‌ها یک نقطه تلمه عیار است و به صنعتی کریمه و با صفنی زشت در میان چند نفر معدود که در همه جا ممکن است باشند، نباید مرادوات و مناسبات عمیق تاریخی آسیب ببیند.

افغانها فقط مهمان ما نیستند. خود ما هستند. تکه‌ای مهم از تاریخ و ثابیت می‌کند که این مشکلات عبور خواهیم کرد و دشمنان قادر به توقف ملت ایران در مسیر پیشرفت نیستند.

حجت الاسلام و المسلمین دکتر حسن روحانی دیروز در مراسم افتتاح طرح‌های بزرگ پتروشیمی-مرجان، دماوند و پردیس در عسلویه

با اشاره به این که دشمن فقط زمانی موفق می‌شود که امید و حرکت ما متوقف شود؛ در صورتی که ما به توقف خودمان و به امید و حرکت ما متوقف شویم، تصحیر کرد؛ دشمنان مشکلاتی بر مردم تحمیل می‌کنند، اما به دست محال است بر ایران و ایرانیان مسلط شوند و این که ما را به قبل از ۵۷ برگردانند، آرزویی است که محقق نمی‌شود.

وی با اشاره به افتتاح این طرح‌های عظیم پتروشیمی گفت: اگرچه این طرح‌ها گامی در مسیر اشتغالزایی ایرانی جوانان، خودکفایی، اقتصاد مقاومتی و ازادوری بیشتر برای کشور و مایه افتخار همه است.

روحانی اظهارداشت: صنعت نفت علاوه بر تولید، در طول بیش از یکصد سال گذشته در تحولات مهم سیاسی ایران هم تأثیرگذار بوده است و در کمتر خاستگاه ایران هم تأثیرگذار بوده است و نقش بسیار ارزشمند کارکنان تالشگاهی صنعت نفت آشکار و روشن نباشد و در سال ۵۷

انقلاب ما وقتی پیروز شد که صنعت نفت در کنار انقلاب و انقلابی قرار گرفت.

رئیس‌جمهور بیان اشاره به این که در دوران دفاع مقدس اگر کارگران تارلاش این صنعت نبودند، به این مردم از انرژی مورد نیازشان محروم می‌شدند، گفت: اگر تالاش این تالاشگران نبود نه تنها زندگی و حرارت و روشنایی خانه

مرد بلکه حتی ابزار جنگی ما هم نمی‌تولست به حرکت در بیاید. هر چقدر صنعت نفت با آسیب می‌دید، بلافاصله همه کارگران و مهندسین برای

بازسازی و بازآفرینی آن بسیج می‌شدند.

وی افزود: در یک دوره‌ای که مسئولیتی پادفند هوایی را به عهده داشتیم، هر جا بمباران می‌شد یا روز بعد کارگران بازیدی می‌رفتیم و اینجایم دیدیم که همه کارگران و مهندسین چگونه بعد از بمباران می‌آمدند و همه توان خود را به کار می‌گرفتند و این حرکت، گردش عظیم انرژی را به

به حالت اول برمی گرداندد.

ملت ایران از حرکت و تلاش باز نمی‌تند!

روحانی با بیان این که در دوران شکوفایی نظام و کشور، وارد مرحله جدیدی از توسعه پیگانگشان شد، خاطرنشان کرد: همان‌طور که می‌خواستند مانع پیروزی ما در انقلاب و دفاع هشت سال شوند اما ناموفق بودند، امروز هم روز شکوفایی این کشور در برابر عظمت ملت ایران توطئه‌های جدید خودشان را آغاز کرده‌اند.

آنان در توطئه‌ای مشکل برای ما درست می‌کنند که مستبصر و خاطرمواری را که برای حرکت ما آماده بوده است ، با مشکلاتی مواجه می‌سازند، اما امکان ندارد ملت ایران را از حرکت ، تلاش و پیشرفت باز دارند، این کار ناممکن نیست.

رئیس جمهوری گفت: برخی از طرح‌ها و پروژه‌هایی که امروز افتتاح شد در دوران تحریم شروع و امروز هم در دوره‌ای که دشمن در فکر تحریم‌های جدید- و اجرای تحریم‌های جدید

است، افتتاح شده است و پروژه‌هایی هم همزمان

قنات‌ها مفهومی چیست؟ این که بخشی از کشور

بقیه از صفحه اول

قیمت بنزین، سهمیه بندی و چند ترخی کردن بنزین ندارد. مجلس اجازه افزایش قیمت بنزین را به دولت نمی‌دهد. عده‌ای با برداشت نامناسب رسانه‌ای موضوع دو ترخی کردن بنزین را مطرح کردند که به هیچ وجه صحت ندارد.

مجلس به هیچ‌وجه موافق افزایش قیمت هیچ فرآورده‌ای همانند بنزین و گازوئیل نیست. افزایش قیمت بنزین به مصوبه مجلس نیاز دارد و دولت نمی‌تواند خودسرانه اقدامی انجام دهد و نباید با طرح مباحث این چنینی در ذهن مردم تگرانی ایجاد کرد.»

افزایش مناطق ویژه اقتصادی
همچنین نمایندگان مجلس با تشکیل منطقه ویژه اقتصادی در خلخال، کاشیهر و فریدن موافقت کردند و با این مصوبه تعداد مناطق جدید ویژه اقتصادی کشور به ۱۰۱ منطقه رسید.

نمایندگان با کلیات طرح جامع توسعه و عمران روستای کشور هم مخالفت کردند.همچنین طرح الحاق یک ماده به قانون تعیین تکلیف استخدامی‌معلمین ح‌ق‌التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش و برای تأمین نظر شوروی نگهبان اصلاح شد.

نمایندگان مجلس در ایسن‌ اصلاحیه، وزارت آموزش و پرورش را مکلف کردند مسئولان قانون اصلاح تبصره ۱۰ ماده ۱۷ قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان ح‌ق‌التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش را استخدام کنند. بر اساس این مصوبه مجلس، اجرای حکم این قانون منوط به پیش‌بینی منابع مالی لازم در قوانین بودجه سنوای است.

پیش از این نمایندگان تأمین‌شود که این موضوع مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفت.

همچنین طرح دائمی شدن قانون استخدام ناجا در اولویت بررسی مجلس قرار گرفت.

خبر دیگر آن که نمایندگان مجلس با یک فوریت

رئیس کمیسیون انرژی:مجلس با افزایش قیمت بنزین مخالف است

قیمت بنزین مخالف است

طرحی موافقت کردند که در صورت تصویب نهایی، مهلت پرداخت بدهی تولیدکنندگان به بانک‌ها تمدید می‌شود.

جلسه مجلس و دولت برای بررسی وضع اقتصادی

رئیس مجلس در ادامه جلسه علنی مجلس در پاسخ به تذکر حبیبعلی حاجی دیلگانی نماینده شاهین شهر درباره وضع اقتصادی کشور گفت: دولت و مجلس درباره دورنمای کلی وضع اقتصادی کشور و پیگیری جدی این مساله هفته آینده جلسه‌ای برگزار می‌کنند.

نماینده شاهین شهر در تذکری گفت: مشکلات مردم افزایش یافته و کسی با مردم صحبت نمی‌کند، باید شفاف‌سازی شود که ریشه مشکلات چیست.

وی ادامه داد: ششما به عنوان رئیس قوه مقننه در جلسات شورای عالی هماهنگی اقتصادی قوا شرکت می‌کنید، گزارش بدهید که مشکلات و راه‌ها چه چیست؟ حداقل به جای دو هفته تعطیلی یک هفته تعطیل کنید و یک هفته دیگر در جلسات غیرعلنی از وزرا دعوت کنید تا مشکلات طرح و مورد بررسی قرار گیرد، مردم در مسائل اقتصادی زجر می‌کشند، اما یای نظام ایستاده اند.

رئیس مجلس در تذکری‌های نمایندگان در این زمینه درست است، کمیسیون اقتصادی که محور بررسی موضوعات اقتصادی است هفته آینده به سرکشی از حوزه‌های انتخابیه نمی‌رودن و جلسات با دولت را پیگیری می‌کنند.

لاجرایی تأکید کرد: پیچیدگی‌هایی در این کار وجود دارد و حل مشکلات جواب یک خطی ندارد. وی افزود: طرح دو فوریتی تأمین مایحتاج مردم، طرح خوبی است، اینگونه نیاز خاب و مهم است، باید این اقدامات انجام شود، صرفا درد و دل کردن، خاصیتی ندارد.

رئیس مجلس با بیان این که باید نمایندگان فعال باشند و طرح‌هایی ارائه دهند که مشکلات را کاهش دهد، تصریح کرد: درباره دورنمای کلی وضع اقتصادی کشور، جلسه‌ای با دولت برگزار می‌شود تا بحث‌های جدی‌تری انجام شود.

اخبار داخلی

اخبار داخلی

سرویس سیاسی -
مجلس سراسری تفاهنامه ستاد اجرایی فرمان حضرت اسماء (ره) و بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا(بخشش) به منظور کمک‌های بیشتر به کودکان ناشنوا دیروز در محل این ستاد امضاء شد.

گزارش خبرنگار مادر این مراسم که جمعی از مسئولان ستاد اجرایی فرمان حضرت امام و بنیاد خیریه شورای بخشی شفا حضور داشتند،محمد مخبر، رئیس ستاد اجرایی فرمان امام با ارائه گزارش‌ی

املاکدر این ستاد، محوری‌ترین فعالیت‌ستاد فرمان‌امام را اشتغالزایی دانست و افزود: تاکنون ۴۰۰ هزار

فرصت شغلی را ساماندهی کردیم و بیش از ۲۶ خدمت در قالب کمک به بیماران سرطانی، مدارس، جاده‌ها، راه‌ها و بیمه‌های تکمیلی

در مناطق محروم ارائه شده است. همچنین توانسیم هزینه‌نسخه‌های ۶۰هزاربیمار سرطانی را نقل کنیم،

مخبر با بیان ایسن که چهار هزار میلیارد تومان خدمات برای کمک به روستاها ارائه شده است،

افزود:این ستاد با ظرفیت فعالان این حوزه ۱۲ بیمارستان را در مناطق محروم و دور افتاده ساخته و ساماندهی کرده و نزدیک به ۲۰۰۰

چهره‌ای را تدارک دیده است و ۱۰ هزار بسته تومان نیاز معصیلان را هم آماده کرده‌ام که تا دو هفته آینده

به نیازمندان ارائه می‌شود. اغلب این کارها با استفاده از شری‌خیرها و «ان جی اوه‌انجام می‌شود.

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

اخبار داخلی

سرویس سیاسی -
مجلس سراسری تفاهنامه ستاد اجرایی فرمان حضرت اسماء (ره) و بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا(بخشش) به منظور کمک‌های بیشتر به کودکان ناشنوا دیروز در محل این ستاد امضاء شد.

گزارش خبرنگار مادر این مراسم که جمعی از مسئولان ستاد اجرایی فرمان حضرت امام و بنیاد خیریه شورای بخشی شفا حضور داشتند،محمد مخبر، رئیس ستاد اجرایی فرمان امام با ارائه گزارش‌ی

املاکدر این ستاد، محوری‌ترین فعالیت‌ستاد فرمان‌امام را اشتغالزایی دانست و افزود: تاکنون ۴۰۰ هزار

فرصت شغلی را ساماندهی کردیم و بیش از ۲۶ خدمت در قالب کمک به بیماران سرطانی، مدارس، جاده‌ها، راه‌ها و بیمه‌های تکمیلی

در مناطق محروم ارائه شده است. همچنین توانسیم هزینه‌نسخه‌های ۶۰هزاربیمار سرطانی را نقل کنیم،

مخبر با بیان ایسن که چهار هزار میلیارد تومان خدمات برای کمک به روستاها ارائه شده است،

افزود:این ستاد با ظرفیت فعالان این حوزه ۱۲ بیمارستان را در مناطق محروم و دور افتاده ساخته و ساماندهی کرده و نزدیک به ۲۰۰۰

چهره‌ای را تدارک دیده است و ۱۰ هزار بسته تومان نیاز معصیلان را هم آماده کرده‌ام که تا دو هفته آینده

به نیازمندان ارائه می‌شود. اغلب این کارها با استفاده از شری‌خیرها و «ان جی اوه‌انجام می‌شود.

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

اخبار داخلی

سرویس سیاسی -
مجلس سراسری تفاهنامه ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) و بنیاد شفا انجام شد: توسط ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) و بنیاد شفا انجام شد: امضای تفاهنامه اعطای کمک‌هزینه کاشت ح‌لزون شنوایی کودکان

دکتر محمد فرهادی با بیان این که ۲۶ سال است که به همت همکاران اساتیدوپزشکانمتخصص کاشت ح‌لزون را به منظور رفع معلولیت شنوایی در کشور انجام می‌دهیم، خاطر نشان کرد: حتی افرادی هستند که به صورت ثانویه

پرواخت‌ها شده‌است. همچنین میلارد تومان هزینه کاشت ح‌لزون برای ۳۰۰۰ نفر در نظر گرفته شده است که سالانه حدود ۱۰۰۰ نفر را تحت پوشش قرار می‌دهد. وی در پایان تأکید کرد که به جز کمک‌های تفاهم شش‌ه‌ه‌ر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

ساخت پروژه‌های ح‌لزونی در کشور

رئیس هیات امنای بنیاد خیریه شنوایی بخشی شفا هم با این مراسم از ساخت قسمت بیرونی دستگاه پروژه‌های ح‌لزون شنوایی در کشور خبر داد و گفت: بخش بیرونی دستگاه که بخش حساس

رئیس ستاد اجرایی فرمان اسمام همچنین گزارشی‌ای از آمار کاشت ح‌لزون ارائه کرد و گفت: پنج میلیارد تومان برای پیشگیری و کارهای تحقیقی کاشت ح‌لزون در نظر گرفته شده که سه هزار نفر

خانواده‌ای که نیاز به کاشت ح‌لزون کودک خود داشته باشد در صورت موجودی ستاد آمادگی ارائه کمک دارد.

اخبار داخلی

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷- ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۳۹- ۵ سپتامبر ۲۰۱۸- سال نو دوسوم - شماره ۹۱- ۲۷

توسط ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) و بنیاد شفا انجام شد:

امضای تفاهنامه اعطای کمک‌هزینه کاشت ح‌لزون شنوایی کودکان

مدیرعامل بنیاد خیریه شفا تأکید کرد: بنیاد خیریه از سال ۹۵ با مجوز وزارت کشور به عنوان یک ان جی او فعالیت خود را آغاز کرد و از سال ۹۶ و خدماتی را به

افزایش سالانه ۱۵۰۰ نفری به جمعیت ناشنوای کشور

محمد اجل لویان مدیرعامل بنیاد خیریه شفافیشتم هم دیگر از کمک‌های مردمی و سازمان‌های مرتبط استفاده کرده‌است.

اجل لویسان در ادامه افزود: افتخار می‌کنم که دیگر در ایران کودکی نیست که به دلیل ناتوانی خانواده‌اش، کاشت ح‌لزونیست

به علوی بیکفت و خانواده‌ای نیست که فرزندش به دلیل ناتوانی مالی دوباره ناشنا شود.

مدیرعامل بنیاد خیریه شفا با بیان این که خانواده‌هایی که فرزندان ناشنوا دارند در این مدت شناسایی فرزندان ناشنوا به کمک خدماتی را به علوی بیکفت و خانواده‌ای نیست

که در سال ۹۶ و ۹۷ از خدمات استفاده می‌کنند

پیشگیری برای جلوگیری از تولد کودک ناشنوا شروع شده است تا دیگر خانواده‌هاکه سابقه تولد فرزند ناشنوا را داشتند فرزندان بعدی ناشنوا به دنیا نیاورند

ناشنوا به دنیا نیایندوی با اشاره به مجموعه خدمات برای کاشت ح‌لزون گفت: بیش از ۲۰۰۰ نفر از خدمات این بنیاد بهرهمند شده‌اند که ۹۴۵ نفر کاشت ح‌لزون داشته‌اند

و بیش از ۱۵۰۰ نفر به این جمع اضافه می‌شوند و این مساله موضوعی ملی است که باید به آن توجه شود.

وی افزود: انجام جراحی توانبخشی تأمین قطعات بعد از کاشت از موضوعات بسیار مهمی در بحث کاشت ح‌لزون است، چراکه

بیش از یک سال فعالیت دستگاه برای کشت ریسال از طریق یاری پنج میلیارد ریال به کمک‌های مردمی بوده وبقیه هزینه‌ها

با یاری بی‌دریغ ستاد اجرایی فرمان امام انجام شده است.

افتتاح حساب ویژه با یورو برای ایران در بانک‌های اروپایی

معاون سیاسی وزیر خارجه گفت: اروپا‌به‌به دنبال این هستند که حساب ویژه‌ای مبتنی بر یورو برای ایران در بانک‌های اروپایی باز شود و درآمد‌های نفتی ما به آن حساب واریز و بعد با دستور ایران، پرداخت‌ها انجام شود.

به گزارش فارس، سید عباس عراقچی در برنامه مجله سیاسی و فرهنگی «رودر» گفت: ما به هیچ‌گاه خود خودمان و خدا امید نداریم. از لحاظ تعهداتشان نقطه ضعفی داشتند. اروپا‌ها راحل‌های عملیاتی را هنوز اجرایی نکرده‌اند. جلو آمریکا ایستادن کم هزینه نبوده است.

وی ادامه داد: خبر داریم درباره حساب ویژه مذاکرات کاشناسی در حال انجام است، ولی این که هر زمانی به نتیجه می‌رسد، نمی‌دانم. این آنها می‌توانند تاریخ بدهند نه ما می‌توانیم ارزیابی داشته باشیم؛ چون به آن آسانی که آنها فکر می‌کردن نیست، حتی اگر بانک‌های مرکزی خود را برقرار کنند، در معرض تحریم‌های آمریکا قرار می‌گیرند این گونه نیست که به آسانی باشد.

* توقع آنها فقط اجرای برجام است: وی گفت: در مقابل کارهایی که می‌کنند توقع آنها فقط اجرای برجام است. آنها تلاش می‌کنند در مقابل تحریم‌های آمریکا بایستند، و پیدا کردن راه‌های عملیاتی کار آسانی نیست به خصوص اینکه آمریکا شمشیر را از رو بسته است.

به گزارش فارس، سید عباس عراقچی در برنامه مجله سیاسی و فرهنگی «رودر» گفت: ما به هیچ‌گاه خود خودمان و خدا امید نداریم. از لحاظ تعهداتشان نقطه ضعفی داشتند. اروپا‌ها راحل‌های عملیاتی را هنوز اجرایی نکرده‌اند. جلو آمریکا ایستادن کم هزینه نبوده است.

وی ادامه داد: خبر داریم درباره حساب ویژه مذاکرات کاشناسی در حال انجام است، ولی این که هر زمانی به نتیجه می‌رسد، نمی‌دانم. این آنها می‌توانند تاریخ بدهند نه ما می‌توانیم ارزیابی داشته باشیم؛ چون به آن آسانی که آنها فکر می‌کردن نیست، حتی اگر بانک‌های مرکزی خود را برقرار کنند، در معرض تحریم‌های آمریکا قرار می‌گیرند این گونه نیست که به آسانی باشد.

توقع آنها فقط اجرای برجام است: وی گفت: در مقابل کارهایی که می‌کنند توقع آنها فقط اجرای برجام است. آنها تلاش می‌کنند در مقابل تحریم‌های آمریکا بایستند، و پیدا کردن راه‌های عملیاتی کار آسانی نیست به خصوص اینکه آمریکا شمشیر را از رو بسته است.

این دیپلمات ارشد کشورمان گفت: اروپا و آمریکا دو متحد استراتژیک قدیمی هستند و تعاملات اقتصادی شدیدی دارند و ۵۰ میلیون شغل در اروپا وابسته به همکاری اقتصادی با آمریکاست. این گونه نیست

اقتصاد و اعتماد عمومی

اقتصاد علمی اجتماعی است، یعنی عمل و رفتار فرد به عنوان بازیگری در نقش خریدار یا فروشنده که طبیعتاً به منافع حداکثری خود درنگ می‌کند، تابع احساس و نگاه او به کیفیت و آرایش میدان بازی است.

هر قدر این نگاه خوشایندتر و افق حرکت و فعالیت در این میدان روشن‌تر باشد، رفتار بازیگران اقتصاد توأم با آراش و ثبات خواهد بود. اما سوال این است آراش اقتصادی چگونه و چگونه ایجاد می‌شود؟ پاسخ این پرسش یک ترکیب دو کلمه‌ای است: اعتماد عمومی.

در هر جامعه‌ای وقتی بازیگران اقتصاد که همان مردم هستند، به رویه‌های اقتصادی، جو و فضای حاکم بر میدان اقتصاد و چشم‌انداز آن شدن فضای اقتصادی و بروز رفتارهای هیجانی شده‌است. تغییر و افزایش لطمه‌ای قیمت از و سکه، بروز کمبودهای مصنوعی در برخی کالاها، بروز پدیده احتکار و رشد چند برابری قیمت کالاها از جمله نشانه‌های این امر است. در واقع قیمت میدان اعتماد عمومی باعث اعتماد خوردن «احساس امنیت اقتصادی» می‌شود. در این حالت ذهن بازیگران اقتصاد نگران آینده و سرنوشت دارایی‌شان شده و خریدهای هیجانی به هورطی، شکل می‌گیرد. از دنبال پول نقد به ارز و طلا گرفته تا خرید مایحتاج عادی زندگی و انبار کردن آن. به گفته اقتصاددانان، پیاده‌کردن، هرگونه تدبیر و برنامه اقتصادی در شرایط بحران، پریسک و کم‌بازده است.

درست مثل زمانی که پزشک می‌گوید تا وقتی التهاب زخم نخواهد، دست جراحی امکان‌پذیر نیست. عمل جراحی امکان‌پذیر نیست. لذا در این شرایط باید از ستاد تدابیر اقتصادی که رؤسای سه قوه در آن عضویت دارند، خواست تا در یک اقدام هماهنگ به سوی ترمیم اعتماد عمومی حرکت کنند. به نظر می‌رسد اولین قدم در این توصیه حیاتی، آرام‌کردن فضا باشد. بخشی از آرام‌کردن فضا به نیروهای کشمکش کننده سیاسی بازمی‌گردد که باید به درک تازهای از شرایط موجود رسیده و این شعار را سرلوحه قرار دهند که همه در یک کشتی نشسته‌ایم. این‌گونه است که باید از هر گونه تنش، بحران‌سازی‌های مصنوعی، سخنرانی‌های پسرآب و تاپ، واژه‌های تحریک‌کننده، اتهام‌زنی و مانند آن خودداری کرد. چیزی که متأسفانه این روزها به فراوانی مشاهده می‌شود و آراش برای مردم سلب کرده و روی زخم‌شان نمک می‌پاشد.

اما بخش دیگر و مهمی از این ایجاد آرامش در دستگاه‌های برمی‌گردد که در تمایس مستقیم با مردمند و به اصطلاح کار مردم پیش آنها گیر است و با آنها سروکار دارند. ستاد تدابیر اقتصادی باید با تدوین و ابلاغ ضوابط صریح به این دستگاه‌ها به آنان دستور دهد در شرایط موجود به معنای واقعی کلمه با مردم مدارا کنند. بانکها، شهرداری‌ها، شرکت‌های خدماتی چون آب، برق، گاز، تلفن، خدمات نظامی به‌خصوص راهمایی و رانندگی از جمله این دستگاه‌ها هستند. ویژگی این دستگاه‌ها به‌گونه‌ای است که هم می‌توانند باکندی یا اختلال در خدمات‌رسانی و مانع ترافی‌های غیرضروری به افزایش عضویت عمومی دامن بزنند یا با چند تدبیر ساده، به مقدار قابل توجهی از آن بکاهند.

مسئولان این دستگاه‌ها باید به این نکته اساسی توجه کنند که درست است برخی از اینها اقتصادی نیستند و ربطی هم به اقتصاد ندارند، اما کیفیت عملکردشان از طریق تربیت برای آراش و اعتماد عمومی بر رفتار بازیگران اقتصاد تأثیر می‌گذارد.

یعنی هر قدر فضای عمومی، آشفته و متوش جلوده کند، اشد آن ذر طریق رشد نگارنی بازیگران اقتصاد از حال و احوال، برسطع عمومی قیمت‌ها تأثیر می‌گذارد؛ چیزی که اقتصاددانان به آن «اثر روانی» می‌گویند. لذا مثلاً مدیران شعب بانکی، ماموران شرکت‌های خدماتی، ماموران سدمعیر واداریا و مانند آنها باید به ندایی خشک و سفت و سخت و بی‌تعاطف وظایف خود در این روزهای سخت بپردازند و فاکتور مهمی که همان فشار اقتصادی موجود بر مردم باشد را فراموش کنند. به نظر می‌رسد این، یکی از کارهای اولویت‌دار ستاد تدابیر اقتصادی است که به این گونه دستگاه‌ها، تدبیر و انعطاف‌پذیری لازم برای جلوگیری از فئسار اقتصادی موجود بر مردم را ابلاغ و بدین وسیله به ترمیم آراش و ایضا اعتماد عمومی کمک کنند. نه اینکه این دستگاه‌ها وظایف قانونی‌شان عمل نکنند؛ خیر!

اما می‌توان ارتقاها، مهلت‌ها و تسهیل‌هایی را در نظر گرفت، معطلی‌های بی‌معنی و هزینه ترانه‌سی‌های زائد را کاهش داد و همه اینها با اصلاح برخی رویه‌های ساده اداری در سطح مدیران کل، امکان‌پذیر است.

ستاد تدابیر اقتصادی باید به این دستگاه‌ها ابلاغ کند که آنان«جزیره» جدا از جامعه نیستند و نمی‌توانند با نادیده‌گرفتن فاکتورها و شرایط فعلی جامعه، خشک و انعطاف‌ناپذیر بر طبل خود بکوبند. بلکه تمام دستگاه‌ها باید به ایجاد آراش و تسهیل کار مردم با هدف جلوگیری از فئسار مضاعف و تولید تنش اضافی، کمک کنند در این مسیر، نوعی هماهنگی و هارمونی داشته باشند. به نظر می‌رسد اگر ستاد تدابیر اقتصادی به این نکات توجه کرده و به‌سنتی‌ای تحت عنوان «آراش بخشی اقتصاد» یا «هم‌پدیده گام‌زدن و ابلاغ» کند، «اثر روانی» در شرایط فعلی اقتصاد کم‌رنگ شده، ترمیم آراش و اعتماد عمومی محقق و شرایط برای هر جراحی لازمی مهیا خواهد شد.

نحوه فروش ارز مسافرتی و دانشجویی در بانک ها اعلام شد

بانک های کشور مجازند از محل ارزهای خریداری‌شده و با تأمین اسکناس از محل منابع خود، نسبت به فروش و پرداخت ارز مسافرتی دانشجویی به نرخ بازار در سطح شعب داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳۹۷/۰۵ درباره خرید و فروش ارز به نرخ بازار، به بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند.

این براساس بانک ها مجازند از محل ارزهای خریداری‌شده و با تأمین اسکناس از محل منابع خود، نسبت به فروش و پرداخت ارز مسافرتی دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک پروتند یک بخشنامه مورخ ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ بانک ها را مجاز به فروش و پرداخت ارز مسافرتی و دانشجویی به نرخ بازار در سطح داخل شهر یا اخذ مدارک مثبته اقدام کنند.

سرویس اقتصادی- در اجرای سیاست‌های اقتصادی دولت حدود ۱۱۲ هزار میلیارد ریال به واحدهای کوچک و متوسط سازمانهای مشاغل خانگی، بهسازی و نوسازی مسکن روستایی، خودروکتابخانه‌های تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی آسیب دیدگان ناشی از حوادث شهری و همچنین تسهیلات خرد اختصاص یافته است. به گزارش خبرنگار اقتصادی اطلاعات، محمدکاظم قچازری مدیرعامل بانک سپه در نشست خبری با بیان این خبر گفت: این بانک برای حفظ و افزایش اشتغال در کشور، حمایت از واحدهای تولیدی کوچک و متوسط را در اولویت برنامه‌های خود قرارداد و با پرداخت ۹۰ هزار و ۱۵۲ میلیارد ریال تسهیلات به ورق ۶۱۰ واحد کوچک و متوسط تولیدی تا پایان اسفند گذشته کمک کرد.

وی خاطرنشان کرد: بانک سپه همچنین با پرداخت ۳۱ هزار و ۶۲۹ میلیارد ریال به ۲ هزار و ۵۸۲ واحد کوچک و متوسط در قالب ثبت در سامانه هماهنگ به‌عنوان دیپان نقدی در کشور در حمایت از این واحدهای تولیدی شناخته

مدیران‌عامل شرکت‌های خودروسازی ایران خودرو و سایپا از فروش ۹۰۰ هزار خودرو در روزهای ابتدای خرداد ماه، براین اساس ایران خودرو ۴۰۰ هزار دستگاه و سایپا ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو می‌فروشند که فروش سایپا از امروز چهارشنبه آغاز می‌شود. به گزارش ایرنا- مدیران عامل دو خودروساز بزرگ در برنامه گفتگوی ویژه خبری دوشنبه‌شب شبکه دو سیما از برنامه‌هایشان برای کاهش قیمت خودرو سخن گفتند.

هاشم یکـــه زارع مدیرعامل گروه صنعتی ایران خودرو با اشیاره به برنامه این شرکت برای فروش ۴۰۰ هزار دستگاه خودرو گفت: از هفته آینده کار فروش ۴۰۰ هزار خودرو توسط ایران خودرو آغاز می‌شود.

وی بسا در موضوع احتکار توسط خودروسازان، این عمل را زشت و ناپسند در هـــر حوزه ای خواند و افزود: احتکار توسط خودروساز هیچ توجیهی ندارد چرا که خودرو به فروش رفته و مشتری آن مشخص است و اگر تاخیری در تحویل

تاکید جهانگیری بر آمادگی ایران برای خاموش کردن آتش تالاب هورالعظیم

معاون اول رئیس جمهوری از وزارت امور خارجه خواست برای تأمین منافع ملی از طریق نهادهای بین المللی موضوع حقایبه کشورمان از رودهای مرزی را فعلا نه با جدیت دنبال کنند. به گزارش ایرنا از پایگاه اطلاع رسانی معاون اول رئیس جمهوری، اسحاق جهانگیری در جلسه شورای عالی آب که به ریاست وی برگزار شد، با اشاره به گزارش‌های ارائه شده در زمینه آخرین وضع تالاب هورالعظیم و تلاش‌های انجام شده برای مهار آتش در این تالاب، افزود: جمهوری اسلامی ایران آمادگی دارد در زمینه خاموش کردن آتش تالاب هورالعظیم کمک‌های لازم را به دولت عراق انجام دهد.معاون اول رئیس جمهوری با بیان اینکه دولت و ملت ایران در همکاری و مقاطع مختلف از هیچ کمکی به دولت و ملت عراق دریغ نکرده اند، خاطرنشان کرد: دو کشور دوست و برادر برای تمامی مساعی خود برای حل و فصل مشکلات این چنینی کنار بزنند و امیدواریم با استقرار دولت جدید این کشور شاهد گسترش همکاری‌ها در هر محه‌ای باشد. آقای سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی باشیم. جهانگیری با اشاره به روابط مستحکم و صمیمانه تهران و بغداد تصریح کرد: خوشبختانه تردیدی در اراده تهران و بغداد برای افزایش مناسبات قیامیین وجود ندارد. البته برخی مسائل میان دو کشور وجود داشته و دارد که ممکن است به ترمیم توسعه همکاری‌ها آسیب وارد

کند که بایسد از طریق مذاکره و گفتگو نسبت به حل و فصل آنها اقدام شود. معاون اول رئیس جمهوری در بیان زیست محیطی ناشی از آتش‌سوزی تالاب هورالعظیم بر زندگی ساکنان استان خوزستان را یادآور شد و افزود: متأسفانه آثار این آتش‌سوزی شرایط زندگی در خوزستان را به مخاطره انداخته و مردم شریف این استان را در وضع بدی قرار داده است که امیدوارم با همکاری دولت عراق به سرعتر شاهد رفع این مسائل باشیم.

جهانگیری بیان کرد: با وجود محدودیت منابع آب و خشکسالی در کشور، ایران همواره به تعهدات خود در تأمین سهم ۲۰ درصدی آب هورالعظیم پایبند بوده و انتظار این است که عراق هم در تأمین

بررسی بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد سال ۹۸

در پنجمین جلسه ستاد بودجه سال ۱۳۹۸ کشور گزارشی از روند اقدامات انجام گرفته در زمینه بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد ارائه شد. به گزارش روابط عمومی سازمان برنامه و بودجه کشور، در این جلسه که با حضور دکتر نوخت رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و جمعی از معاونان، مدیران، مشاوران و کارشناسان این سازمان برگزار شد، گزارشی از عملکرد کارگاه‌های بخشی و فرابخشی درخصوص تهیه و تدوین لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ ارائه شد.

نحوه فروش ارز مسافرتی و دانشجویی در بانک ها اعلام شد

خرید ارز صرفاً از یک منبع اعم از بانک یا صرفای مجاز و معتبر الزامی است. بانک مرکزی همچنین اعلام کرد: از ابتدای سال تاکنون بیش از ۵۵۰میلیارد یورو از بابت ورود کالاهای اساسی و ضروری مورد نیاز کشور تأمین شده است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، بنابر سیاست‌های جدید ضروری بر مبنای نرخ از مصوب دولت به صورت معمول در حال انجام است و از ابتدای سال تاکنون بیش از ۵۵۰میلیارد یورو از بابت ورود کالاهای اساسی و ضروری مورد نیاز مردم بر عزیز کشورمان تأمین شده است.

همچنین عملکرد بازار ثانویه با ورود ارزهای حاصل از صادرات محصولات ترشوبشی وسایر کالاهای صادراتی از ابتدای سال تاکنون بیش از ۱۰میلیارد یورو بوده است و مورد بازار ثانویه سیاست بانک مرکزی بر آن است که صادرکنندگان با توجه به

پرداخت ۱۱۲ هزار میلیارد ریال تسهیلات برای افزایش تولید و اشتغال

شد. وی با اشاره به اینکه از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا به حال مرداد سال جاری ۹۰۴ طرح مشاغل خانگی با استفاده از ۲۸ میلیارد ریال تسهیلات سازمانی شده است، تصریح کرد: ۲۹ هزار مسکن روستایی، ۸ هزار و ۴۳۳ میلیارد ریال تسهیلات از ابتدای سال ۹۲ تا پایان امسال بهسازی و نوسازی شده است.

نامبرده در ادامه از پرداخت ۴۷ هزار فقره تسهیلات از محل بد (د تبصره) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ برای خواتکایی و حوادث شهری و تحت پوشش کمیته امداد امم خمینی (ره) و سازمان بهزیستی خرید و افزود: این دو نهاد به‌عنوان موافق قواعد قهری کنار هموطنان آسیب‌پذیر بوده و از ابتدای سال تا پایان مرداد امسال ۴۶۷ و ۴۶۷ میلیارد ریال تسهیلات به هموطنان آسیب‌پذیده‌شانی از حوادث شهری در برابر کشور پرداخت شده اظهار داشت: برای برآورد کردن بخشی از نیازهای ضروری و کمک به قدرت خرید هموطنان پرداخت تسهیلات کرد و نال شد و از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا پایان مرداد سال جاری ۳۹۵ هزار فقره تسهیلات خرد به

اخبار داخلی

آغاز پیش فروش ۹۰هزار خودرو از امروز

تنها ۵ درصد به صورت فوری عرضه می‌شود که این قسمت سبب التهاب در بازار شده است. اگر می‌خواهیم بازار را از التهاب آروم‌ریز باید تقاضای تحویل فوری را مدیریت کنیم.

وی گفت: ۷۰ هزار میلیارد تومان سکه و مسکن وارد شده که برابر با فروش کل خودروسازی کشور در یک سال است و این میزان نقدینگی سبب ایجاد التهاب و بازار کاذب شده است.

یکه زارع اعمال شرایط محدود کننده برای جلوگیری از سوءاستفاده را از جمله اقدامات در حوزه فروش محصولات ایران خودرو دانست و افزود: در سیستم فروش عوامل محدود کننده ای از جمله خرید نکردن در ۱۸ ماه گذشته یا ثبت نام یک محصول برای هر یک ملی در یک سال را اعمال کرده ایم.

وی تصریح کرد: با این وجود، جاذبه ایجاد شده برای سرمایه‌گذاری در بخش خودرو، جامعه ۵۰۰ هزار نفری متقاضی را شکل داده که خارج از کنترل خودروساز است.

سهم خود کوشا باشد. معاون اول رئیس جمهوری همچنین به موضوع خشک شدن دریاچه هامون در شرق کشور و مصائب ساکنان شهرهای شمال سیستان و بولجستان از جمله زیرکوها اشاره کرد و از وزارت امور خارجه خواست تا برای تأمین منافع ملی از طریق نهادهای بین‌المللی موضوع حقایبه کشورمان را یادآور شد و افزود: متأسفانه آثار این آتش‌سوزی شرایط زندگی در خوزستان را به مخاطره انداخته و مردم شریف این استان را در وضع بدی قرار داده است که امیدوارم با همکاری دولت عراق به سرعتر شاهد رفع این مسائل باشیم.

جهانگیری بیان کرد: با وجود محدودیت منابع آب و خشکسالی در کشور، ایران همواره به تعهدات خود در تأمین سهم ۲۰ درصدی آب هورالعظیم پایبند بوده و انتظار این است که عراق هم در تأمین

هیچ کمبودی در زمینه تأمین مواد پروتئینی تا پایان امسال وجود ندارد

با ذخیره‌سازی نهاده‌های مصرفی توسط بخش خصوصی مشکل خاصی تا پایان سال وجود ندارد. به توج به نوسانات قیمت درآمده‌های دامی در هفته‌های اخیر، دکتر رضا سلمی مدیر کل پشتیبانی امور دام استان تهران گفت: با توجه به مدیریت جدید دکتر نورنصرانی، این نهاد اقدام به خرید و ذخیره کالاهای استراتژیک مثل گوشت مرغ و گوشت گوسفند و ذخیره نهاده‌ها شامل ذرت و سویا و جو بین ۲۷ و ۳ میلیون تن کرده است.

وی در مورد این که آیا این مقدار کالای وارد شده تا چه مدتی نیاز کشور را می‌کند، افزود: مصرف سالانه گوشت حدود ۵۵ تا ۵۵ میلیون تن ذرت و در حدود ۳۵میلیون تن سویا و حدود ۲ میلیون تن گوشت مرغ و از این ارقام وابستگی سویا به خارج از کشور بیشتر بوده و قریب به ۸۰ درصد نیاز کشور از طریق واردات تامین می‌شود. در مورد ذرت این رقم نزدیک ۶۰ درصد است. با توجه به تجربیاتی که در سال‌های قبل به واسطه تجربه‌ی باسد آمده است، نگارنی بابت خرید این اقلام به سه‌گانه داشتن مجوز تهیه‌ی مواد؛ ندارد؛ ولی با ذخیره‌ی نهاده مصرفی توسط بخش خصوصی مشکل خاصی تا پایان سال وجود نخواهد داشت. گفت: سالمی در ادامه درباره چگونگی وضعیت گوشت‌گرفت در این حاضر ۶۰ هزار تن گوشت مرغ و ۸ هزار تن گوشت گوساله منجمد برزیلی ذخیره شده موجود است و رزانه بین ۱۰۰ و ۱۵۰ تن گوشت مرغ سبک گوسفندی از کشورهای آسیا بیه و اندر واردات داریم. در مورد گوشت مرغ با توجه به گرمای هوا در تیر با کاهش جوجه‌ریزی مواجه بودیم و این افزایش دما در کیفیت رشد جوجه‌ها تأثیر گذاشته و وزن میانگین مرغ زنده به زیر ۲۰۰ گرم افت پیدا کرده و با توجه به قریان و بارگشت حجاج و تفران هاد محرم تا ۲۰ شهریور با افزایش تقاضا مواجه هستیم که باعث برهم‌خوردن تعادل عرضه و تقاضا شده که به افزایش منتجر شده است.

او ادامه داد: شرکت پشتیبانی برای متعادل‌کردن بازار از مرداد شروع به عرضه ۲ هزار تن گوشت منجمد مرغ به قیمت ۳۳۲۰ تومان به مردم فروش

و ۶۷۵۰ تومان به خرده‌فروشی کرده است. در خصوص مرغ گرم قیمت برای عرضه این شرکت وجود ندارد و برای آ با هماهنگی با این شرکت با توجه به قیمت تولید و تولیدکنندگان برای صرفه رزانه بین ۱۰۰ و ۱۲۰ تن گوشت مرغ به قیمت ۸۱۷۵ تومان برای عرضه‌کننده در میادین میوه و ترهبار و میادین بهمن و در سطح خرده‌فروشی توزیع شده است. سلمی همچنین تصریح کرد: در خصوص گوشت گوسفند با توجه به مصرف رزانه شهر تهران که گوشت گوسفند بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ تن و گوشت گوساله بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ تن است

قریب به ۷۰ درصد آن از استانهای دیگر تأمین می‌شود، برای تنظیم قیمت گوشت در کل کشور تصمیم به واردات لاشه گوسفند از استرالیا به قیمت کیلویی ۷۵۰۰ تومان و گوشت گوساله منجمد ۱۰۷۷۲۷هزارتومان در میادین و خرده‌فروشی به قیمت ۲۹هزارتومان عرضه می‌شود که منجر به متعادل‌سازی قیمت در سطح کل کشور خواهد شد. در و میادین و فروشگاه‌ها به صورت بسته‌بندی و تحت نظارت وزارت بهداشت عرضه می‌گردد.

مدیرکل پشتیبانی امور دام استان تهران درباره قیمت تخم‌مرغ در سطح استان اشاره کرد که مصرف رزانه تخم‌مرغ بین ۴۰۰ تا ۲۲۰ تن است که ۴۰۰درصد آن تولید استان تهران و مابقی واردات از استان‌های دیگر تأمین می‌شود که امروز در میادین به قیمت ۱۳۲۰۰ تومان و در خرده‌فروشی‌ها به قیمت ۱۳۸۰۰ تومان به فروش می‌رسد. وی همچنین در پایان اظهارداشت: امروز مصرف گوشت مرغ در کشور بین ۲۰ تا ۲۵ کیلوگرم و گوشت قرمز بین ۹ تا ۱۲ کیلوگرم است که نسبت به کشورهای همسایه سرانه مصرف گوشت مرغ متعادل است اما گوشت قرمز از میانگین منطقه کمتر است.

احتمال تمدید مهلت رفع تعهد ارزی صادرکنندگان

وزیر اقتصاد و تجارت از تدوین این‌نامه چگونگی رفع تعهد ارزی صادرکنندگان با توجه به مهلت شش‌ماهه دولت برای بازگشت از جاسمل از صادرات خیر داد و گفت:اگر نیاز باشد این مهلت را تمدید می‌کنیم.

به مهر در پاسخ به این سوال که گفتگو م‌هر فرصت صادرکنندگان برای رفع تعهد ارزی که از سوی دولت به مدت شش ماه و در نظر گرفته شده بود، به اتمام می‌رسد، اما هنوز شیوه‌نامه یا دستورالعملی برای بازگشت از صادرات تدوین نشده است، اظهار داشت: همه صادرکنندگان باید

تجارت در زمینه تنظیم بازار، از سیاست

تجیا، سیانیا و واتن نیشان را به صورت پیش فروش نقدی ازامروز ۱۴ شهریور به صورت اینترنتی عرضه می‌کند. این گزارش افزود: در این طرح پیش فروش، خودروهای پراید ۱۳۷ و ۱۳۲، پراید وانت (۱۵۱)، هوسای (تیبا، نیپازنی، تیبا ۲ هاج یک، سیانیا، وانت نیشان تک سوز و وانت نیشان دوگانه سوز را با عرضه مشارکت ۱۵ درصدی به مشتریان را به صورت و دعوت‌نامه‌ای تکمیل رچه از آبان ۹۷ تا مرداد ۹۸ برای خریداران ارسال می‌شود.

ثبت نام در این طرح پیش فروش از ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ آغاز می‌شود.براین اساس ،ثبت نام تنها به صورت اینترنتی از طریق سایت فروش سایپا انجام می‌شود، قرارداد فاقد حق صلح است هر فرد که با این خود تنها مجاز به ثبت نام یک دستگاه خودرو است، مشتریانی که ۱۸ ماهه اخیر اقدام به ثبت نام خودرو کرده باشد، این گراش بیشتر با هدف حفظ ارزش دارایی‌ها است به‌گونه‌ای که نام نپسندند و مابقی قیمت خودرو به نرخ روز کارخانه محاسبه می‌شود و سود مشارکت و سود مصرفی به ترتیب ۱۵ و ۱۲ درصد تعیین شده است.

تشکیل ستاد صیانت از بنگاه‌ها

برای حفظ اشتغال

معاون وزارت کار از دستور سرپرست این وزارتخانه برای ارتقاء کارگروه رفع موانع تولید به ستاد صیانت از اشتغال و بنگاه‌های مشکل‌دار خبر داد. احمد مشیریان درباره آخرین وضع شناسایی و رفع مشکلات بنگاه‌ها و کارگاه‌های مشکل‌دار، گفت: کارگروه رفع موانع تولید در سطح استانی و ملی با حضور نمایندگان از سایر معاونت‌های وزارتخانه در حال بررسی وضع این کارگاه‌هاست.وی با اشاره به اینکه تعداد این کارگاه‌ها در اسفند سال گذشته ۱۴۲۰ مورد بود که در سه ماهه اول امسال جاری به ۱۳۵۰ واحد کاهش یافته است، ادامه داد: با توجه به مشکلات اخیر بنگاه‌ها و کارگاه‌ها و تشدید مشکلات آنها در شرایط اقتصادی اخیر، جلسات کارگروه به صورت متمرکز و تترام برگزار می‌شود. بنگاه‌های مورد بررسی اگر مربوط به زیرمجموعه‌های شستا یا مرتبط با وزارت کار باشد در همین وزارتخانه پیگیری می‌کنیم و مواردی که خارج از این وضع است، به سایر وزارتخانه‌ها برای پیگیری و رفع مشکلات ارجاع می‌دهیم.

معاون روابط کار و وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه در هفته‌های مشکلات هیکی، آذرب و فولادی خوزستان در کارگروه ملی پیگیری شده است، گفت: در صورت لزوم برای جلاسی‌ای قطعه‌سازان خوددیی، شرکت ماموت و برخی دیگر از شرکت‌ها داشته‌ایم و مشکلاتی که در جلسه مطرح شد در صورت صحت اعلام گردید. وی با اشاره به اینکه در نتیجه فعالیت این کارگروه از ۲۲۰ هزار شغل صیانت شده است، گفت: عمده مشکلات درون سازمانی این بنگاه‌ها کمبود نقدینگی و سربرمه در گردش، بدهی معوق، مطالبات کارگری، بالا بودن هزینه‌های تولید و فرسودگی ماشین‌آلات، انباشت تولیدات رقابت‌ناپذیر در بازار و مشکلات مدیریتی است و عمده مشکلات برون سازمانی که کارگاه‌ها با آن‌ها درگیر هستند رکود صنعت، عدم تأمین مواد اولیه، رکود فروش در بازار داخلی، کمبود فروش در بازار خارجی و همچنین مشکلات انتقال ارز در زمینه صادرات است.

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه در هفته‌های مشکلات هیکی، آذرب و فولادی خوزستان در کارگروه ملی پیگیری شده است، گفت: در صورت لزوم برای جلاسی‌ای قطعه‌سازان خوددیی، شرکت ماموت و برخی دیگر از شرکت‌ها داشته‌ایم و مشکلاتی که در جلسه مطرح شد در صورت صحت اعلام گردید. وی با اشاره به اینکه در نتیجه فعالیت این کارگروه از ۲۲۰ هزار شغل صیانت شده است، گفت: عمده مشکلات درون سازمانی این بنگاه‌ها کمبود نقدینگی و سربرمه در گردش، بدهی معوق، مطالبات کارگری، بالا بودن هزینه‌های تولید و فرسودگی ماشین‌آلات، انباشت تولیدات رقابت‌ناپذیر در بازار و مشکلات مدیریتی است و عمده مشکلات برون سازمانی که کارگاه‌ها با آن‌ها درگیر هستند رکود صنعت، عدم تأمین مواد اولیه، رکود فروش در بازار داخلی، کمبود فروش در بازار خارجی و همچنین مشکلات انتقال ارز در زمینه صادرات است.

کمیته مشترک وزارت دادگستری و اتاق بازرگانی برای پیگیری مطالبات قضایی فعالان اقتصادی تا هفته آینده تشکیل می‌شود.

کمیته مشترک وزارت دادگستری و اتاق بازرگانی برای پیگیری مطالبات قضایی فعالان اقتصادی تا هفته آینده تشکیل می‌شود. به گزارش خبرگزاری صا،سعید،ما علیرضا خاوری وزیر دادگستری دیروز در نشست صبحانه کاری اتاق بازرگانی ایران افزود: در تشکیل این کمیته مشترک، بخش خصوصی مطالبات خود را اولویت بندی کند تا موضوعات با اولویت بالا در صدر پیگیری های کمیته مشترک قرار گیرد.

وی اضافه کرد: طرح اولیه ای از مشکلات در یک جلسه محدود به این معنی است که شرکت کنندگان نمی‌توانند این مشکلات حل شود زیرا ظرفیت‌های ما مشخص است، بنابراین اگر اراده و عزم هر حل مشکل است، اتاق بازرگانی باید از میان مشکلات، دوغده‌های موجود حدود ۱۰ و غده‌های موجود را اولویت داد و غده‌های مشکل منوع خارجی و انبارها را فهرستی کرده و در خشک یا هم می‌سوزند.

به گزارش ایرنا، غلامحسین شافعی دیروز، بعد از بروز مسایل ارزی و تنش های اقتصادی، هر روز شاهد اعلام اخباری در مورد کشف انبارها هستیم که به نظر می‌رسد این نوع مقابله به صورت فله‌ای صورت می‌گیرد. در این بین شاهمدیه که انبار برخی بانکداران با هم و معتمد بازار هم به اتهام احتکار پلپ شد است.وی به موضوع ممنوع خروجی فعالان اقتصادی اشاره کرد و گفت: فعالان اقتصادی باید در یافت تسهیلات خصوصی به عضویت کمیسیون اما برای خروج از کشور و گفتگو

همچنین جسامال انصاری رئیس سازمان تعزیرات حکومتی هم در این نشست گفت: در جلسه هفته گذشته ستاد اقتصاد مقاومتی به هر قضایه رار شد تا بخش خصوصی به عضویت کمیسیون اختصاصی این ستاد در آید که از

آغاز پرداخت غرامت بیمه بین المللی به خانواده‌های سانجی

دیرافتست مارک تشکسایجی جانیانخانگان تفکشی سانجی آینه سهم غرامت بیمه یی‌اندای تشکسایجی از پارسال در آب های چین غرق شد، از یکشنبه آغاز شده و بزودی غرامت شرکت بیمه بین المللی یی‌اندای، به آنان پرداخت می‌شود.

به گزارش روابط عمومی کشتیرانی ملی تفکشی، شرکت بیمه یی‌اندای پذیرفته که غرامت خانواده سانجی‌ها را پرداخت کند، اما به سبب مشکلات ناشی از تحریم تاکنون موفق به پرداخت مبلغ نشده است. بنابراین با تصویب بانک مرکزی، تأمین شرکت ملی تفکشی، پرداخت غرامت از منابع این شرکت در دستور کار قرار گرفت.بر اساس این گزارش، دریافت مدارک شناسایی از خانواده ها و انجام مراحل اداری این هفته آغاز شد و خانواده‌های مربوطه امکان‌پذیر نیست.

رئیس کل بانک مرکزی در سه حکم جدید خود، دیرکل معاون نظارتی و رئیس موسسه ای آموزشی بانکداری ایران را منصوب کرد. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، بر اساس احکام جداگانه عبدالطهر همتی، آقايان محمد علی و به سمت دیرکل، فرهاد حیفی به سمت معاون نظارتی بانک مرکزی و فرشاد حیدری به سمت رئیس موسسه عالی آموزش بانکداری ایران منصوب شدند.

انتصاب در بانک مرکزی

رئیس کل بانک مرکزی در سه حکم جدید خود، دیرکل معاون نظارتی و رئیس موسسه ای آموزشی بانکداری ایران را منصوب کرد. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، بر اساس احکام جداگانه عبدالطهر همتی، آقايان محمد علی و به سمت دیرکل، فرهاد حیفی به سمت معاون نظارتی بانک مرکزی و فرشاد حیدری به سمت رئیس موسسه عالی آموزش بانکداری ایران منصوب شدند.

نفت ، طلا ، سکه و ارز

هر بشکه نفت سبک آمریکا (وست تکزاس)	۷۱/۰۶ دلار
هر بشکه نفت دریای شمال (برنت)	۷۹/۲۸ دلار
موتوسلید سبک نفت شورهای اوپک	۷۷/۷۷ دلار
هر اونس (۳۱/۱ طلا	۱۱۹۱/۸۵ دلار

بازار داخلی

سکه طار طرح قدیم (به وزن ۸/۱۳ گرم)	۲۲۵۶۰۰۰ تومان
سکه طار طرح جدید (به وزن ۸/۱۳ گرم)	۲۷۰۰۰۰۰ تومان
نیم سکه طلا (به وزن ۲۰/۶ گرم)	۲۲۵۶۰۰۰ تومان
مردم سکه طلا (به وزن ۲/۳ گرم)	۱۱۵۳۰۰۰ تومان
سکه یک گرمی	۶۱۲۰۰۰ تومان
هر گرم طلای ۱۸ عیار (بدون مزد ساخت)	۳۳۶۰۰۰ تومان
دلار آمریکا(نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۲۲۲۰۰۰ تومان
دلار آمریکا(نرخ بازار ثانویه)	- تومان
دلار آمریکا(نرخ صرافی)	۱۳۵۰۰۰ تومان
یورو(نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۲۸۷۲/۴ تومان
یورو(نرخ بازار ثانویه)	۹۰۸/۹ تومان
یورو(نرخ صرافی)	۱۶۰۰۰ تومان
پوند انگلستان(نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۵۲۰۱ تومان
پوند انگلستان(نرخ بازار ثانویه)	۱۵۹۹۱ تومان
پوند انگلستان(نرخ صرافی)	۱۷۸۰۰ تومان
درهم امارات (نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۱۱۳۳/۷ تومان
درهم امارات (نرخ بازار ثانویه)	۲۱۲/۵ تومان
درهم امارات (نرخ صرافی)	۳۸۰۰ تومان

ضوابط جدید ترخیص کاغذ از گمرکات اعلام شد

معاون امور اقتصادی و بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت با ارسال نامه‌ای مشترک به رئیس سازمان حمایت، معاون صادراتی وزیر صنعت و رئیس کل گمرک، ضوابط جدید ترخیص کاغذ از گمرکات را اعلام کرد. به گزارش فارس، حسن یونس سینی در این نامه آورده است: ترخیص تمام کاغذهای وارداتی، منوط به دریافت تأییدیه شبکه توزیع و مقصد حمل بر اساس اعلام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و تخصیص سهمیه مطابق با نیاز و درخواست وزارت آموزش و پرورش با اعلام کتبی مسئول کمیته و درج مقصد و انبار مربوطه در برنامه حمل صاحب سهمیه با استناد به ظرفیت تشکیل‌های تولیدی و توزیعی است.

همچنین برای تسهیل و تسريع در ترخیص کاغذهای وارداتی و جلوگیری از هر گونه تخلف احتمالی در زنجیره تأمین، ترخیص و توزیع کاغذ به دو روش قابل انجام است.روش اول از مجریه‌ای و توزیع کاغذهای وارداتی با اخذ تأییدیه شبکه توزیع به طور مستقیم از گمرک به خریداران و روش دوم حمل و توزیع کاغذهای وارداتی بر اساس اخذ تأییدیه شبکه توزیع از انبار و درکننده است که باید دقت شود در اظهار کالا به گمرکات از جابجایی تعرفه و دگرافهاری جلوگیری به عمل آید.

خبر دیگری جاکست: معاون امور اقتصادی و بازرگانی وزارت صنعت با حضور در یک برنامه تلویزیونی گفت : هیچ نگارنی در تأمین ارز اقلام اساسی و کالاهای مذکور در بازار وجود ندارد.

به گزارش شانا، حسن یونس سینی مسئول امنیت اقتصادی و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه در هفته‌های مشکلات هیکی، آذرب و فولادی خوزستان در کارگروه ملی پیگیری شده است، گفت: در صورت لزوم برای جلاسی‌ای قطعه‌سازان خوددیی، شرکت ماموت و برخی دیگر از شرکت‌ها داشته‌ایم و مشکلاتی که در جلسه مطرح شد در صورت صحت اعلام گردید. وی با اشاره به اینکه در نتیجه فعالیت این کارگروه از ۲۲۰ هزار شغل صیانت شده است، گفت: عمده مشکلات درون سازمانی این بنگاه‌ها کمبود نقدینگی و سربرمه در گردش، بدهی معوق، مطالبات کارگری، بالا بودن هزینه‌های تولید و فرسودگی ماشین‌آلات، انباشت تولیدات رقابت‌ناپذیر در بازار و مشکلات مدیریتی است و عمده مشکلات برون سازمانی که کارگاه‌ها با آن‌ها درگیر هستند رکود صنعت، عدم تأمین مواد اولیه، رکود فروش در بازار داخلی، کمبود فروش در بازار خارجی و همچنین مشکلات انتقال ارز در زمینه صادرات است.

وزیر دادگستری:

کمیته مطالبات قضایی فعالان اقتصادی تا هفته آینده تشکیل می‌شود

آشنایی با ایران هشتادسالن باربیه دومنار

جمهورث ساجدی

شارل آدریان کازیمیر باربیه دومنار، ایران‌شناس فرانسوی قرن نوزدهم است که تا اوایل قرن بعد به تحقیق و تدریس پرداخت. تا ابتدای قرن نوزدهم، اغلب اعضای خانوادهٔ او ساکن قسطنطنیه بودند و او در ششم فوریهٔ ۱۸۲۶ بر روی کشتی ششم فرانسوی به مارتسی می‌برد، به دنیا آمد. به همین سبب، زندگی‌نامهٔ نویسان زادگاه او را آنهای مجاور مارتسی، یا حتی مارتسی، ذکر می‌کنند.

در آن زمان فرانسویان هنوز برای تربیت متخصص در ترجمه و منشی‌گری خود مدرسه‌ای ضمیمهٔ «مدرسهٔ لویی لوکران» داشتند که مؤسسی ژان باتیست کوپلر بود. نام آن «مدرسهٔ ارمنه» یا «مدرسهٔ جوانان ارمنه» بود، دقیقاً کره‌درباری از عنوان ترکی «دیل اوغلان، ابتدا فقط ارمنه در آنجا پذیرفته می‌شدند و از آنجا برای تکمیل دوره‌های علمی به محله پره در قسطنطنیه می‌رفتند؛ اما بعدها فرانسوی‌ها هم در آنجا پذیرفته شدند و در کنار ارمنه به تحصیل پرداختند. باربیه دومنار هم به این مدرسه رفت و به گفتهٔ خودش، در آنجا با آبل پاوله دوکورتی –نوهٔ سیلوستر دوسای– آشنا شد.

گرایش قوی او به خاورشناسی کلاسیک، یعنی فراگیری زبان‌های زندهٔ شرقی، مانند عربی، ترکی و فارسی، خیلی زود در او نمایان شد، به طوری که در ۱۸۴۶ به مقام مدرس زبان‌های شرقی در همان‌جا برگزیده شد و سپس به عضویت در هیأت کنسولی در وزارت امور خارجه انتخاب شد. دومنار در ۱۸۵۴ وارد بخش سیاسی وزارت امور خارجه شد و تا سالها در این مقام ماند. در این دولت فرانسه تصمیم گرفت که برای تجدید روابط خود با ایران، هیأت بلندپایه‌ای به ایران بفرستد. باربیه دومنار هم، جزو این هیأت و همراه آرتور دوگوینو که همیشه از او به احترام یاد می‌کرد، در ۱۸۵۵ از طریق بوشر، وارد خاک ایران شد.

وی سال بعد به پاریس بازگشت، اما پیش از آن نامهٔ بسیار جالب توجهی برای ژوزف توسن رنو فرستاد. این نامه متضمن اندیشهٔ او دربارهٔ ایران، صنعت چاپ در این کشور، آشنایی او با مورد بزرگ «روضةالصفای ناصری» و نیز اطلاعات مهمی دربارهٔ نسخ خطی بود که او توانسته بود در راههای گوناگون تهیه کند. نخستین چیزی که توجه او را به خود جلب کرد، افول سریع کشور و ویرانی آن، به‌ویژه شهرهای خاطره‌انگیزی بود که وصف آنها را در کتاب‌ها خوانده بود، لیکن اکنون آنها را در وضعیت رقت‌انگیزی می‌دید. دقیقاً همین نظر را اگوست بریکتو – ایران‌شناس بلژیکی- نیز به‌هنگام اقامت در تهران، در حدود ۱۹۱۳ با عبدالله مستوفی در میان گذاشته بود، و جواب مستوفی او را قانع کرده بود. در هر حال، او موفق شد که در طی اقامت خود در ایران در حدود سی نسخهٔ خطی ارزشمند، مثل آثار رشیدالدین فضل‌الله، علاءالدین طاعلملک جوینی، حمدالله مستوفی، امین اسعد رازی، امیرعلیشیر نوایی را بخرد و به پاریس ببرد.

دومنار که در ۱۸۵۰ وارد «انجمن آسیایی» پاریس شده بود، در ۱۸۵۳، نخستین همکاری خود را با ژورنال ژیاپتیک آغاز کرد و در آن «تصویر ادبی خراسان و ماوراءالنهر در قرن چهارم هجری» را منتشر کرد و سپس این مهم را در ۱۸۵۶ با ارائهٔ کتاب‌های گزیده‌هایی از تاریخ گزیدهٔ حمدالله مستوفی قزوینی و نیز گزیده‌هایی از تاریخی ایرانی دربارهٔ هرات ادامه داد.

بین سالهای ۱۸۵۶ – ۱۸۳۸، چندین رویداد علمی مهم برای او پیش آمد؛ از آن جمله، به عنوان شاگرد مقرب مولود استاد زبان فارسی در کوژل دوفرانس، در درس او شرکت کرد و به حتی در مواردی به عنوان دستیار با او به همکاری پرداخت و تبحر خود را در زبان فارسی نشان داد و سپس با «نویس دوپو» –ایران‌شناس و استاد وقت ترکی در مدرسهٔ زبان‌های زندهٔ شرقی به‌هم‌راوهٔ علمی پرداخت. مول طر فدار مکتب تاریخی خاورشناسی بود، ولیکن به مکتب‌های دیگر نیز علاقهٔ نشان می‌داد.

در آن زمان، «معجم‌البلدان» یاقوت حموی مورد توجه خاورشناسان

بزرگ اروپایی مانند کریستوفر یان و هاینریش فردرناخ و ونستفله، قرار گرفته بود. باربیه دومنار ترجمه بخشهای مربوط به ایران و افغانستان از او همراه تفسیرهایی برگرفته از دیگر جغرافیادانان اسلامی در کتاب «فرهنگ جغرافیایی و تاریخی و ادبی ایران و ممالک مجاور آن»، مستخرج از معجم‌البلدان یاقوت» (۱۸۶۱) با راهنمایی مول، که خبر آن را مکرر در گزارش‌های خود اعلام می‌کر، فراهم آورد و حتی آن را به وی تقدیم کرد.

پس از درگذشت لویی دوپو^{*} در ۱۸۳۸، دومنار به جانشینی او در کرسی زبان ترکی مدرسهٔ زبان‌های زنده‌شرقی منصوب شد. انجمن آسیایی را او برای چاپ و ترجمهٔ مرجع‌الذهب مسعودی انتخاب کرد. از آغاز سه مجلد اول آن را با همکاری دوستش پاوله دوکورتی، و سپس مجلدات چهارم تا نهم را خود به پایان رسانید. این ترجمه که از ۱۸۶۱ تا ۱۸۷۲، مدت گرفت، یکی از عناوین بزرگ علمی و محسوب می‌شود. از اقدامات مهم و بدیع او در ایران‌شناسی، در همین ایام، چاپ متن و ترجمهٔ «الممالک و الممالک» (۱۸۶۵) این خردابیه بود که مؤلف در آن، سواى موضوعات جغرافیایی، به تاریخ خلافت عباسیان و حکومت آنان نیز پرداخته است. این اثر خیلی زود توجه مشتاقان این نوع تحقیقات را به خود جلب کرد، به طوری که مخاطیلان یادخوید^{*} پس از کشف نسخهٔ بهتری از آن همت به ترجمهٔ (۱۸۸۹) آن گماشت.

مول در اوایل ۱۸۷۶ درگذشت و باربیه دومنار، در برابر رقای بزرگ، به جانشینی او در کرسی زبان کوژل دوفرانس منصوب شد.او درس افتتاحیهٔ خود را با سخنرانی مسبوئی تحت عنوان «تاریخ شعر در ایران» (۱۸۷۶)، آغاز کرد و در آن تصویری اجمالی از تاریخ شعر فارسی به دست داد و در طول تدریس خود به توضیح و تفسیر بوسنای سعدی، شاهنامهٔ فردوسی، ویس و رامین فخرالدین گرانجی و ترجمه داستان‌های پیدای پرداخت. به علاوه

ترجمهٔ نهایی مجلد هفتم شاهنامه (۱۸۷۸) فردوسی را که پس از مرگ مول تمام‌مانده بود، تکمیل کرد و با مقدمهٔ جالب توجهی به چاپ رساند؛ اما پس از ده سال تدریس، این کرسی را به ژام دارمستتر^{*} واگذار کرد و خود به‌جای کرسی زبان عربی در کوژل دوفرانس شد. در این عرصهٔ نیز تبحر خود را نشان داد از آن مهمتر، در ۱۸۵۸ زمانی که هنوز عضو ریاست بخش سیاسی وزارت امورخارجه بود، نسخه‌ای از کتابت سعدی (چاپ بیمنی) به دست آورد و چون بوسنات تا آن زمان به فرانسه ترجمه نشده بود، تصمیم به آن گرفت و برای این منظور، چاپهای گوناگون و تفسیرهای متعددی را، که در هندوستان و ترکیه دربارهٔ آن چاپ شده بود، مطالعه و سرانجام در ۱۸۸۰ ترجمه آن را با مقدمه‌ای بسیار روشن و دقیق به پایان آورد، و با ظرافت کار خود هاتر یان ماسه را به تحسین واداشت، و با این کار مهمترین اثر ایران‌شناسی خود را ارائه کرد.

میرزا فتحعلی آخوندزاده هفت نمایشنامهٔ کم‌دی و انتقادی به سبک مولیر به زبان ترکی نوشت که میرزا جعفر قراچه‌ادانی آنها را با عنوان تمثیلات (۱۲۹۱ق/۱۸۸۲) به فارسی ترجمه کرده. **گای لستریج** –ایران‌شناس انگلیسی و از مریدان مول – به هنگام اقامت در تهران و فراگیری زبان فارسی رایج، به نسخه‌ای از این فرهنگ دست یافت و به همکاری ویلیام هاگارد یکی از آنها، را با عنوان **ویزیر [خان] لشکران** (۱۸۸۲)، ترجمه و در لندن منتشر کرد. در پشت جلد آن نوشته بود: «این تاتار در مکالمهٔ امروزی زبان فارسی است که سیاحان فرنگی و فرنگی‌ها ایران و متعلمین هندوستان را به کار آید». منظور از این تذکر اهمیت زبان عامیانه به شکل متفکده بود که تا آن وقت هنوز مورد توجه قرار نمی‌گرفت و به دست اندک آن هم بخوبی نابخش‌دونی محسوب می‌شد. باربیه دومنار با همکاری گیار «سه تمثیل» این مجموعه را برای «طالبان تحصیل زبان فارسی» در سال ۱۸۸۶ در پاریس منتشر کرد و سپس ترجمه‌های او نمایشنامهٔ کیمیاگر (۱۸۸۶) و خرس و دزد (۱۸۸۹) را به چاپ رساند؛ او

برای ترجمهٔ سوم (وکلاى مرافعه) کوششی نکرد. دومنار به عنوان استاد زبان و ادبیات عربی، آثار بسیاری در مجموعه مورخان جنگ‌های صلیبی: مورخان شرقی، که زیر نظر فرهنگستان کتیبه‌ها و علوم ادبی چاپ می‌شد، منتشر کرد و در ۱۸۷۸ عضو این فرهنگستان شد. آثاری از مورخان عرب را ترجمه و در این مجموعه چاپ کرد. پس از درگذشت مول، باربیه دومنار به سرپرستی ژورنال ژیاپتیک برگزیده شد و سپس در ۱۸۹۲ به ریاست انجمن آسیایی انتخاب شد و پس از درگذشت شارل فری ریاست مدرسهٔ زبان‌های زندهٔ شرقی را برعهده گرفت. در این ایام که به سبب از دست دادن زن و فرزند مانده بود، همهٔ اسناد شخصی او به دست دوست صمیمی‌اش دومومین افتاد و پس از مرگ او در ۳۱ مارس ۱۹۰۸ که چند روزی پس از ملاقاتش با همین دوست افتاد، دیگر کسی از این اسناد اطلاع نداشت.

باربیه دومنار به عنوان ایران‌شناسی که جانشین مول شد و آثار بدیعی

در زمینهٔ زبان و ادبیات فارسی پدید آورد و در نتیجه به استمرار ایران‌شناسی فرانسه در قرن نوزدهم کمک به‌سزایی کرد، به جایگاه بلندی در میان ایران‌شناسان این قرن دست یافت.
* دانشنامه زبان و ادب فارسی (با تلخیص)

پی‌نوشت‌ها:

1.Charles-Adrien Casimir Barbier de Meynard/ 2. Abel Pavet de Courteille/ 3. A. de Gobineau/ 4. J.T. Reinand/ 5. A. Briceux/ 6. J. Mohl/ 7. L. Dubex/ 8. L. Dubex/ 9. de Goeje/ 10. J. Darmesteter/ 11. G. Le Strange

اشاره: در بخش اول این نوشتار آمد که: نخستین آشنایی ایرانیان با اسلام، نه چنانکه معروف است در ایران و در زمان خلیفهٔ دوم، بلکه در یمن و در زمان خود پیمبر(ص) صورت پذیرفت. در آن هنگام کم و بیش پنجاه سال از زمانی که یمن در قلمرو دولت اعراب قرار گرفته بود و فرمانروایان آنجا از سوی پادشاهان ساسانی تعیین می‌شدند، می‌گذشت. یمن از زمان انوشیروان در تصرف ایران درآمد که تا این تاریخ، چندین تن از مرزبانان ایرانی که نامشان در تاریخ‌ها ذکر شده، بر آنجا فرمان رانده بودند.
ایک ادامه سخن:

روابط ایرانیان یمن با مردم بومی آنجا تا [عصر اسلامی] نه تنها در صلح و دوستی می‌گذشت، بلکه پیوسته با نوعی احترام و حق شناسی یمنی‌ها از ایرانیان توأم بود. یمنی‌ها از این که ایرانیان را از سبطه و ستم دشمنشان، یعنی حبشی‌ها آزاد ساخته بودند، همواره نسبت به آنان حق شناس می‌بودند. نامی که آنها ایرانیان می‌نامید می‌خواندند، یعنی «بنی‌الاحرار»، و «بنی‌الاحرار» که کوتاه‌شدهٔ آن، «الْأبناء» که به معنی «آزادان» و «آزادزادگان» است، خود نشانه‌ای از این حق شناسی و احترام بود.

ابوالفرح اصفهانی پس از نقل قصیدهٔ منسوب به «امیهٔ بن ابی‌الصلت» که گوید آن را در ستایش سیف بن ذی‌قزن، در روزی که پس از پیروزی بر حبشیان در قصر عُمدان صنعاء به شاهی نشسته بود^{*} سروده بوده است، در شرح بیتی از آن که در آن اشاره به سیاهیایی کرده است که سیف با خود از ایران آورده بود، به این مضمون گوید:

حتی آتی بنی‌الاحرار بقیه‌هم
تغافلهم فوق متن الأرض أجبلاً^{*}

مراد شاعر از «بنی‌الاحرار» در این بیت، ایرانیانی هستند که با سیف آمده بودند و سپس اضافه کرده که: ایرانیان تا امروز هم در محبت، «بنی‌الاحرار» و در یمن، «الْأبناء» خوانده می‌شوند.^{*}

داوری یمنی‌ها درباره ایرانیان
ایرانیان یمن با آنکه پنجاه سال بر یمن فرمان رانده بودند، برخلاف معمول و متعارف که ملتهای محکوم از حاکمان دل خوشی نمی‌داشته‌اند و آنها را غالباً با صفاتی زشت و نکوهیده می‌خوانده‌اند، ولی از این ایرانیان در تمام نوشته‌های ادبی و تاریخی عربی، چه یمنی و چه غیریمنی نامی جز به نیکی و توأم با حق شناسی برده نشده است. در روایتی که این خردابیه و مسعودی و هر دو دربارهٔ ظفار –مرکز حضرموت به پایتخت قدیم یمن –آورده‌اند، عبارتانی نقل شده که به خط «حمیری» بر سر دروازهٔ ظفار نوشته بوده در قالب مسعودی موزون و گه با ذکر کندهٔ دوره‌های مختلفی بوده که بر یمن گذشته و اقوام مختلفی

قبایل عرب و سران آنها نمی‌خواستند اسلام در یمن پا بگیرد و قریش در آنجا صاحب امر و نهی کردند. و این ایرانیان مقیم یمن بودند که به دفاع از اسلام برخاستند و مصائبش را هم تحمل کردند تا این نهال نوپا را در دوره‌های بحرانی، از گزند اعراب حفظ کنند و این از رویدادهای شگفت تاریخ است!

◆◆◆

که بر آنجا هر یک برای مدتی حکومت کرده‌اند. از این اقوام به جز خود حمیری‌ها که صاحبان اصلی آن سرزمین بوده‌اند، از حبشیان و ایرانیان، و قریش (مسلمانان) نام برده‌شد و هر یک را به صفاتی که آنها را بدان می‌شناخته‌اند. در واقع مشخصهٔ آنها بوده است، خوانده‌اند. حمیریان را با صفت «اخیار» (جمع خیر، نیک سرشت و نیکوکار)، حبشیان را با صفت «اشرار» (جمع شریر، پنداهان

از آنچه در پی می‌یابد، بخشهایی از

سی‌وششمین نشست از مجموعه درس‌تفاهرای دربار سنایی است که استاددکتر حمیدیی از جایگاه‌شعر سنایی در ادبیات عرفانی گفت و در مرکز فرهنگ شهر کتاب برگزار شد.

زندگی، آرا و اندیشه‌های عرفانی سنایی از زمره مسائلی است که در قلمرو ادبیات فارسی بسیار جای بحث و پرسش دارد. ما گذشتگان بزرگی داشته‌ایم: شاعران، اندیشمندان، پزشکان و هنرمندان را سرا می‌دانم که امروز همانند آنها را نداریم. متأسفانه اکنون بسیاری از اندیشمندان بزرگی که در طول تاریخ داشتیم، دیگر نداریم اگر هم داریم، یا خودشان نمی‌خواهند پیدا باشند یا جامعه نمی‌گذارد شناخته شوند. به هر صورت پیوند و ارتباط ما با گذشتگانمان ارتباط خوبی نیست.

داشتجویانی داریم که حافظ را نمی‌شناسند و دربارهٔ سعدی نمی‌توانند سخن بگویند. متأسفانه مردم ما خیام را نمی‌شناسند و گمان می‌کنند که خیام همواره دائم‌الخمر بوده است، در صورتی که او ریاضیات و مهندسی را ایجاد کرده و بهترین کتاب‌های ریاضی را نوشته است. خیام جزو معدود دانشمندان دنیاست که نامش در کرهٔ عالم ثبت شده و در دانشگاه‌های بزرگ جهان آثارش تدریس می‌شود، ولی در دانشگاه و مدرسه ما وجود ندارد. چتر هم نداشته‌یم، آفتاب بسیار تند زنده‌ام از ما مولوی را هم آن‌گونه که باید شناخته‌ایم وواقعاً جایی سافت است که ما بزرگمان را نمی‌شناسیم.

اشتیاق در عرفان
اصطلاحات عرفانی نقش بسیاری در شعر و ادبیات عرفانی دارد. یکی از اصطلاحات عرفانی

اشاره: ناصرالدین‌شاه سال ۱۲۹۰ق (۱۸۷۲م) در اولین سفر به فرنگستان علاوه بر اینکه اروپا را در نوردید، به بازگشت از عثمانی نیز گذر کرد و مورد استقبال خلیفهٔ وقت

و بدکار)، ایرانیان را با صفت «احرار» (جمع خُر: آزاده) و قریشیان را با صفت «تجار» (جمع تاجر: بازرگان...)». در دوران اسلامی نیز همین حس سیاسی و ستایش را در ادبیات عربی می‌توان یافت و یکی از بهترین نمونه‌های آن در «تاجیکتی» شاعر معروف دوران عباسی است که اصل وی از اعراب «قطعان» یمن بوده و در اشعارش چند بار از این کمک ایرانیان به یمنی‌ها در راندن حبشی‌ها، یاد کرده و با عنوان «فضل و احسان بر یمن» خوانده‌است. یاد کرده و سیاسی و حق‌شناسی خود را بیان داشته است: از آن جمله در قصیده‌ای که در ستایش «حسن بن بخله» یکی از بزرگان ایرانی زمان خودش سروده و در آن آمده: «ایا از آن

ایرانیان در یمن

دکتر محمد محمدی ملایری

بخش دوم و پایانی

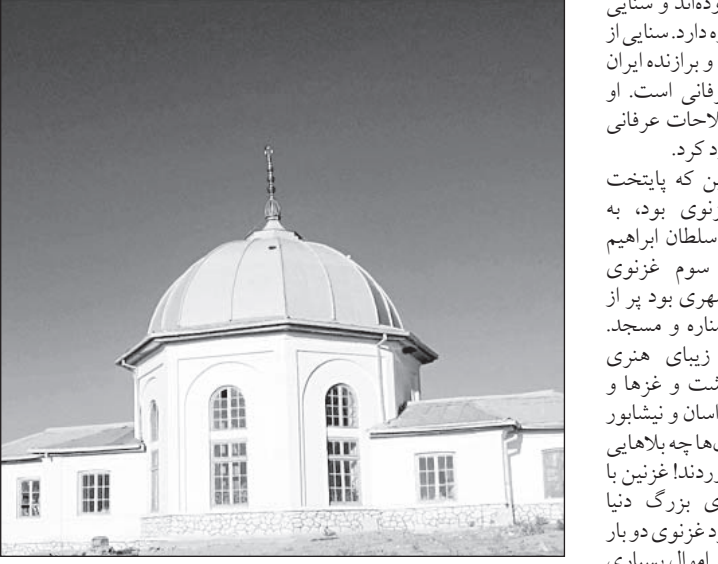
شما نیست آن دست احسان گری که ستایش آن پیوسته در فزونی است، و نعمتی که یاد آن همچنان در روزگار باقی است...». و آن نخستین شاعر شما بر می‌نمید، در آن روزگار که انوشروان نیای شما غیر دلت را از چهرهٔ سیف بن ذی‌قزن زدود؛ زیرا همواره او را مردانی شمشیرزن نیزه‌کار بود که از صنعاء یا عدن دفاع می‌کردند. اکنون شما فرزندان همان ولی‌تعمان بخشندهٔ هستی، و ما هم فرزندان همان کسانیی هستیم که از فضل و احسان شما برخوردار بوده‌^{*}.

و همین حق شناسی و سیاسی این شاعر را واداشته تا قصیده بلند و معروف خود را که به مناسبت قافیهٔ آن به «سینهٔ بختی معروف شده، در وصف کاخ مسلمان مدائن (ابيض المدائن) که به طاق کسری) معروف شده، برساند و پس از یادآوری از گذشته پر رونق و شکوه آن کاخ و

ای در دل مشتاقان

دکتر سید جعفر حمیدی

حرف خودشان را در میان این اشعار بیان و به نحوی ناراضیانی از وضع موجود را اعلام می‌کردند. سنایی مدتها در دربار سلطان ابراهیم و سلطان مسعود سوم به سیداحمد سرایی

پرداخت؛ اما زمانی که دچار تحول روحی شد، از دربار خارج شد و راه سفر در پیش گرفت.

از خاک به عرش
سنایی سالها سفر کرد و دچار ناراحتی درونی بود و تحولی عظیم در درونش ایجاد شده بود. به طوری که تا مدت‌ها پیرانه‌های رفت‌و رفت، سنایی تعدادی از آثارش را در سفر نوشت. به مکه رفت و در بازگشت، مدتی

در حریم سلطان!

روایت ناصرالدین‌شاه قاجار از سلطان عثمانی

سفید است، ریشش در گونه‌ها کم است، اما سیاه در چانه بسیار است. سیاهی‌کم است اما سیاه، دگواره، پشت گردن پر گوشت چین چین، دندان‌های زرد و خراب، دستهای خوب دارد، گوشتی، پر پاپین، نجیب، انگشت‌ها و ناخن‌های پاکیزه دارد. دور کمر و شکمش خیلی گنده است، کمتر از نجاری‌هایی تهران نیست. بیتی دراز زینی، چشم‌ها شلهایی باحال، یکی سر سخی و خونی در سفیدی و سیاهی چشم هست، اپرو کم است، اما گوشت اپرو زیاد است. پاها کوتاه. دانه های سودا و حرارت گردن و رو بیرون زده است. رنگ گلگون‌گون کامل به زردی، بدکلاه، بدبرخت، بدترکیب، بدریخت، به جز زبان خودش که

بترکیب مثقالی بود، هیچ زبان دیگر نمی‌ماند. گره ابرو همیشه حاضر، ابدال از علوم دیگر مثل جغرافیا و هندسه و غیره به هیچ وجه بهره نداشت. سر برهنه نشیند، موی سرش را همیشه چپقی می‌کشد، مثل انگلیس‌های بی‌مود؛ برای این است که سرش گرم نشود، موی سرش

وضع ویرانه و اسفبار موجود آن، انگیزه خود را در سرودن آن قصیده چنین بیان کند: «این کاخ درخرو آن است که من آن را با اشکی که از عشق و دلدادگی سرچشمه می‌گیرد، باری دهم. این حقی است برگردن من. با اینکه نه خانه خاتمه من و نه نژاد نژاد من است، بلکه این به سبب انعمای است که خداوندان این مکان را بر خاندان من ثابت است. آنان‌که بهترین نهال را از هوش و خرد خود در سرزمین ما کاشتنده و کشور ما را دلاورانی که پیوسته با ساز و برگ رزمی آماده کارزار بودند، یاری دادند و بر لشکر ارتباط (حشیان) تاختند و آنها را نابود ساختند. و به همین سبب است که چنان که می‌بینی، از آن پس من دوستدار مردمان

این برداشت طبیعی و منطقی از این حوادث است؛ ولی آنچه‌در واقع اتفاق افتاده، درست عکس این برداشت طبیعی بوده، زیرا این ایرانیان بودند که چون مسلمان شده بودند، مورد هجوم آن قبایل و سران آنها قرار گرفتند که نمی‌خواستند اسلام در یمن پا بگیرد و قریش مکه که یمنی‌ها زیاد دل خوشی از ایشان نداشتند، در آنجا صاحب امر و نهی گردند. و این ایرانیان بودند که در یمن به دفاع برخاستند و مصائب آن را هم تحمل کردند تا این نهال نوپا را در آن سرزمین، در دوره‌های بحرانی، از گزند اعراب حفظ کنند و با در این خردابیه زنده می‌بود و این رویدادها را هم در کتاب خود ذکر می‌کرد، اینها را هم «من الغریب الواقع» یعنی از رویدادهای شگفت می‌خواند!

*تاریخ و فرهنگ ایران (انتشارات توس)

پی‌نوشت‌ها:

۱.مسعودی شرح: سناییتمفصلی از مجلس تاجگذاری سیف آورده است و گوید در آن مجلس، رهزُر زمانده سیاه ایران و نماینده انوشروان، تاجی را که با خود آورده بود، بر سر او نهاد و خلعت شاهی به او پوشاند. (مروج الذهب، ج۲، ص۳۰۶).

۸.الاعلانی، ج۱۶، ص۱۴۵ و ۱۴۶.
۹.توشنوهٔ این خردابیه چنین است: «و وجد علی باب مدینه ظفار مکتوب: لمن ملک ظفار، لحمیر الاخیار. لمن ملک ظفار، لحبشه الانشراح. لمن ملک ظفار، لغارس الاحرار. لمن ملک ظفار، لقریش التجار. لمن ملک ظفار لحمیر یحار». الممالک و الممالک، ص۱۵۵. و در نوشتهٔ مسعودی هم همین معانی با عباراتی موزون و به صورت شعر آمده، مروج الذهب، ج۲، ص۲۱۱.

۱۰-این ابیات از آن قصیده است:
هـل لکم فی یـد یـکـو الـتـاء بها
تغافلهم فوق متن الأرض أجبلاً
باب مدینه ظفار مکتوب: لمن ملک ظفار، لحمیر الاخیار.
لـمـن مـلـک ظفار، لـحـبـشـه الانشراح.
لـمـن مـلـک ظفار، لـقـریش التجار.
لـمـن مـلـک ظفار، لـحـمیر یحار». الممالک و الممالک، ص۱۵۵. و در نوشتهٔ مسعودی هم همین معانی با عباراتی موزون و به صورت شعر آمده، مروج الذهب، ج۲، ص۲۱۱.

۱۱-این ابیات از آن قصیده است:

۱-ابوعباده بختی، از شاعران پر آوازهٔ عرب در قرن سوم هجری است. در ۲۰۵ق زاده شد و در ۲۸۴ بدردوزندگی گفت. او از شاعران دربار متوکل عباسی بود و بیشتر اشعارش در ستایش این خلیفه است. در ستایش برخی از بزرگان این دوران نیز اشعاری سروده. «قصیده سینهٔ» او را که دارای پنجاه و شش بیت است، ناقدان ادب عربی از قصائد برجستهٔ شعر عربی شمرده‌اند. بخشی عمده این قصیده را مرحوم رشید یاسمی در دفترى که به نام «مقام ایران در تاریخ اسلام» در سال ۱۳۲۱ در تهران چاپ و منتشر ساخته با ترجمه فارسی آن آورده است. از دفتر در اصل ترجمهٔ سخنانی بود که خاورشناس فقید مارگولیوت در ۲۹ آوریل ۱۹۰۵ در لندن ایراد کرده بود. ۱۲- این قصیده را شبلی المصلاط در سال ۱۹۲۱ مسیحی. در سالن دانشگاه آمریکائی بیروت ایراد کرد. اصل آن را در جلد دوم کتاب «دریس اللغة و الادب» نوشته‌اند. ناگفته نماند، و از انتشارات دانشگاه تهران خواهید یافت.

ناصرخسرو، سنایی، مولانا و حافظ تحول روحی داشته‌اند و باعث تغییر رویهٔ زندگی و شاعری‌شان شده است. البته ما دقیق نمی‌دانیم که تمامی حرف‌هایی که دربارهٔ این شاعران گفته شده، درست است یا نه. و گهگاه اشاره‌ای به آن در ضمن حکایات و امثال عربی آمده‌است تا ادبیات معاصر عربی نیز کشیده شده، چنان‌که آثار آن را در قصیدهٔ بلندی با عنوان «سیف‌بن ذی‌قن» از سنان‌احمد الشبلی المصلاط –شاعر معروف لبنانی در عصر اخیر – می‌توان دید که موضوع آن شجاعت و پشتکار سیف و مروت و جوانمردی خسرو انوشروان و ذیلری سپاهیان ایران در یمن است و شاعر در آن قصیده، جنگ سپاهیان ایران را با حبشه برای استقلال قحطان و جنگ حبشه را با ایرانیان، برای استعبد قحطان یعنی یمنی‌ها

کتاب‌های اوست و بعدها شاعران دیگری از آن اقتباس کرده‌اند. البته پیش از وی، «رساله‌التغران» ابوالعلا وجود دارد. متنها تفاوت بین «سیرالاعباد» سنایی با کتاب‌های مشابه این است. سلطان سنایی انسان را از خاک به عرش و بالا و در نهایت به طرف خدا می‌برد؛ اما کتاب‌های دیگری که نوشته شده، معمولاً شیطان یا انسان را از بالا به پایین می‌آورد. در مجموع سنایی به قدر دیوان، شش کتاب دارد که به آن «سنة سنایی» می‌گویند.

عشق سنایی
عشق یکی از اصطلاحات مهم و پرترکار عرفانی است. عشق فقط ما بین دو انسان نیست. عشق راه و وسیله رسیدن به هدف است و در اشعار سنایی بسیار دیده می‌شود. اگر عشق نباشد کارها به پیش نمی‌رود. عرفا در شرب مدام حق بودند و شاعران می‌خواستند به حقیقت برسند. در این مرحله است که پای انسان از زمین جدا می‌شود و خود را بین زمین و آسمان نگه می‌دارد. مانند حافظ، «و لا تأمنن الله و لا تأمنن الله». اینجاست که به عشق حقیقت دل و در رسیدن به حقیقت، عشق واقعی پاک است؛ یاد، در دل پاک و صادق باشد و عرفا به دنبال آن جمع می‌شدند. شاعرانی چون

ندارد. به طوری که نمی‌داند و نمی‌فهمد شعر از نه‌الوم که مال خودش است در چه نقطه است و در کجا واقع است. در مشرق است، مغرب است و همچنین از یک دهه دورترسگی خودش خبر ندارد. زن زیادی دارد اما... است، به زن می‌نی‌ندارد... در کوچه هم که رفتیم، از مایل وارد حادی نشدیم به سلام به هم و چه نمی‌کردند. به سلطان‌ها مات می‌زدند نمی‌کردند. به سلطان‌ها بی‌مات می‌زدند نمی‌کردند. ترک‌با و هاتا بسیار به شاه مرحوم شبیه است.

سوار اسب ابداً نمی‌تواند بشود. یک اسب برده، چشمان سفید دارد و پشت اسب است. اسب عادت به آن اسب دارد، غیر از آن اسب، اسب دیگری هم ابداً نمی‌تواند سوار بشود، بسیار چشمان تروسبند ابداً شکار نمی‌نورد، تفنگ ابداً دست نگرفته است تا به انداختن چشمان رسد. بااین همه صفات حسنه، حالا کار دولت در دست وزرا گرفت و خودش و زنها و غیرهٔ مداخله می‌کنند. هر ساعت مردم را از محاصبر عزل و نصب می‌کند، هیچ کس اطمینان به بقای خودش ندارد. در حالت این است... صدراعظم به وزیران سرشوش شاعر مرحوم اندکی شبیه است؛ اما به طبق کش و خمیر گیر

ندارد. به طوری که نمی‌داند و نمی‌فهمد شعر از نه‌الوم که مال خودش است در چه نقطه است و در کجا واقع است. در مشرق است، مغرب است و همچنین از یک دهه دورترسگی خودش خبر ندارد. زن زیادی دارد اما... است، به زن می‌نی‌ندارد... در کوچه هم که رفتیم، از مایل وارد حادی نشدیم به سلام به هم و چه نمی‌کردند. به سلطان‌ها مات می‌زدند نمی‌کردند. به سلطان‌ها بی‌مات می‌زدند نمی‌کردند. ترک‌با و هاتا بسیار به شاه مرحوم شبیه است.

سوار اسب ابداً نمی‌تواند بشود. یک اسب برده، چشمان سفید دارد و پشت اسب است. اسب عادت به آن اسب دارد، غیر از آن اسب، اسب دیگری هم ابداً نمی‌تواند سوار بشود، بسیار چشمان تروسبند ابداً شکار نمی‌نورد، تفنگ ابداً دست نگرفته است تا به انداختن چشمان رسد. بااین همه صفات حسنه، حالا کار دولت در دست وزرا گرفت و خودش و زنها و غیرهٔ مداخله می‌کنند. هر ساعت مردم را از محاصبر عزل و نصب می‌کند، هیچ کس اطمینان به بقای خودش ندارد. در حالت این است... صدراعظم به وزیران سرشوش شاعر مرحوم اندکی شبیه است؛ اما به طبق کش و خمیر گیر

ایران شناسی

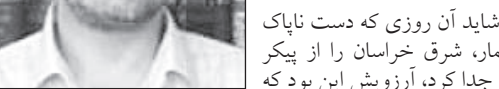

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ - ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۳۹ - ۵ سپتامبر ۲۰۱۸ - سال نود و سوم - شماره ۹۱-۲۷

مثنوی

بازگشت

محمد کاظم کاظمی

شاید آن روزی که دست ناپاک استعمار، شرق خراسان را از یکبر میهن جدا کرد، آرزویش این بود که مردم دو طرف را نیز با هم بددل کند؛ اما خوشبختانه مردم ایران و افغانستان و دیگر مناطق، همواره فرهنگ و زبان و دین و آیین و تاریخ چند هزار سالهٔ مشترک را پیش چشم داشته‌اند و فارغ از بدکاری برخی ناآگاهان، هرگز از هم نگسته‌اند. نمونه‌اش سرودهٔ زیر از شاعر معاصر افغانستان و پاسخ حدود چهل شاعر ایرانی به آن:

غروب در نفس گرم جاده خواهم رفت
پساده آمده‌ام بوم، پیاده خواهم رفت
طلسم غریتم امشب شکسته خواهد شد
و سفرهای که نهی بود، بسته خواهد شد
و در حوالی شهبای عید، همسایه
صدای گریهٔ نخرهای شنیده، همسایه
همان غریبه که فلک دناشت، خواهد رفت
و کودکی که عروسک نداشت، خواهد رفت
منم تمام افق را به رنج گردیده
منم که هر هر که مرادیده، در گذر دیده
منم که نانی اگر داشتم، از آجر بود
و سفرنامه که نبود، از گرسنگی پر بود
به هرچه آینه، تصویری از شکست من است
به سنگ سنگ پناه، نشان دست من است

اگر به لطف و اگر فخر می‌شناسندم
تمام مردم این شهر می‌شناسندم
من ایستادم، اگر پشت آسمان خم شد
نمناز خواندم اگر دهر، این ملجم شد
چگونه بازنگردم؟ که سنگم آنجاست
چگونه؟ ... مزار برادرم آنجاست
چگونه بازنگردم که مسجد و محراب
و تیغ منظر بوسه بر سرم آنجاست
اقامه بود و ابد آن بود
قیام بستم و اله‌کبیرم آنجاست
شکسته‌بالی‌ام اینجا شکسته‌طافت نیست
چگونه؟ ... مزار برادرم آنجاست
شکسته می‌گذرم امشب من بر سرم آنجاست
و شرمسار از الطاف بی‌شمار شما
من از سکوت شب سیرداتان خبر دارم
شهید دادم، از دردتان خبر دارم
تو هم به سان من از یک ستاره سر دیده‌ی
پلدر ندیده‌ی و خاکستر پلدر دیدی
تویی که کوچه‌غرت سپرده‌ای با من
و نقش سوخته بر شانه بُرده‌ای با من
تو زخم دیدی اگر تازانای من خوردم
تو سنگ خوردی اگر آب و دانه من خوردم
اگر چه مزرع ما دانه‌های جو هم داشت
و چند بوته مستوجب در هم داشت،
اگر چه تلخ شد آیدام، همیشه‌تان
اگر چه کودک من سنگ زده به‌شیشه‌تان،
اگر چه متهم جرم مستند بودم،
اگر چه لایق سنگینی لحد بودم،
دم سفر مپسندید تا امید مرا
ولو دروغ، عزیزان! بجلد کنید مرا
تمام آنچه ندارم، نهاسم، خواهم رفت
پساده آمده‌ام بوم، پیاده خواهم رفت
به‌این امام قسم، چیز دیگری نبرم
چیز غبار حرم، چیز دیگری نبرم
خدا ز یاد کند اجر دین و دنیاتان
و مستجاب شود باقی دعاهاات
همیشه فلک فرزندانها پتان بر ساد
و شان دشواران هر که هست، اجر باد!

پاسخ شاعران بیون ترقی

تو ای که «در نفس گرم جاده خواهی رفت

پساده آمده بودی، پیاده خواهی رفت»

شرار شعر تو یک شعله آتشی دوست!
طرز انداز جان بلاکش است ای دوست
بسی حدیث غم‌افزا شنیده‌بودم من
چنین چکامهٔ سوزان ندیده‌ بودم من
نمانده از غم تو آرزوی زیستتم
رسا به گوش فلک، نغمهٔ گریستتم
نمی‌برسم ز خاطر رساوند دست تو را
«به سنگ سنگ پناه، نشان دست تو را»
بسیابه اشک بشویم غبار راه تو را
به مهر بوسه زلم فضل بی‌گناه تو را
دربارهٔ تحول روحی سنایی روایت‌ها
متفاوت است، ولی در نهایت همه
این است که سنایی بعد از آن تحول
از دربار خارج شده‌است. البته سنایی مدح سه شاه غزنوی یعنی سلطان ابراهیم، سلطان

پذیرش ۱۶ هزار طلبه در حوزه‌های علمیه

سرورس شهرستانها، مدیر حوزه‌های علمیه کشورگفت:۸۰ هزار طلبه سال جدید تحصیلی را از اول شهریور آغاز کردند.
جلیل علیرضا اعرافی در حاشیهٔ آیین آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه عرب مازندران در شهریار با اشاره به تحصیل حدود۱۵۰ هزار طلبه در بیش از۵۰۰ مدرسه علمیه علمیه کشور گفت: در سال جدید تحصیلی ۱۶هزار طلبه پذیرش شدند که ۲ هزار طلبه برپایهٔ برپایهٔ اربانی ورودی اسسال هستند. وی با بیان این که برای سال— جدید تحصیلی حدود۹۰ هزار مرد و حدود۶۰ هزار زن برای حوزه‌های نقاط مختلف کشور نامنویسی کردند و از این شمار هشت هزار مرد و هشت هزار زن برای تحصیل در حوزه‌های علمیه پذیرفته شدند افزود: یکپهزار طلبه اهل سنت نیز در حوزه‌های علمیه کشور تحصیل کنندو این تعداد پیش از یک هزار طلبه غیر ایرانی در حوزه‌های علمیه کشور اشاره کرد و گفت: از این شمار۲۰۰ هزار نفر در حوزه‌های علمیه قم و بقیه در دیگر حوزه‌های کشور مشغول تحصیل هستند.مدیر حوزه‌های علمیه کشور نتایجٔ انتخابات بیشتر در برگزاری انتخابات در پیام‌های سوم تا ششم و مراحل بالاتر و برپایه ۱۵ درس خارج در برخی از استانها را از معروضاها مهم ارتقای کیفیت آموزشی در حوزه‌های علمیه شهرها و استانها برشمرد و از تهیه برنامه پنج ساله متوسط تحصیل علمیه کشور و ایلان آن ماه آینده با حدود۲۰۰ رشته، گرایش و دوره به همراه آموزش‌های کاربردی و مهارتی برپایه دادوی کاهش تعطیلات حوزه‌ها و تهیه تقویم آموزشی با توجه به شرایط اقلیمی هر استان و منطقه را خواستار شد.

۲۲۱۵ روستای سیستان و بلوچستان

تلفن ثابت و اینترنت دارند

سرورس شهرستانها، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: ۲ هزار ۲۱۵ روستای سیستان و بلوچستان در یک سال دولت دوازدهم از خدمات تلفن ثابت و اینترنت بهره مند شدند.

محمدجواد آذری جهرمی در حاشیه نشست شورای اداری و معتمدان شهرستان ایرانشهر اظهار داشت: ۹۵ درصد از پنج هزار روستای سیستان و بلوچستان ارتباط کامل مخابراتی نظیر تلفن ثابت، همراه و اینترنت دارند و این وضع غیر قابل قبول است.او گفت: سیستان و بلوچستان به پیرانکدی جمعیت و محرومیت‌ها از برخی خدمات ارتباطی و امکانات بی بهره است و باید شرایط حضور سرمایه گذاران بخش خصوصی در این استان را فراهم کرد.آزری جهرمی گفت: بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر جمعیت روستایی سیستان و بلوچستان در پهنه‌ای وسیع و گسترده‌ای زندگی می‌کنند به طوری که هزینه توسعه ارتباطات در این استان به اندازه استانی است که بیش از پنج میلیون نفر جمعیت داردوی اظهار داشت: دولت بیش از ۲۵۰ میلیارد تومان و بخش خصوصی ۱۳۲ میلیارد تومان در بخش ارتباطات در سیستان و بلوچستان سرمایه گذاری کرده اند.آزری جهرمی اظهار داشت: توسعه زیربنایی زمینی یکی از نیازهای سیستان و بلوچستان است. ۷۵۰ کیلومتر فیبرنوری اسمال کار شده است.وی در بازدید از نمایشگاه صنایع دستی نیکشهر گفت: تا پایان اسال پوشش جاده‌ای تلفن همراه در سیستان و بلوچستان به ۱۰۰ درصد می‌رسد.

سرورس شهرستانها، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به مشکلات عدیده زیست محیطی کشور، گفت: عواقب بحران خشکسالی و تغییر اقلیم باید در

فردی که مقابل ساختمان شهرداری تهران خود را آتش زد از مرگ نجات یافت

سرورس حوادث: فردی صبح دیروز با حضور در مقابل ساختمان شهرداری تهران در خیابان بهشت اقدام به خودکشی کرد.

عوامل شهرداری و پلیس با همراهی شهروندان حاضر در محصل آتش را خاموش کردند و وی بجابت پیدا کرد. گفته شد علت اقدام این شهروند، پلمب کردن مغازه اش بوده است.

یکی از شهروندان حاضر در محل به خبرنگار ابرنا گفت: این فرد حدود۴۰ ساله به همراه همسر و فرزندش در حالی که به شدت عصبانی بود، از شهرداری خارج شد و پس از فریاد زدن بزین روی خود ریخت و فندک را روشن کرد.

وی با بیان این که عوامل شهرداری از کپسول آتش نشانی برای خاموش کردن او استفاده کردند افزود: مردم و عوامل شهرداری مانع شدند که او فرزندش را به آتش آتش زندان و آتش زبانه کشیده روی بدنش را نیز خاموش کنند. بزین شهروند گفت: اطوور که این فرد و خانواده‌اش می‌گفتند شهرداری، مغازه او را پلمب کرده است و او به این علت ناراحت بودیکی از مسئولان شهرداری او را همراهی از طریق وکیل او در دست بررسی است.

این مسئول شهری گفت: هنوز پرونده این مغازه‌دار به نتیجه قطعی نرسیده و پاسخ منفی نیز هنوز به وی داده نشده است.

* توضیح شهرداری
شهرداری منطقه ۲ تهران درباره پرونده فردی که مقابل ساختمان شهرداری خودکشی کرد گفت: هیچگونه اقدامی در خصوص پلمب یا جلوگیری از فعالیت ملک موردنظر انجام گرفته بلکه صرفاً اطلاعات قانونی به فرد درمقابل ابلاغ شده است.

به گزارش مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران، رسول کشت پور افزود: پس از بررسی‌های به عمل آمده روشن شد ملک مورد مناقشه یک خانه دو طبقه و فرد خودکشی کرده ملک طبقه همکف این خانه است.

هشدار درباره نادیده گرفتن ایمنی خیابان ۳۰ تیر

سرورس خبر: خشکروی سازمان آتش‌نشانی شهر تهران گفت:با توجه به افزایش تعداد نذیه‌فروشی در مناطق حساسیت فروشی، ازدحام جمعیت و وجود سازه موی در خیابان ۳۰ تیر نیاز است که به ایمنی این خیابان توجه بیشتری داشته باشند.

سرورس خبر: محدودیت‌های قانونی، گاهی موثرای بی‌بهره ایجاد می‌کند و قوه قضائیه تصمیم گرفته است این مواع را با بهره گیری از تفسیر قانونی از بیان برادر و بر آن است تا ۱۵۰ واحد تعطیل شده را تا پایان سال ۹۷ به چرخه تولید بازگرداند.

محدداثر الفت معاون اجتماعی و پیگیری از قوع فرج قوه قضائیه در مراسم افضای نقشه‌نامه با سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی گفت: این مشکلات من این است که هنوز پرونده را به صورت کامل مطالعه کرده‌ام فقط سه جلد را دیدم و از شما می‌خواهم وقت بیدید پرونده را بخوانم.
گفت: «کلاشی کشا مهر روز فرصت مغفله دارند کلاش ۸۵ صبح قایل برای مطالعه نه ۱۱ ظور، وکلاشی شما هر روز دیر می‌آیند.
متمم در ادامه دفاعاتی خود به موضوع ضمانت‌نامه ورود کرد، اما قاضی صلوئی از وی پرسید آیا این شرکت زیان‌مجموعه مدیریت شماست یا خیر؟ که متمم گفت: خیر وی افزود: این ملاک بنده را به نام نفت چپ وکالت رده بودند و گفتند اگر می‌خواهی ملک را بر پیشانی بوی بدهی شرکت آریا برح را بپذیری که من هم قبول کردم بدهی را پرداخت کردم و حالا شما این شرکت را زیرمجموعه مدیریت بنده تلقی می‌کنید.
متمم ادامه داد: شرکت شکوه آیدیل قبل از این برپرسای می‌کرد و من در این پرودم و این پرداختی این شرکت‌ها توسط من انجام شده می‌توانم مدیریت در آن‌ها نیست. قاضی گفت: توضیحاتی درباره ضمانت‌نامه‌های بانک ملی دادید، دفاعاتی کرد و درباره مجد ارائه کنید.
متمم افزود: درباره اتهام ۵۷ میلیارد تومانی به شکایت از شرکت اسناد مجد باید بگویم این شرکت از بنده شکایت نداشته است و ما هم مشخص نیست که مربوط به کدام شرکت است.

رئیس قوه قضائیه: فضا برای مفسدان اقتصادی نا امن تر می‌شود

سرورس خبر: برخورد در مفسدان اقتصادی سریع تر و قاطع‌تر خواهد بود و در این زمینه هیچ مسامحهای نمی‌کنیم.

آیت الله آملی لاریجانی رئیس دستگاه قضا در حاشیه اجلاس مجلس شورای کبربرای دهمین ساله مطلب افزود: کسانی که در بازار ارز و سکه و طلا و خودرو و مانند آن اختلا ایجاد و از رانت استفاده می‌کنند مطمئن باشند که با آنها برخورد قاطع خواهیم کرد.

وی با اشاره به نامه اخیرش به مقام معظم رهبری درباره برخورد با مفسدان اقتصادی گفت: البته پیش از این هم با مفسدان برخورد می‌شد اما با توجه به شرایط جدید درخواست کرده‌ام که این برخورد‌ها و رسیدگی به پرونده‌ها سریع‌تر باشد به گونه‌ای که اکنون نیز رسیدگی به پرونده مفسدان اقتصادی هم در مدلمات و هم در دادگاه‌ها سریعتر انجام می‌شود.

رئیس قوه قضائیه اضافه کرد: برای اختلال‌نظام اقتصادی یکی کثیرخواست‌های درحداصفای اراضی یعنی اعدام درخواست شده و حتی اگر اعدام هم نباشد، مجازات سنگینی در انتظار آنان است بنابراین مردم مطمئن باشند که در رسیدگی به پرونده مفسدان کرامی هر کار برخورد می‌شود.

وی با بیان این که دستگاه قضا در مبارزه با مفسدان در چهارچوب قانون و حیطه وظایف خود اختیاراتی دارد و براساس آن عمل می‌کند اضافه کرد: بنابراین چنین امکانی وجود ندارد که قوه قضائیه به همه اتبازهای سراسر کشور

کشور جدی گرفته شود. عیسی کلاتری در پانزدهمین کنگره ملی علوم زراعت و اصلاح نباتات ایران در مومعه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال پدر کشور مستقر در کرج افزود: امروز بیش از ۱۳ درصد آب تجدید پذیر کشور و مصرف می‌شود در حالی که سقف ما برای مصرف آب تجدیدپذیر ۴۰ درصد است. وی اظهار داشت: باید به این باور برسیم که شرایط اقلیمی کشور در حال تغییر است و دیگر نمی‌توانیم محصولات کشاورزی پر آب رب شود.
رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور ادامه داد: تغییر اقلیم و

اخبار داخلی

رئیس قوه قضائیه: فضا برای مفسدان اقتصادی نا امن تر می‌شود

سرکتی کند چراکه بخشی از این مهم در حوزه اختیارات تعزیرات است.

آیا بیا این که اصل موضوع در رسیدگی به مفاسد اقتصادی به ریشه‌های مفاسد برمی گردد، اضافه کرد: بارها گفته شده است و باز هم می‌گویم باید در بخش‌های اجرایی کشور جلوی ایجاد فساد و رانت گرفته شود که از مرحله آخر اگر به هر علتی موضوعی به فساد منجر شد دستگاه قضا وارد عمل شود و برخورد کند.

وی گفت: البته ما در مسائل اخیر نباید از عملیات روانی دشمن غافل شویم چراکه امریکایی‌ها و اذتاب منطقه‌ای‌اش به

متمم کامل دستوراسحاق جهانگیری

به شرح زیر است:

جنابان آقایان علوی، اشتری و

قشلی

خبر بریدن گوش فرزند عزیزمان

بسیار درندگی و نگران‌کننده‌است انتظار

این است که موضوع بافوریت و جدیت

پیگیری و وفردی که این عمل خیانت‌آمیز

را انجام داده است را شناسایی و به

دستگاه قضایی معرفی نماید.

شهرداری منطقه ۳ تهران در

واکنش به انتشار کلیپی درباره بریدن

علمی ما ۴۰ سال پیش به عرصه

کشاورزی و منابع طبیعی ورود و

توجه می‌کردند:مردم کشور ایران

همه گرفتاری نداشت.

کلاتری گفت: تشکیل‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

دستور جهانگیری برای دستگیری عامل بریدن گوش نوجوان زباله گرد

سرورس خبر: معاون اول رئیس‌جمهوری در پی انتشار گسترده

فیلمی در شبکه‌های اجتماعی از

یک نوجوان زباله‌گرد که از برخورد

خشونت‌آمیز مأموران شهرداری منطقه

۳ تهران با خود خبر داده است، از

وزیر اطلاعات، فرمانده نیروی انتظامی

و شهردار خواست با فوریت و

جدیت مجرم را شناسایی و به دستگاه

قضایی معرفی کنند.

متن کامل دستوراسحاق جهانگیری

به شرح زیر است:

جنابان آقایان علوی، اشتری و

قشلی

خبر بریدن گوش فرزند عزیزمان

بسیار درندگی و نگران‌کننده‌است انتظار

این است که موضوع بافوریت و جدیت

پیگیری و وفردی که این عمل خیانت‌آمیز

را انجام داده است را شناسایی و به

دستگاه قضایی معرفی نماید.

شهرداری منطقه ۳ تهران در

واکنش به انتشار کلیپی درباره بریدن

علمی ما ۴۰ سال پیش به عرصه

کشاورزی و منابع طبیعی ورود و

توجه می‌کردند:مردم کشور ایران

همه گرفتاری نداشت.

کلاتری گفت: تشکیل‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

دستور جهانگیری برای دستگیری عامل بریدن گوش نوجوان زباله گرد

سرورس خبر: معاون اول رئیس‌جمهوری در پی انتشار گسترده

فیلمی در شبکه‌های اجتماعی از

یک نوجوان زباله‌گرد که از برخورد

خشونت‌آمیز مأموران شهرداری منطقه

۳ تهران با خود خبر داده است، از

وزیر اطلاعات، فرمانده نیروی انتظامی

و شهردار خواست با فوریت و

جدیت مجرم را شناسایی و به دستگاه

قضایی معرفی کنند.

متن کامل دستوراسحاق جهانگیری

به شرح زیر است:

جنابان آقایان علوی، اشتری و

قشلی

خبر بریدن گوش فرزند عزیزمان

بسیار درندگی و نگران‌کننده‌است انتظار

این است که موضوع بافوریت و جدیت

پیگیری و وفردی که این عمل خیانت‌آمیز

را انجام داده است را شناسایی و به

دستگاه قضایی معرفی نماید.

شهرداری منطقه ۳ تهران در

واکنش به انتشار کلیپی درباره بریدن

علمی ما ۴۰ سال پیش به عرصه

کشاورزی و منابع طبیعی ورود و

توجه می‌کردند:مردم کشور ایران

همه گرفتاری نداشت.

کلاتری گفت: تشکیل‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

علمی کشور فقط به ارائه مقاله

اکتفا نکنند، افزود: اگر انجمن‌های

مانند انجمن آب می‌دانستند که

مردم کشور با چنین وضعی مواجه

می‌شود، لیکن حرکت جدی انجام

ندادند.

وی با اشاره به این که هیچ

و منابع آب رو به کاهش است، در

چنین شرایطی باید با استانداردهای

علمی و روش‌های نوین برای

مقایله با این بحران‌ها چاره اندیشی

شود.

</

قلم انداز
استاد سید عبدالله انوار

کتابفروشی؛ نخستین برخورد

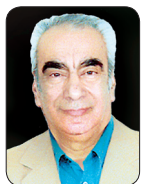
۵-۴

۳۶۸

تحقیقی از استاد رضا مهریزی
تمدن از دیدگاه قرآن

۵-۴

ورنهایزبرگ
زیبایی در علوم طبیعی

۳

روزگار

کمونیسم پیش از انقراض
اولین انتخابات

۷

از خاطرات دختر استالین
دادگاه نامعقول

۵

۳۶۸

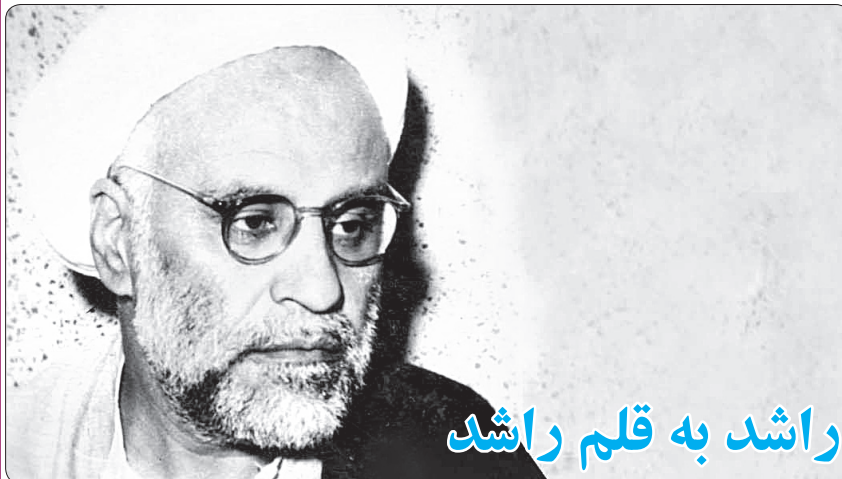

در کوچه باغ اندیشه

بازی زندگی با کارگردانی مرگ

فرهنگ

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ / ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات / سال نود و سوم - شماره ۲۷۰۹۱

راشد به قلم راشد

اشاره: آنچه در پی می‌آید و سرگذشت خودنوشت خطیب شهر، مرحوم شیخ حسینی راشد (۱۲۸۴-۱۳۵۹/۱۹۱۴-۱۴۰۰ ق) است، که اولی را در چهل و شش و دومی را در پنجاه و پنج سالگی نوشته است.

این جانب در ماه تیر از سال یک هزار و دویست و هشتاد و چهار شمسی هجری در شهرستان تربت حیدری، یکی از شهرستان‌های خراسان، متولد شده و اکنون که ماه آذر از سال یک هزار و سیصد و بیست و نه می‌باشد، در چهل و ششمین سال از عمر خود می‌باشم.

پدرم، مرحوم آقای حاج شیخ عباس تربتی، مردی روحانی و بسیار زاهد بود که با دست خود کشاورزی می‌کرد و از آن راه نان می‌خورد و تمام عمر در راه ارشاد مردم و برآوردن حوائج مستمندان شب و روز می‌کوشید و در این راه مشقتها را با رضایت خاطر تحمل می‌کرد. این جانب تا سن شانزده سالگی در همان تربت حیدری مقدمات فارسی و عربی را یعنی نحو و صرف و قسمتی از معانی و بیان با منطق و مقداری از فقه و اصول فقه خواندم و چون هوش و حافظه‌ام خوب بود و پدرم نیز در کار درس توجه می‌کرد و خدم علم را دوست می‌داشتیم،

نوشتاری از دکتر رسول جعفریان نشستن و فکر کردن فایده دارد؟

اشکال این است که ما خیال می‌کنیم تمام علوم اولین و آخرین دست ما بوده و هست و وظیفه ما فقط کشف آنها از دل متون قبلی است. گاهی متن‌های دینی و مقدس، گاهی شاهنامه و دیوان حافظ. همه اینها محترم هستند، اما دانش فقط اینها نیست. دانش جستجوی جدید است، بر اساس این نگاه که باید یافت، نه این که در متون قدیم آن هم برای شناخت جهان فقط جستجو کرد. خداوند متعال دینی به ما داده با کتابی مقدس که برای همه قابل فهم است. اگر چیزی در حد فهم ما نبود، در روایات بیان شده است. اینها برای دین است و بس. اما شناخت جهان، آنچه که خداوند هم توصیه می‌کند، نیاز به حرکت، جنبش علمی، جستجو، سفر کردن، کاویدن و امثال اینها دارد.

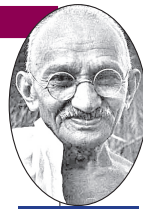
یک استاد جانور شناس، باید نیمی از عمر مفید خود را در جنگلها سپری کند. یک گیاه شناس باید سراسر عمرش را صرف انواع مختلف گیاهان کند. یک قوم‌شناس باید چندین دهه میان طوایف و اقوام بگردد. این که کسی در کتابخانه ای بنشیند و فکر کند و به متن های قبلی بسنده کند، راه به جایی نمی‌برد. ما قریباًست یاد گرفته ایم این طور علم بیاموزیم. منزوی شویم و اهل مطالعه. این آخر تلاشمان است. این که در یافته های پیشینیان تأمل کنیم با این فکر که آنها همه چیز را گفته اند و وظیفه ما فقط کشف آنهاست.

این روش شناخت، برای شناخت جهان و هستی و طبیعت و اجتماع و بسیاری از

آموزه

اطمینان کن به سخن موجود
کوچکی که در قنبر خانه
دارد و می‌گوید: فقط به آنچه
برایش زیسته‌ای و به خاطرش
باید بمیری، شهادت بده.

ماهاتما گاندی

قلم انداز

در شهر موج‌ها

در شرایطی پر از مسئله و موضوع و پر موج و پرحادثه و مملو از قبض و بسط، می‌توان نسبت به عملکرد ذهن، چه ذهن خودمان چه ذهن دیگری اطمینان داشت؟ در اینجا یک بحث اساسی تر هم قابل طرح است: آیا ذهن به لحاظ ساختاری، توان این اندازه درگیری و ارتباط با مسائل گوناگون کوچک و بزرگ و اصلی و فرعی را دارد؟ آیا ذهن به لحاظ نهادی، قدرت و قابلیت پیوسته مشغول بودن و پیوسته در حال فعالیت و پیوسته در حال گلاویزی و افت و خیز را دارد؟

اگر ذهن را به یک موتور تشبیه کنیم، آیا این موتور می‌تواند این اندازه روشن بماند و در مسیرهایی نه چندان هموار و متوازن و پر از افت و خیز و فراز و نشیب به حرکت خودش ادامه بدهد؟ ذهن تا کی و تا چه زمانی می‌تواند به این میزان تحرک و کنش و واکنش ادامه بدهد. اگر موضوع آینده را پیش بکشیم، موضوع چه سرو صورتی خواهد داشت؟

قدر مسلم این است که اگر آینده را ادامه شرایط جاری بدانیم، شرایط و مسائل آینده و آنچه در ظرف آینده حضور خواهد داشت، نسبت به امروز به لحاظ کمی و کیفی بیشتر خواهد بود و افزایش محل بحث نیست. با این وصف، ذهن در مصاف شرایطی تصاعدی تر از امروز، چه شرایطی خواهد داشت؟ پیش فرض ما، این است که ذهن در مصاف با این حجم از مسائل، نمی‌تواند درست و دقیق عمل کند. اینکه از زبان اینشتین و امثال او نقل می‌شود که: بشر امروز، تنها از ۱۰ درصد ظرفیت خودش استفاده می‌کند، در صورت صحت مطلب و صحت استناد، درباره بشر امروز صادق نیست. بشر امروزی و جهان امروزی، غیر از جهان و بشری است که اینشتین از آن سخن می‌گوید. ما در جای خود اثبات کرده ایم که جهان دیجیتالیت، از اساس با دنیای پیش از خودش متفاوت است.

دیجیتالیزم مسائلی را در عالم؛ چه عالم عین و چه عالم ذهن پدید آورده است که نو و بی سابقه است. در جای خود باید بحث کرد که پیام‌های برآمده از متن دیجیتالیت تا چه اندازه در ذهن موثر می‌افتد و نیز در جای خود باید بحث کرد که پدیده دیجیتالیزم چه تأثیری در ذهن می‌گذارد و قوای ادراکی را چگونه تابع شیوه‌های خود کرده، میزان حساسیتش را علاوه بر اینکه بالا می‌برد، چگونه در معرض نوسانهای گوناگون قرار می‌دهد.

سخن در این نوشتار، از پیرامون روایت ذهن نمی‌تواند فراتر برود. اما یکی از مسائل همین موضوع تأثیرات گسترده‌ای است که از شیوع دیجیتالیزم در زندگی و ذهن ایجاد می‌شود. با توجه به اینکه ارتباط نخست ابزارهای الکترونیکی و آنچه که فضای مجازی را رقم می‌زند، با ذهن است، باید درباره ذهن مرتبط با دیجیتال مطالعات عمیق تر و دامنه‌دارتری انجام داد.

به نظر می‌رسد بدون روش‌های درست بررسی تأثیر امواج الکترونیکی و محتواها و پیام‌های مستقیم دیجیتال بر ذهن نمی‌توان در این باره دیدگاهی علمی و قابل قبول ارائه نمود ولی همین مقدار دانسته است که میان میزان توانایی و ناتوانی ذهن در رویارویی با مسائل گوناگون و میزان در معرض دیجیتالیت بودن ارتباط مستقیم وجود دارد.

ادامه از صفحه اول

در مدت مزبور به تحصیل بعضی از علوم دیگر نیز مانند قسمتی از ریاضیات و مختصری فیزیک و تاریخ طبیعی و تشریح پرداخته و در کتب ادبی و تاریخی و اجتماعی مخصوصاً تاریخ ادیان و مذاهب و مباحثات و مجادلات دینی و همچنین تفاسیر قرآن مجید مطالعات نسبتاً فراوان کردم.

در سال یک هزار و سیصد و ده شمسی هجری برای تکمیل تحصیلات عالی خود به نجف اشرف رفتم و نزدیک یک سال در آنجا بودم و به درس اصول فقه مرحوم آقامیرزا محمدحسین نائینی و درس فقه مرحوم آقا سیدابوالحسن اصفهانی حاضر می شدم، لکن بر اثر کسالتی که عارض شد و ممتد گشت ناچار شده به ایران برگشتم.

در سال هزار و سیصد و دوازده که برای گردش به شیراز رفته بودم، ایام ورودم مصادف با ماه محرم بود و چنین پیش آمد که روزی در یکی از مجالس مرا تکلیف منبر کردند و پذیرفتم و چون مردم حسن استقبال کردند، این کار ادامه یافت و نزدیک به یک سال و نیم در شیراز ماندم و به منبر می رفتم و مورد محبت فراوان مردم آن دیار گشتم.

پس از آن در حالی که عازم تهران بودم، بعضی که مرا در اصفهان می شناختند، دعوت به اقامت در آن شهر کردند و در آنجا نیز در حدود پانزده ماه منابری رفتم و مردم توجهی داشتند تا آنکه در ماه رمضان سال یک هزار و سیصد و چهارده بر اثر سوء تفاهم یا اعمال غرض دچار حادثه ای گشتم که روحم را بسیار فشار داد و تا اوایل بهار سال یک هزار و سیصد و شانزده به طور غیر آزاد در اصفهان ماندم.

در بهار سال یک هزار و سیصد و شانزده به تهران آمدم و به کارهای مختلفی از قبیل گفتن درسهای خصوصی و نوشتن مقالات در جرائد و مجلات و تنظیم فهرستی برای کتب عربی کتابخانه مجلس شورای ملی و رفتن منابر محدودی در مجامع خصوصی پرداختم و در آن اثنا بعضی از یادداشتهای علمی خود را در باب دو نظریه فلسفی، یکی نظریه حرکت در جوهر منتسب به صدرالمثلهین شیرازی و یکی نظریه نسبیت منسوب به انیشتمین، در صورت کتابی به نام دو فیلسوف شرق و غرب چاپ و منتشر کردم.

در سال یک هزار و سیصد و بیست و پنج اداره رادیو تهران از این جانب دعوت شد که برای شبهای تاسوعا و عاشورا و یازدهم محرم گفتارهای مناسبی نوشته در رادیو ایراد کنم و چون مردم از این عمل حسن استقبال شدید و تقاضای ادامه این سخنرانی را کردند، مقرر شد شبهای جمعه مدت نیم ساعت در رادیو تهران سخنرانی کنم که تا چندی قبل از این، سخنرانی های مزبور ادامه داشت، و قسمتی از آنها در پنج مجلد به نام سخنرانی های راشد در رادیو تهران چاپ و منتشر شده است.

در سال یک هزار و سیصد و بیست و پنج و آغاز سال یک هزار و سیصد و بیست و شش سفری به عتبات عالیات کرده از آنجا به شام و بیروت و فلسطین و مصر رفتم و تا حدی که ممکن بود، در آن کشورها مطالعاتی که باید کردم.

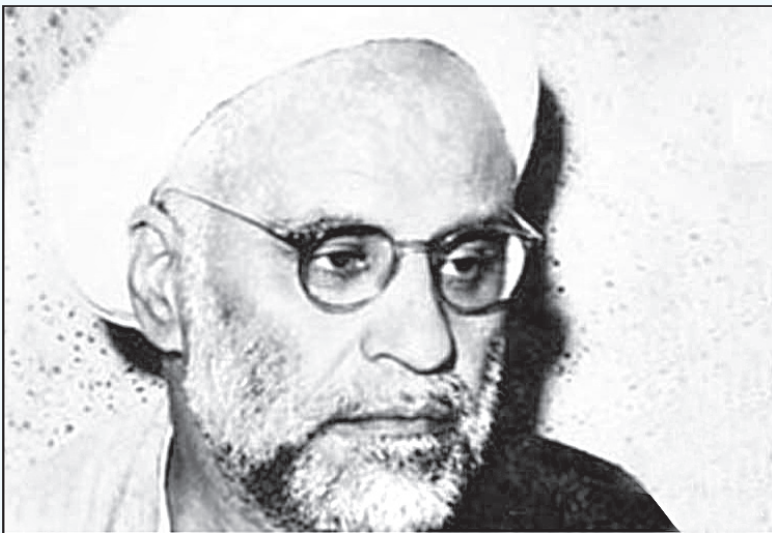
در آغاز سال یک هزار و سیصد و بیست و نه برای معالجه مرض حمله ای که پس از حادثه اصفهان به آن مبتلا گشتم، به اروپا رفتم و در این سفر که مدت هفت ماه و نیم طول کشید، کشورهای فرانسه و انگلستان و آلمان و سوئیس و ایتالیا را سیاحت کردم. فعلاً سه سال است که در مدرسه عالی سپهسالار افتخار تدریس فقه و فلسفه و فن خطابه را دارم و مایلیم که زندگی علم آرامی داشته باشم.

***

از خاطره های دوره جوانیم یکی این است که سالی بر سر موضوعی کوچک از پدرم قهر کردم و بی خداحافظی به مشهد رفتم. چون به مشهد رسیدم از کرده خود سخت پشیمان گشتم و دریافتم که در میان

صدها میلیون افراد انسانی که در روی زمینند و در سینه هر یک دلی می تپد فقط دو دل هست که برای من می تپد و آن دو دل پدر و مادر من است و من قدر این دو دل را نشناختم و حرمت آنها را رعایت نکردم. خود را در همه جهان بی کس و بی تکیه گاه می دیدم زیرا از آنها که کس و تکیه گاهم بودند به قهر جدا گشته بودم. می اندیشیدم که نامه ای بنویسم و پوزش بخواهم، اما می ترسیدم که خفیف گردم یا جواب نامه ام را ندهند یا بگویند دیدی اعتنائیت نکردند، خودت از در عذرخواهی بازگشتی. سرانجام به خود جرأت دادم و نامه ای مبنی بر اعتراف به تقصیر و طلب عفو نوشتم و به پست دادم. در این بیم و امید بودم که جواب چه

راشد به قلم راشد

خواهد بود که دیدم زودتر از موعد معمول، پاسخ مشروعی از پدرم رسید، مبنی بر متهای لطف و مرحمت و تحسین و تمجید بدون یک کلمه توبیخ یا تخفیف. نوشته بود: «پس از رفتن نورچشمی، من و مادرت خیلی نگران بودیم که مبدا بر آن فرزند عزیز بد بگذرد، تا بحمدالله نامه ات رسید و از دو جهت باعث مسرت گشت. یکی باخبر گشتن از سلامتی آن نورچشمی، دیگر آنکه دانستیم آن نور چشم مکرم در یاد پدر و مادر مهجور خود هست». آنگاه اظهار محبت فراوان کرده و نوشته بود: «هرچه لازم داری از پول و اشیاء دیگر بنویس تا ان شاءالله تدریجاً فرستاده شود» و چیزهایی هم با مسافر فرستاده بود.

از این واقعه پندی گرفتم که آدمی همیشه در معرض خطاست، اما اگر شهادت داشته باشد که پس از ارتکاب خطا به اشتباه خود اعتراف کند و از راه خطا برگردد، قرین سعادت خواهد گشت. بر خلاف آنکه از ترس بازگشت، همچنان به خطای خود ادامه دهد تا به هلاکت افتد و این است رمزی که در گشایش در توبه نهفته است و ملت هایی که جلو رفته اند همه آنها را که از اعتراف به خطا و اشتباه نترسیده اند و زود از راه خطا برگشته، کار را از سر گرفته اند و این بار نیکو به انجام رسانده اند.

زمانه پندی آذوده را داد پس

زمانه را چون نیکو بنگری همه پند است دیگر از یادگاری های روزگار جوانیم این است که در همسایگی ما خانواده ای تهرانی اقامت داشتند که دارای پسران و دختران زیبا بودند و من به حکم کودکی با آنها همبازی بودم، اما علاوه بر علاقه به بازی، جذبه ای نهانی که هنوزش نمی شناختم مرا به سوی آنها می کشانید و به مقتضای این جذبه کوشش می کردم خود را هرگز آنها گردانم تا در نظر آنها مطلوب تر آیم. چون خانم آن خانه ساعت داشت، من نیز برای خود ساعتی تهیه کردم و هر زمان از جیب بغل بیرون می آوردم و وقت را می گفتم و چون خانم سیگار می کشید، من هم قوطی و توتون و کاغذ و چوب سیگار چنانکه معمول آن زمان بود، فراهم کردم

و رسم پیچیدن و بر چوب نهادن و آتش زدن سیگار را مشدی وار آموختم و دم به دم سیگاری می پیچیدم و دود آن را حلقه حلقه از دهن بیرون می دادم و گمان می کردم همه این کارها بر تقرب و محبوبیت من می افزاید. در اول کار تا چندی سرم گیج می رفت و از چشمانم آب می ریخت تا کم کم با دود تلخ و زننده و بوی بر آن انس گرفتم و بعدها به آن معتاد گشتم.

آن خانواده که مردشان مأمور دولت بود، پس از زمانی کوتاه از شهر ما رفتند و خیالات مبهم و بیهوده من نیز چون حلقه های دود سیگار به هوا رفت، ولی عادت به سیگار برایم باقی ماند. تا آنکه سفری دراز و دشوار پیش آمد که همراه پدرم در حالی که هنوز به

پانزده سالگی نرسیده بودم یا وسایل سخت آن زمان به کربلا رفتم. در آن سفر که نزدیک به شش ماه طول کشید و از رفتن، رنج گرما و در برگشتن، سختی سرما، گذشته از انواع مشقتها ی دیگر داشتیم، دود سیگار برایم کیفیت دیگری داشت. به من بیشتر می چسبید و تا اندازهای از خستگی و کوفتگی می کاست.

من همیشه این کار را از چشم پدرم پنهان می داشتم تا آن که شبی به هنگام بازگشت در منزل حسن آباد بین قم و تهران پس از اداء نماز مغرب و عشاء و صرف شام در حالی که دور آتش نشسته و خود را گرم می کردم، پدرم گفت: «تو دود می کشی؟» من چون نمی توانستم دروغ بگویم سکوت کردم. گفت: «من مدتی است بو بردام و امروز که نزدیک منزل از من عقب کشیدی، برگشتم و دیدم پشت به راه کرده ای و بادی که می وزد، مخلوط با دود از کنار صورت تو می گذرد». پس از آن گفت: «تا من زنده هستم، اگرلب توبه سیگار یا چیتی یا نی قلیان برسد من از تو راضی نیستم».

اکنون که این خاطره را می نویسم شانزده سال است پدرم فوت کرده که خدایش غرق در انوار رحمت خود گرداند و از همان دم که در کاروانسرای حسن آباد در آن شب سرد زمستان این سخن را گفت دم گرمش چنان در من گرفت که تاکنون بیش از عمر آن وقت من از فوت او می گذرد، لبم به هیچیک از اینها حتی به نی خالی قلیان برای فوت کردن در آتش، نرسیده است. در زندگی هرکس از این گونه خاطرات آموزنده فراوان است.

مشفقان می دهند پند، ولیک

نیک بختان بوند پند پذیر آقای محمدی ناشر این سخنرانی ها از این جانب خواستند ترجمه حالی که در زمان ما «بیوگرافی» نامیده می شود، از خود بنگارم تا ضمیمه یکی از مجلدات گردانند که در این ایام مشغول طبعش هستند. این کار برایم آسان نیست، چون اولاً سخت است که آدمی بتواند خودش را منصفانه و خالی از نظر خودپسندی تحلیل و توصیف کند و ثانیاً بیوگرافی

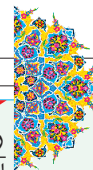
حقیقی آن است که سرگذشت و اوصاف هرکس از خوب و بد نوشته شود در حالی که غالباً معمول چنین گشته که خوبیها و کمالات را بنویسند و بدی ها و نواقص را نادیده می گیرند. با این حال سعی می کنم مطابق معمول مختصری از سرگذشت خود را در این قسمت بالخصوص که مربوط است به آموختن علم و تربیتی که یافته ام و استعدادهایی که داشته ام تا منتهی گشته به اینکه گوینده این گفتارها شوم، بنگارم.

من که در حال حاضر پنجاه و پنج ساله و مقیم تهران می باشم و شب های جمعه از رادیو ایران سخنرانی می کنم و در دانشگاه تهران پایه استادی دارم و در مدرسه عالی سپهسالار نیز حکمت الهی تدریس می کنم، اصلاً اهل تربت حیدری فرزند مرحوم حاج شیخ عباس تربتی هستم که او از یکی از قراء تربت به نام کاریزک برخاست و من نیز در همان قریه متولد گشته و پنج یا شش سال اول عمر خود را در آنجا گذرانده ام.

جدم که مرا به نام او نامیده اند، زارعی ساده بوده است و پدرم که یگانه پسر او بوده در مدارس دینی تربت به تحصیل علوم دینی پرداخته و در همان حال به کار زراعت نیز مشغول بوده است. شاید به همین سبب بود که پدرم با آنکه مقام روحانی و معنوی شامخی پیدا کرد و عموم مردم در امور دینی به وی مراجعه می کردند، سادگی اول زندگی را از دست نداد. نه در لباس نه در گفتار نه در رفتار و به عبارت دیگر عنوان آقایی به خود نگرفت و شاید هم به سبب بزرگی روح و بلندی نظرش بود.

من از زمانی که چهار ساله بودم او را به یاد دارم تا به سال سی و نهم عمرم که فوت کرد و در آن هنگام هفتاد و دو سال داشت. مردی بود دارای قامتی متوسط و بدنی محکم و زورمند و رنگی گندمی، سبیر و اراده ای قوی و ایمانی راسخ و سخت از خداترسان که در هر حرکت و سکون، خدا در نظرش بود و آنچه ان که باید پرهیزکار و بر خود سخت گیر و مستغرق در عبادت خدا و خدمت به مردم و بی اعتنا به دنیا و از آن گریزان و شب خیز و گریان و روزه دار و پرکار و شکیب و بردبار. بیشتر روزهای سال را روزه می داشت و غالباً افطار و سحرش یکی بود. شبانه روز چنین می گذشت که می گویم: یک ساعت پیش از اذان صبح به مسجد می رفتم و تا مردم جمع می گشتند نماز مستحب یا برای پدر و مادر و جد و جدۀ اش نماز قضا می خواند. آنگاه نماز صبح را به جماعت ادا می کرد و پس از آن منبر می رفت و مدت یک ساعت به گفتن مسائل دینی و موعظه می پرداخت. در این هنگام که آفتاب برآمده بود و مردم متفرق می گشتند در همان مسجد برای یک نفر یا بیشتر دو سه درس می گفت و در فواصل اینها باز نماز می خواند و هرگاه در این اثنا به وی اطلاع می دادند که کسی فوت کرد، برای مراقبت در تغسیل و تکفین و نماز گزاردن و دفن او می رفتم و در یکی دو ساعت که در آنجا معطل می شد یا نماز می خواند یا همچنان نشسته، مردم را موعظه می کرد و برای آنها مسائل دینی می گفت. نزدیک ظهر به خانه برمی گشت و اندکی استراحت می کرد و ساعتی به مطالعه می پرداخت. باز وضو می گرفت و برای اداء نوافل و فرائض و نمازهای دیگر که می خواند یک ساعت منبر می رفت و عصر فرود می آمد و درسی می گفت و نمازهایی می خواند و اگر مردم او را برای کاری دینی دعوت می کردند، می رفت تا هنگام غروب که مجدداً به مسجد می رفت و پس از اداء نماز ظهر و عصر به مسجد می رفت و پس از نماز مغرب و عشا با نوافل و نمازهایی دیگر که داشت و یک ساعت منبر به بعضی مجالس روضه می رفت و در آنجا به تفصیل منبر می رفت و در موعظه و ترساندن مردم از خدا و بیان مسائل دینی حرصی بلیغ می ورزید و هنگامی که در مجلس نشسته بود، باز به نماز می پرداخت تا حدود چهار ساعت از شب رفته، که به خانه برمی گشت و افراد خانه شام خود را خورده و خفته بودند. او با سهمی که از شام برایش گذاشته بودند و گاهی با نان خالی افطار می کرد و با همان افطار فردا روزه می گرفت.

روزگار

اسلاوانکادراکولیچ/ترجمه: رویا رضوانی

متوجه می‌شوم که در سرتاسر خیابان حتی یک پرچم هم نزنند، و این همان چیزی است که باعث می‌شده احساس کنم یک جای کار می‌لنگد: اگر همان طور که جناح‌های مختلف سیاسی با بوق و کرنا اعلام می‌کنند، این لحظه‌ای تاریخی است، چطور است که در این صبح یکشنبه آفتابی و خواب‌آلود، هیچ چیز یادآور جشن و تعطیل نیست؟ انگار در درونمان از این که جلوی چشم کمونیست‌هایی که هنوز در قدرت هستند داریم این کار را می‌کنیم شرم‌منده‌ایم - انگار خائنین.

اولین انتخاباتی را که در آن شرکت کردم یادم هست، هجده سالم بود: یک برگ کاغذ که اسم‌هایی روی آن بود که دورشان خط نکشیدم، بلکه فقط خطشان زدم، تا برگه از اعتبار بیفتد. حتی یکی از اسم‌ها را هم به جا نیاوردم، اما همان طور که همه می‌گفتند، این مسئله واقعا اهمیتی نداشت. شاید آن وقت‌ها رأی دادن هیچ تأثیری نداشت، اما برای خودش ادبی داشت. هنوز می‌توانم آن صحنه را به یاد بیاورم: خیابانی که با پرچم تزئین شده بود، آدم‌هایی که لباس خوب و مرتب به تن داشتند و پشت میزی نشسته بودند که رومیزی سبز داشت و جعبه‌های مقوایی، و گلدانی با گل‌های سرخ میخک رویش بود. معمولاً برای تزئین، دور عکس تیتو، روی دیوار، ریشه‌ای گل می‌زدند، و دو پرچم کوچک کاغذی، شبیه همان‌ها که در مدرسه به ما پیشاهنگان می‌دادند تا به استقبال او برویم، یا به استقبال مهمانان خارجی مهمش که در لیموزین‌های مشکی دراز، کنارش می‌نشستند.

آن عکس عینا مثل همان‌سی بود که ما در خانه‌مان داشتیم. آن زمان در شهر سنی زندگی می‌کردیم، پدرم عادت داشت روز اول ماه مه آن عکس را با ریشه‌ای از پیچک تزئین کند و زیر پنجره آپارتمان‌مان آویزان کند. تمام روز رادیو مارش‌های نظامی پخش می‌کرد. من آن وقت پنج ساله بودم، پدرم را که روی عکس کار می‌کرد تماشا می‌کردم و تیتو به نظرم خیلی بزرگ می‌آمد: فقط همان خال گوشتی بالای لبش از ناخن من بزرگتر بود. بعدتر در مدرسه معلم‌مان به ما گفت که پیشاهنگ‌های خوب هر سال برای دیدن تیتو به قصر سفید او در بئوگراد می‌روند. او به آنها یکیک مارزبان، شکلات، و پرتقال می‌دهد - و ما همه باید بچه‌های خیلی خوبی باشیم تا بلکه بتوانیم روز تولد تیتو، ۲۵ می، که روز جوانان هم بود، به دیدن او برویم.

فکر می‌کنم تنها چیزی که آن زمان دلم می‌خواست این بود که چنان پیشاهنگ خوبی باشم که بتوانم بروم آنجا بنشینم و تمام آن خوراکی‌های افسانه‌ای را که فقط اسمشان به گوشم خورده بود و عکسشان را در روزنامه دیده بودم، بخورم. عکسی که معلم به کلاس نشان داد خیلی واضح نبود، اما میز درازی در آن دیده می‌شد که رومیزی سفیدی داشت و رویش بشقاب‌ها و پیاله‌های کریستال و گل چیده بودند، و یک سرگرمی من این بود که حدس بزنم یکیک مارزبان چه مزه‌ای دارد و پرتقال چه شکلی است، چون هیچ کدامشان را ندیده بودم. پیشاهنگ‌هایی که کلاه آبی (با ستاره سرخ) به سر داشتند و دستمال گردن‌های سرخ بسته بودند، آنجا پشت میز نشسته بودند، دور و بر دهان بعضی‌هاشان شکلاتی بود. تیتو با کت و شلوار سفیدش آنجا بود، لبخند اطمینان‌بخشی بر لب داشت، بشقاب‌های پر از آبنبات در دست داشت، انگشت طلای بزرگی به انگشت کوچکش می‌درخشید...

عکس تیتو به دیوار این باشگاه سالمندان هم

آویزان بود، اما این یکی به نظر یک جورهایی کوچک و ناصاف می‌آمد. قصاب چوبی برای عکسی که از تقویم جدا کرده بودند، زیادی بزرگ بود، شعاری زیر عکس چاپ شده بود که خط اول سرودی بود که در مدرسه یاد گرفته بودیم - نه، در کودکستان - «رفیق تیتو، سوگند

روزی روزگاری کمی پیش از انقلاب ۷۲

اولین انتخابات

به تو که از راهت منحرف نخواهیم شد.» حالا داشتیم از راه او منحرف می‌شدیم و همه این را می‌دانستیم. وقتی وارد اتاقی شدم که بوی واکس کفیوش می‌داد، تا رأی بدهم، خوشحال بودم که تیتو چشم به من ندوخته است، بلکه از میان دریچه‌ای به آینده‌ای درخشان چشم دوخته که فقط خود او می‌توانست ببیندش و تا ابد چون رازی از چشم ما پنهان خواهد ماند.

بعدتر، دیگر به سنی رسیده بودم که رأی نمی‌دادم، حتی تظاهر به رأی دادن نمی‌کردم، از این کار دست شسته بودم چون جز آداب و مراسم، هیچ چیز دیگرش با عقل جور در نمی‌آمد. اما هر بار که در انتخابات رأی نمی‌دادم، از خودم می‌پرسیدم، آیا آنها خبر دارند؟ آیا راه و وسیله‌ای دارند که قضیه را کشف کنند؟ آیا کسی - خدا نه، یک بوروکرات حزبی، که در این مملکت همانقدر قدرت دارد - آن بالا حساب گناهان مرا دارد؟ و در نامه اعمال من آیا کوچک‌ترین اشتباه‌ها هم ثبت می‌شود؟ یک سال مردی ریزه و عصبی از انجمن محلی در خانه‌ام را زد؛ پیش از انتخابات بود (یا یک جشن دولتی؟ تولد تیتو؟) خیلی عصبانی بود. با صدایی بلند برایم توضیح داد که به آن مناسبت همه ساختمان‌های خیابان باید پرچم بزنند و «این کار قاعده و قانونی دارد.» به او گفتم از این قاعده بی‌خبر بوده‌ام و قول دادم اشتباهم را برطرف خواهم کرد. اما به قولم عمل نکردم. آیا این را هم جایی ثبت کرده بودند؟ و حالا اسمم در لیست رأی‌دهندگان مجاز نیست، و به طور غریزی به یاد او می‌افتم، آن مرد ریزه عصبی. باید یک بار از عدم وفاداری و نافرمانی من باخبر شده باشند، می‌دانستم. حالا داشت رو می‌شد، در لحن بی‌تفاوت آن دختر جوان که بی‌آنکه سرش را بلند کند گفت اگر می‌خواهم رأی بدهم باید بروم از شهرداری گواهی بیاورم.

در شهرداری، مردم در صف بلندی ایستاده بودند که تقریباً تا نوبت خیابان رفته بود - همه

همان مشکل مرا داشتند: «اسمشان در لیست نبود.» نفر پشت سری‌ام بوروکراسی کمونیستی را نفرینی کرد و گفت «واقعا خجالت داره». جوان ریشویی با لحنی پیروزمندانه داد زد «نمی‌بینید! دست کم حالا می‌دونید به کی باید رأی بدید.» انگار می‌بایست از این بابت خوشحال باشیم.

روزی روزگاری کمی پیش از انقلاب ۷۲

اولین انتخابات

هیچ‌کس جوابی به او نداد. دیگر وقت ناهار بود، ولی مردم صبور در صف منتظر گواهی‌هایشان ایستاده بودند. اما همین صبر نشان می‌داد که چیز عجیبی در جریان است، چیزی که از ناهار خانوادگی یکشنبه مهم‌تر است. با خودم فکر کردم، اگر آنها راغبند در این صف بایستند، باید به این معنی باشد که انتخابات را جدی گرفته‌اند. اما چهره‌هایشان زیاده از حد عبوس و جدی بود. میدان جمهوری، بزرگ‌ترین میدان شهر که درست در مرکز آن هم واقع شده، خالی خالی بود. داشتیم پیاده به طرف کلیسای جامع می‌رفتم، از میدان که گذشتم دیدم اوضاع از آن هم که فکر می‌کردم خراب‌تر است. پوسترهای پاره پوره انتخاباتی لایه‌ای تبلیغات پتیر وارداتی و ۲۰ درصد تخفیف، از در و دیوار فروشگاه‌ها آویزان بود. چیزی که دلم برایش لک زده بود موزیک بود هر موزیکی، حتی به یک دسته موزیک سازهای برنجی هم راضی بودم، دلم می‌خواست بینم مردم دارند با کلاه‌های خنده‌دار مقوایی در میدان می‌رقصند، همدیگر را بغل می‌کنند، آواز می‌خوانند. یا حتی دست کم لبخند می‌زنند. اما یکشنبه مثل بالون قرمزی که سوراخ شده باشد و بادش در رفته باشد افتاده بود روی میدان.

ناگهان از این همه فقدان شادی و سرور ترس برم داشت. موقعی که توی باشگاه سالمندان، میان دیواره‌های مقوایی، داریم روی برگه رأی، دور اسم کسی که می‌خواهیم انتخابش کنیم خط می‌کشیم، و این بار دور اسمی که می‌شناسیم، از چه می‌ترسیم؟ انتخاباتمان را که کردیم، همین‌طور که داریم برگه‌های سبز و صورتی راتا می‌زنیم و آنها را توی صندوق می‌اندازیم و با عجله از اتاق بیرون می‌آییم، بسا احتیاط بر می‌گردیم و پشت‌سرمان را نگاه می‌کنیم، انگار سایه سیاهی در تعقیبمان است - مضطرب و بدبین نسبت به این دموکراسی که اینقدر زود، اینقدر نامنظر، و معلوم نبود از کجا رسیده است.

در راه بازگشت، وقتی داشتیم از کنار ایستگاه

اتوبوس می‌گذشتم، مرد جوانی را دیدم که به پوسترهای عکس کاندیداها، که چند هفته‌ای آنجا آویزان بود، خیره شده، انگار هنوز نتوانسته بود تصمیم بگیرد به چه کسی رأی بدهد. کاندیداها به نظر گم‌گشته می‌آمدند، سرهایشان را به یک طرف چرخانده بودند، به جایی در خلاء آن سوی پوستر خیره شده بودند، مثل عکس‌های پرسنلی که مردم برای کارت شناسایی یا پاسپورت می‌گیرند، انگار همه آنها را یک عکاس در یک زمان و یک مکان گرفته بود. از چهره‌های گرفته، چاق، و جدی آنها که حتی رد لبخندی در آن نبود، خوش بینی و امید، آرامش و اعتمادبه نفس، و ایمان به پیروزی را دشوار می‌شد خواند.

همه عکس‌ها به یکسان خاکستری، و همه چهره‌ها به یکسان تیره‌روز. هر چه بیشتر آنها را نگاه می‌کردم، بیشتر به این نتیجه می‌رسیدم که اگر این انتخابات اینقدر عبوس و رقت‌انگیز است و دست کمی از تشییع جنازه ندارد، نتیجه فقر است - کاغذ بد، عکس بی‌کیفیت، چهره‌های کارگری ترس خورده که به دوربین عادت ندارند، غذای بد که کاری می‌کند تا زن‌ها خپل و مردها کت و کلفت به نظر بیایند. و در واقع هم نوعی مراسم تدفین بود - گذشته، روال شناخته شده چیزها، سیستمی که از آن متنفر بودیم ولی بلد بودیم چطور از عهده زندگی در آن برباییم. خدا می‌داند آینده چه با خود خواهد آورد. اما از یک چیز مطمئن بودیم، قول‌هایی که وعده تحقشان را در آینده می‌دادند، همه زیاده از حد به گوشمان آشنا بود، انگار قبلاً هم آنها را شنیده بودیم.

آن یکشنبه که ما به آینده‌مان در کرواسی رای دادیم، زیاده از حد ساکت بود، زیاده از حد معمولی بود. آن شب روزنامه‌نگاری ایتالیایی در مصاحبه‌ای با تلویزیون، صف‌های بلند مردم صبر و تحمل و وقار آنها را ستود. او با تعجب گفت «همه چیز خیلی آرام و بی‌سرو صدا برگزار شد.» حتی روز بعد از انتخابات، وقتی اولین نتایج اعلام شد و فهمیدیم کمونیست‌ها باخته‌اند، باز هم صورت‌های مردم چیزی نشان نمی‌داد. روشن بود که این دموکراسی جدید برنده‌های خودش را دارد.

اما برنده‌ها و طرفداران‌شان هیچ‌کدام به خیابان‌ها نیامدند تا همدیگر را در آغوش بگیرند و اشک شوق بریزند و در آن لحظه تاریخی گناهان گذشته را ببخشند - کاری که مردم در هر جای دیگر، در هر دورانی، وقتی آنچه مدتی چنین مدیدانتظارش را می‌کشیده‌اند بالاخره اتفاق می‌افتد، انجام می‌دهند. دوشنبه شب، آلبانیایی‌هایی که در حاشیه شهر زندگی می‌کردند، به احترام فرانیو تودیمان، رهبر اتحاد دموکراتیک کرواسی، یک مهمانی باریکیو دادند. یک گاو درسته را کباب کردند! اما شهر بزرگی که تقریباً به اتفاق آرا به او رای داده بود همچنان خاموش بود. سکوتی که حکمفرما بود، آزاردهنده و ناخوشایند بود - انگار بیشتر آکنده از تعجب و تامل، احتیاط و یک جور احساس مبهم گناه بود تا هیجان پیروزی. شاید به همین دلیل، گاوای که در حومه زاگرب کباب کردند باعث شد احساس اندوه بیشتری بکنم. دموکراسی، این بانوی سالخورده ترش‌روی محتاط در مرکز شهر خفته بود. شاهزاده‌ای سوار بر اسبی سفید آنجا بود، اما ظاهر این بانو او را به جا نیاورد. شاید هم این خوب بود که دموکراسی خیلی آرام و بی‌سروصدا وارد زاگرب شد، می‌توان گفت به نرمی، روی نوک پا، حتی آرام‌تر از برلین یا بوداپست، محبوب‌تر از پراگ، چنان خاموش که می‌بایست گوش‌هایمان را تیز می‌کردیم تا صدایش را بشنوم، و درکش کنیم، علی‌رغم آن سکوت، اینجا دیگر هرگز نمی‌تواند همان شهر یا کشور سابق باشد.

از جمله کسانی که به مسأله بزرگمردان و اهمیت کلیدی آن‌ها در ایجاد تمدن‌ها پرداخته است، آرنولد توین بی است. وی در مباحث خود نخست به مسأله چگونگی تولد تمدن‌ها می‌پردازد و این پرسش را مطرح می‌سازد که چرا برخی از جوامع مانند جوامع بدوی در نخستین مراحل هستی پویایی خود را از دست می‌دهند و از حرکت بازمی‌مانند، در حالی که برخی دیگر از جوامع به رشد و پویایی خود ادامه می‌دهند و به صورت تمدنی تمام عیار ظاهر می‌شوند. توین بی در پاسخ به این پرسش چنین می‌گوید: «سیر تکوین و پیدایش تمدن‌ها» به عامل ژوادی یا محیط جغرافیایی بستگی ندارد. بلکه به ترکیب ویژه‌ای از دو شرط زیر وابسته است:

۱- وجود اقلیتی خلاق در جامعه

۲- وجود محیطی نه چندان مساعد و مطلوب و نه چندان مساعد و سخت

جوامعی که واجد چنین شرایطی بوده‌اند، در قالب تمدنی بزرگ جلوه‌گر شده‌اند و جوامع فاقد این شرایط در سطح پاره تمدن یا مادون تمدن باقی مانده‌اند. فرآیند تولد تمدن در چنین شرایط را می‌توان در اثر متقابل «پیکار و پاسخ» خلاصه کرد. محیط جغرافیایی نه چندان مساعد و نه چندان نامساعد پیوسته جامعه را به سبزی می‌طلبد و جامعه نیز از طریق گروه‌های اقلیت خلاق با موفقیت از پس مبارزه‌طلبی محیط برمی‌آید و نیازهایش را برآورده می‌کند. مجدداً پیکار دیگری آغاز می‌شود که به اقتضای ماهیت خویش پاسخی جدید دریافت می‌کند. این روند بی‌وقفه ادامه دارد و هرگز از حرکت بازمی‌ایستد. چنین روندی دیر یا زود جامعه را در سیر مدنیت و تمدن قرار می‌دهد.» (سوروکین، ۱۳۷۷: ۱۴۱)

توین بی با پژوهش و تحقیق درباره چگونگی تولد ۲۱ تمدن، به این نتیجه می‌رسد که تمام آن تمدن‌ها درست در چنین شرایطی به وجود آمده‌اند، در واقع می‌توان گفت که توین بی اقلیتی خلاق را موتور محرک و نیروی جلو برنده یک تمدن می‌داند که اگر در تمدنی وجود داشته باشد، آن تمدن مدام به جلو حرکت می‌دهد وی معتقد است:«یک تمدن در مرحله رشد و نمو خود تشکیل یک کل واحد و منسجمی را می‌دهد که اقلیت فعال و خلاق، آزادانه، پویایی و درنتیجه تعالی آن را تضمین می‌کند.»(مجتهدی، ۱۳۸۱: ۱۷۳)

مشاهده کردیم اقلیت خلاق در نظر توین بی، قلب تپنده یک تمدن برشمرده می‌شود این اقلیت خلاق در لسان ما به بزرگمردان تعبیر می‌شود که این دو عبارت تقریباً یکی هستند، اما باید توجه داشت که آن چه برای توین بی اهمیت دارد پاسخی است که

این اقلیت خلاق به مبارزه طلبی‌های محیط می‌دهد؛ درحالی که برای ما علاوه بر این امر، میزان تعصب بزرگمردان به آن ذهنیت، که پایه اصلی هر تمدنی است، اهمیت شایانی دارد، در واقع ما معتقدیم اگر در تمدنی شمار بزرگمردان و ابرانسان‌هایی که به نوعی ایضاح از وجود تعصب بیشتری داشته باشند و در عین حال از وضعیت دیگر تمدن‌ها آگاهی دقیق‌تر و عمیق‌تری داشته باشند، آن تمدن سریع‌تر در مسیر دگرپودسازی وجود، که غایت تمدن است، گام برخواهد داشت. البته باید توجه داشت این مفاهیمی که ما در بالا بیان کردیم نوعی نمونه مثالی (ideal type) است و در واقع در عالم خارج چنین چیزهایی به شکل کامل و آن طور که در عبارات و ذهنیات، مطرح می‌شود وجود ندارد.

۲- حفظ مقبولیت و قدرت اقتناع‌گری ایضاح

از وجود در نزد مردم:

ایضاح از وجود، که رکن اساسی تمدن دانستیم، در آغاز کار که مردم آن را پذیرا می‌شوند، طبیعتاً مقبولیتی دارد. و این مقبولیت و باور به آن و آمادگی بذل مردمان در راه آن، سبب اشاعه بیشتر و حرکت به سوی دگرپودسازی ژرف‌تر در وجود می‌گردد.

اما باید توجه داشت مقبولیت یک ایضاح از وجود، امری لا‌تغییر نمی‌باشد بلکه امکان دارد بر اثر تغییرات زمانه و زمینه، مقبولیت خود را در میان مردم یک جامعه از دست بدهد و این سرآغاز انحطاط و نیستی یک تمدن است. اما زمانی که تغییراتی ایجاد شد ولی تنظیم و تصحیح لازم در تفسیر پیشین رخ نداد، آن هنگامی است که یک تمدن از هم گسیخته شده و سقوط می‌کند. و این مسأله‌ایست که در قرآن کریم نیز، همانطور که پیشتر بدان اشاره شد، آمده است:«فلم یسیرا فی‌الارض فیظنوا کیف کان عاقبه الذین من قبلهم کانوا اکثر منهم و اشد قوه و اثارا فی الارض فما اعنی عنهم ما کانوا یکسون(۸۲) فلما جاءهم رسلهم بالبینات فرحوا بما عندهم من العلم و حاق بهم ما کانوا به یستخونون(۸۳)»

بنابراین یک ایضاح از وجود برای این که دچار پستی‌گرایی نشود و نیز بتواند به ایجاد تغییرات خود در عالم وجود ادامه دهد. باید همواره مقبولیت خود را در نزد مردم حفظ و تجدید کند و این تجدید مقبولیت که باید به طور دائمی صورت گیرد از رهاورد شناسایی نیازهای جامعه و دادن پاسخ‌های قانع کننده، و نه سباکت کننده، جامعه تحقق به بر می‌کند.

بنابراین هرگاه ایضاح از وجود قدرت اقتناع کنندگی خود را، به دلیل نشانختن نیازهای زمانه و یا ناتوانی در ارائه پاسخ‌های قانع‌کننده به آنها، از دست بآید و وجود دیگری در واقع انسان می‌خواهد جدا شد. اهمیت زیبایی برای فهم طبیعت تازه دوباره به طور واضح شفاف شد، وقتی که شروع عصر جدید از ارسطو به افلاطون دوباره پیدا شد و تازه با این نقطه عطف، باروری کامل روش تفکر از پیتاگوراس به افلاطون شروع گشت.

این مسئله را به بهترین وجه، کوشش برای سقوط اجسام مشهور گالیله که در برج کج پیزا (pisa) انجام شد، نشان داد. گالیله کارش را با مشاهدات دقیق بدن توجّه به مشروعیت ارسطو شروع کرد. ارسطو کوشش کرد به دنبال آموزه‌های پیتاگوراس و افلاطون، فرمول ریاضی‌ای پیدا کند که مطابق حقایق به دست آمده از طریق تجربه باشند و به این ترتیب توانست به قانون سقوط اجسام برسد. اما او باید به این نکته مهم توجه می‌کرد که برای آنکه زیبایی فرمول‌های ریاضی در پدیده‌های طبیعی دوباره شناخته شود، باید حقایق را به صورت دلخواه درآورد و یا مانند ارسطو که بسیار خوب آنها را فرمول‌بندی کرده بود، آنها را فرمول‌بندی کند و تغییر شکل دهد.

گالیله جرأت کرد این تغییر حقایق را انجام دهد، چون توانست به این مسأله اشاره کند که اجسام محرک همیشه محکوم به مقاومت اصطکاک هستند و حرکت آنها در این مسأله تحت تأثیر این مسئله قرار گرفته بود.

در اینجا به یک رابطه اساسی برخوردده بود که توسط

تأویل آزادانه از آن متن محوری و نگرش رسمی به گسستگی خود را نیز از دیگری بیاید. از این تمایل می‌توانیم با عنوان نیاز به متفاوت بودن نیز تعبیر کنیم. بنابراین جامعه و تمدنی می‌تواند به حیات زنده و بالنده خود ادامه دهد- که نیاز آدمیان به متفاوت ست و بستر می‌شود و به تدریج به درجای از بودن را درک کرده و به آن پاسخی در خور دهد و ضمن ایجاد یک نقطه اتصال و حلقه پیوند میان همه

تحقیقی از استاد رضا مهریزی / پایانی

تمدن از دیدگاه قرآن

تفاوتها، زمینه ظهور و حضور همه آن‌ها را در جامعه آماده سازد.

به دیگر سخن، آنچه ما می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که «میل دگر بسود بودن» ذاتی همه انسان‌هاست - که این هم به دلیل متفاوت در استعدادهای فردی، خاستگاه‌های خانوادگی و نیز بسترهای محیطی‌ای است که هر فردی در آن می‌بالد - بنابراین جامعه و تمدنی می‌تواند به زندگی سر زنده خود ادامه دهد که این میل و خواسته انسان‌ها را به رسمیت شناسد و اجازه دهد این خواسته به صورت کاملاً مشروع و قانونی،نه به صورت زیر زمینی و غیرقانونی، ارضا شود. و از آن جا که جامعه احتیاج به حلقه اتصال و لنگرگاهی نیز برای حفظ ساختارهای درونی و عدم فروپاشی دارد؛ بنابراین در یک تمدن باید یک نگرش رسمی و یک متن محوری به عنوان مرکز ثقل وجود داشته باشد اما در عین حال اجازه

تأویل آزادانه از آن متن محوری و نگرش رسمی به افراد داده شود. البته در این میان تاویلات عقلانی - یعنی تاویلات متکی به برهان و استدلال یا متکی به تجربه و آزمون - اهمیتی بسیار بیشتر دارند زیرا آن‌ها در میان تمام تاویلات اثر بیشتری در پیشتر یک تمدن و پویایی و پایایی آن دارند.

اهمیت آزادی در انجام تاویل به حدی است که هیچ تمدنی را نمی‌توان یافت که به مراتب عالی تمدنی نایل شده باشد مگر آنکه آزادی تاویل در آن به رسمیت شناخته شده باشد؛ مثلاً در تمدن اسلام با وجود آزادی فکری و اندیشه‌های کلامی متفاوت و گاه متناقض این نقطه اشتراک وجود داشت که همه آنها«قرآن» را قبل داشتند و ریشه تفکرات خود را به قرآن ارجاع می‌دادند. در تمدن غرب نیز چنین است یعنی با وجود تفاوت‌های اساسی که میان ایدئولوژیهای غربی وجود دارد همه در اصل «اومانیزم» یا«انسان مداری» به هم می‌رسند.

اساساً یک تمدن اگر می‌خواهد به درجات بالای تمدن برسد - زیرا ما تمدن را امری مقول به تشکیک می‌دانیم - باید گوهر آن به حدی تاب داشته باشد که بتوان معانی متفاوت از آن استخراج کرد - همانطور که «قرآن» و «لسان مداری» چنین می‌باشند - ما معتقدیم که یک ایدئولوژی نمی‌تواند تمدن سـاز باشد زیرا آنها نیاز افراد به متفاوت بودن را که حق ذاتیشان نیز می‌باشد به رسمیت نمی‌شناسند اما اگر گوهر یک تمدن به گونه‌ای باشد که نگرش‌های متفاوت بتواند از حاق آن انتزاع شود و البته آزادی و بستر لازم این کار نیز فراهم شود، می‌توان گفت که در چنین شرایطی تمدن واقعی شکل می‌گیرد.

نتیجه‌وسخن پایانی

در این مقاله با استفاده از دو آیه قرآن کریم ساحت‌های یک تمدن را ترسیم نمودیم و در واقع آنچه از مباحث مطرح شده می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که برای ایجاد یک تمدن جدید در وهله اول نیازمند ایضاح از وجودی قوی و غنی هستیم که بتواند بزرگترین بزرگمردان را، به عنوان مهمترین پایه بنیاد تبدیل، در دامن خود بپروراند و نیز بیشترین ظرفیت را برای ایجاد در وجود و دگرپودسازی عالم هستی داشته باشد که یک تمدن زمانی می‌تواند سربرآورد و شایسته نام تمدن گردد که بیشترین وجودها را -چه در افق آفاق و چه در افق انفس - در عالم وجود ایجاد نماید، اما زمانی که تمدن به دگرگونی در جهان وجود انجامید به پایان راه نمی‌رسد بلکه اگر می‌خواهد همچنان به حیات خود ادامه دهد باید به مقتضای تغییرات تازه رخ داده، ایضاح از وجود خود را نوسازی کرده و در آن باز نگرد و آن را هم

در این مقاله با استفاده از دو آیه قرآن کریم ساحت‌های یک تمدن را ترسیم نمودیم و در واقع آنچه از مباحث مطرح شده می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که برای ایجاد یک تمدن جدید در وهله اول نیازمند ایضاح از وجودی قوی و غنی هستیم که بتواند بزرگترین بزرگمردان را، به عنوان مهمترین پایه بنیاد تبدیل، در دامن خود بپروراند و نیز بیشترین ظرفیت را برای ایجاد در وجود و دگرپودسازی عالم هستی داشته باشد که یک تمدن زمانی می‌تواند سربرآورد و شایسته نام تمدن گردد که بیشترین وجودها را -چه در افق آفاق و چه در افق انفس - در عالم وجود ایجاد نماید، اما زمانی که تمدن به دگرگونی در جهان وجود انجامید به پایان راه نمی‌رسد بلکه اگر می‌خواهد همچنان به حیات خود ادامه دهد باید به مقتضای تغییرات تازه رخ داده، ایضاح از وجود خود را نوسازی کرده و در آن باز نگرد و آن را هم

انسان به دست نیامده بود و او را به این شناخت هدایت کرد که این رابطه از عالی‌ترین زیبایی برخوردار است. ایزاک نیوتن چندی بعد در کشور انگلستان این رابطه را بطور کامل آشکار کرد و در اثر بزرگش «فلسفه اصول طبیعی»، جزئیات آن را توصیف نمود. به این ترتیب راه علوم طبیعی دقیقه تقریباً برای دوپست سال ترسیم‌شد.

اما باید ببینیم که در اینجا مسئله سر شناخت است و یا مسئله زیبایی هم مطرح است؟ اگر مسئله زیبایی هم در کار است، چه نقشی در کشف روابط قانون ایفا کرده است؟ ابتدا تعریف باستان از زیبایی را بیاد بیاوریم: **«زیبایی مطابقت صحیح اجزاء با یکدیگر و با کل است»**

بسیار روشن است که این معیار در مورد مکانیک نیوتن به عالی‌ترین وجه صدق می‌کند. اجزاء رویدادهای فردی مکانیکی هستند؛ یعنی آنهایی که ما آنها را با دستگاه‌ها جدا می‌کنیم، همان طور که آنها هنگام نمایش پدیده‌ها پشت سر هم از جلوی ما عبور می‌کنند و کل هم همان اصل صورت واحد است که همه این پدیده‌ها از آن اطاعت می‌کنند.

این مسئله توسط نیوتن در یک سیستم ساده از

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ – سال نودوسوم – شماره ۲۷۰۹۱

ویژه فرهنگ‌تاریخ و تمدن ایران و جهان ۳۶۸ **اخباریات**

کریم فیضی

لوح

در کوچه باغ اندیشه -۹۴

بازی زندگی با کارگردانی مرگ

آدمیزاد همچون دریاست. گاه ساکن می‌شود و گاه خروشان. بعد از هر خروش، سکون و آرامش لازم است اما آنچه دریا را دریا می‌کند، همین آرامش و سکون است.

بهره هرکس از خدا، به میزان ذکری است که می‌گوید و یادی که از خدا می‌کند.

بشر برای ایمان نیاوردن به آب و آتش می‌زند. در حقیقت بشر برای ترجیح کفر بر ایمان از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کند!

راهم ساز شرایط جدید گردانیم که اگر چنین نکنیم محکوم به همان سرنوشتی هستیم که در مرحله اول تمدن اسلامی بدان دچار شدیم. باشد که به استعانت از حضرت حق جوانان این کشور بتوانند مرحله دوم تمدن اسلام و ایران را بنا گردانند. ان‌شالله.

کتابنامه:
۱- قرآن کریم
۲- توین بی، آرنولد(۱۳۷۶) بررسی تاریخ تمدن. ترجمه محمد حسین آریا. تهران: انتشارات امیرکبیر.
۳- دورانت، ویل (۱۳۸۱) مشرق زمین گاهواره تمدن، ترجمه احمد آرام و دیگران. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۴- رندل، جان هرمن و بالکر، جاستوس(۱۳۷۵) درآمدی به فلسفه. ترجمه امیر جلال‌الدین اعلم. تهران: انتشارات سروش.
۵- سوروکین، الکساندر پیتریم(۱۳۷۷) نظریه‌های جامعه‌شناسی و فلسفه‌های نوین تاریخ. ترجمه اسد... نوروزی. رشت: انتشارات حق‌شناس.
۶- شریعتی، علی(۱۳۷۸) تاریخ تمدن، جلد اول، تهران: انتشارات قلم.
۷- صدیقی، احمد(۱۳۸۰) مفهوم تمدن و لزوم احیای آن در علوم اجتماعی. تهران: مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدنها.

۸- قانع، احمد(۱۳۷۹) علل انحطاط تمدنها از دیدگاه قرآن. تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل سازمان تبلیغات اسلامی.
۹- لیتون، رالف(۱۳۷۸) سیر تمدن. ترجمه پرویز مرزبان. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۱۰- مجتهدی، کریم(۱۳۸۱) فلسفه تاریخ. تهران: انتشارات سروش.
۱۱- یوکیچی، فوکوتساوا(۱۳۷۹) نظریه تمدن. ترجمه چنگیز پهلوان. تهران: انتشارات امیرکبیر.

زندگی بازیگر است و مرگ کارگردان. اگر کارگردانی این فیلم با مرگ نبود، زندگی مشوه و مشوش می‌شد.

آنجا که مسیر زندگی گم یا خراب شود، هیچ‌چیزی سالم نمی‌ماند.

سلامت و اصلاح و اتقان تا زمانی ممکن است که مسیر زندگی صحیح باشد. با پیش آمدن انحراف در مسیر زندگی، هرچیزی ممکن است.

زندگی در تشبیهی دقیق، شبیه یک عمارت آجری است که هر آجر آن محتاج دقت است. هیچ بنایی نه خود به خود ساخته می‌شود، نه خود به خود خراب می‌شود.

من یکسره براین باورم که بیماری‌ها «اجتماعی»اند.

فرد سالم در جامعه ناسالم یا معجزه است یا دروغ. تخیلی بزرگتر از این نمی‌توان در ذهن یافت که در جامعه ای ناسالم، مرد و زنی سالم پدید بیایند.

جامعه مادر است و فرد طفل. اطفال از مادر زاده می‌شوند و جامعه را از مادران با ارث می‌برند.

جامعه های متناقض آیینستن حوادث خطرناک و ترسناکی هستند که با تولد حتی یک هزارم آنها، جای نگرانی وجود دارد.

دستکاری در جامعه دستکاری در اخلاق است. افراد ممکن است فریب بخورند؛ ولی جامعه فریب نمی‌خورد.

ما نه قرآن را می‌شناسیم و نه نماز را می‌شناسیم. این قرآن همان است که پیغمبر(ص) می‌خواند و منقلب می‌شد. این نماز همان است که علی(ع) می‌خواند و مدهوش می‌افتاد.

باینکه انسانها برای اضطراب‌هاشان علت ذکر می‌کنند و آن را واقعی می‌دانند اما اضطراب در اصل فاقد علت واقعی است و غالباً تحمیلی است از طرف جامعه بر فرد.

فرهنگی ۵

ویژه فرهنگ‌تاریخ و تمدن ایران و جهان ۳۶۸ **اخباریات**

کریم فیضی

روشن‌هایف‌فکرگ ۷۷

زیبایی در علوم طبیعی

ترجمه‌شه‌رام‌تقی‌زاده‌انصاری

پیتاگوراس و افلاطون دنبال آنها می‌گشتند، در مقابل توصیف و جزئیات عقب‌نشینی کنند. تضاد در آن زمان پیدا شد و تا امروز در بحث میان فیزیک نظری و فیزیک تجربی قسار دارد؛ تضاد میان تجربه‌گری که بسا کار کوچک منصفانه تازه شرایط برای مهم طبیعت را به وجود می‌آورد و برای نظریه‌پردازی که تصاویر ریاضی طرح می‌کند و می‌خواهد از روی آنها به طبیعت نظم ببخشد و به این ترتیب سعی می‌کند تصاویر ریاضی را بفهمد که نه تنها خود را با نمایش صحیح تجربه نشان داده‌اند، بلکه خود را در درجه اول با سادگی و زیبایی

^[1] در این مقاله با استفاده از دو آیه قرآن کریم ساحت‌های یک تمدن را ترسیم نمودیم و در واقع آنچه از مباحث مطرح شده می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که برای ایجاد یک تمدن جدید در وهله اول نیازمند ایضاح از وجودی قوی و غنی هستیم که بتواند بزرگترین بزرگمردان را، به عنوان مهمترین پایه بنیاد تبدیل، در دامن خود بپروراند و نیز بیشترین ظرفیت را برای ایجاد در وجود و دگرپودسازی عالم هستی داشته باشد که یک تمدن زمانی می‌تواند سربرآورد و شایسته نام تمدن گردد که بیشترین وجودها را -چه در افق آفاق و چه در افق انفس - در عالم وجود ایجاد نماید، اما زمانی که تمدن به دگرگونی در جهان وجود انجامید به پایان راه نمی‌رسد بلکه اگر می‌خواهد همچنان به حیات خود ادامه دهد باید به مقتضای تغییرات تازه رخ داده، ایضاح از وجود خود را نوسازی کرده و در آن باز نگرد و آن را هم

^[2] در این مقاله با استفاده از دو آیه قرآن کریم ساحت‌های یک تمدن را ترسیم نمودیم و در واقع آنچه از مباحث مطرح شده می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که برای ایجاد یک تمدن جدید در وهله اول نیازمند ایضاح از وجودی قوی و غنی هستیم که بتواند بزرگترین بزرگمردان را، به عنوان مهمترین پایه بنیاد تبدیل، در دامن خود بپروراند و نیز بیشترین ظرفیت را برای ایجاد در وجود و دگرپودسازی عالم هستی داشته باشد که یک تمدن زمانی می‌تواند سربرآورد و شایسته نام تمدن گردد که بیشترین وجودها را -چه در افق آفاق و چه در افق انفس - در عالم وجود ایجاد نماید، اما زمانی که تمدن به دگرگونی در جهان وجود انجامید به پایان راه نمی‌رسد بلکه اگر می‌خواهد همچنان به حیات خود ادامه دهد باید به مقتضای تغییرات تازه رخ داده، ایضاح از وجود خود را نوسازی کرده و در آن باز نگرد و آن را هم

از جمله کسانی که به مسأله بزرگمردان و اهمیت کلیدی آن‌ها در ایجاد تمدن‌ها پرداخته است، آرنولد توین بی است. وی در مباحث خود نخست به مسأله چگونگی تولد تمدن‌ها می‌پردازد و این پرسش را مطرح می‌سازد که چرا برخی از جوامع مانند جوامع بدوی در نخستین مراحل هستی پویایی خود را از دست می‌دهند و از حرکت بازمی‌مانند، در حالی که برخی دیگر از جوامع به رشد و پویایی خود ادامه می‌دهند و به صورت تمدنی تمام عیار ظاهر می‌شوند. توین بی در پاسخ به این پرسش چنین می‌گوید: «سیر تکوین و پیدایش تمدن‌ها» به عامل ژوادی یا محیط جغرافیایی بستگی ندارد. بلکه به ترکیب ویژه‌ای از دو شرط زیر وابسته است:

۱- وجود اقلیتی خلاق در جامعه

۲- وجود محیطی نه چندان مساعد و مطلوب و نه چندان مساعد و سخت

جوامعی که واجد چنین شرایطی بوده‌اند، در قالب تمدنی بزرگ جلوه‌گر شده‌اند و جوامع فاقد این شرایط در سطح پاره تمدن یا مادون تمدن باقی مانده‌اند. فرآیند تولد تمدن در چنین شرایط را می‌توان در اثر متقابل «پیکار و پاسخ» خلاصه کرد. محیط جغرافیایی نه چندان مساعد و نه چندان نامساعد پیوسته جامعه را به سبزی می‌طلبد و جامعه نیز از طریق گروه‌های اقلیت خلاق با موفقیت از پس مبارزه‌طلبی محیط برمی‌آید و نیازهایش را برآورده می‌کند. مجدداً پیکار دیگری آغاز می‌شود که به اقتضای ماهیت خویش پاسخی جدید دریافت می‌کند. این روند بی‌وقفه ادامه دارد و هرگز از حرکت بازمی‌ایستد. چنین روندی دیر یا زود جامعه را در سیر مدنیت و تمدن قرار می‌دهد.» (سوروکین، ۱۳۷۷: ۱۴۱)

توین بی با پژوهش و تحقیق درباره چگونگی تولد ۲۱ تمدن، به این نتیجه می‌رسد که تمام آن تمدن‌ها درست در چنین شرایطی به وجود آمده‌اند، در واقع می‌توان گفت که توین بی اقلیتی خلاق را موتور محرک و نیروی جلو برنده یک تمدن می‌داند که اگر در تمدنی وجود داشته باشد، آن تمدن مدام به جلو حرکت می‌دهد وی معتقد است:«یک تمدن در مرحله رشد و نمو خود تشکیل یک کل واحد و منسجمی را می‌دهد که اقلیت فعال و خلاق، آزادانه، پویایی و درنتیجه تعالی آن را تضمین می‌کند.»(مجتهدی، ۱۳۸۱: ۱۷۳)

مشاهده کردیم اقلیت خلاق در نظر توین بی، قلب تپنده یک تمدن برشمرده می‌شود این اقلیت خلاق در لسان ما به بزرگمردان تعبیر می‌شود که این دو عبارت تقریباً یکی هستند، اما باید توجه داشت که آن چه برای توین بی اهمیت دارد پاسخی است که

این اقلیت خلاق به مبارزه طلبی‌های محیط می‌دهد؛ درحالی که برای ما علاوه بر این امر، میزان تعصب بزرگمردان به آن ذهنیت، که پایه اصلی هر تمدنی است، اهمیت شایانی دارد، در واقع ما معتقدیم اگر در تمدنی شمار بزرگمردان و ابرانسان‌هایی که به نوعی ایضاح از وجود تعصب بیشتری داشته باشند و در عین حال از وضعیت دیگر تمدن‌ها آگاهی دقیق‌تر و عمیق‌تری داشته باشند، آن تمدن سریع‌تر در مسیر دگرپودسازی وجود، که غایت تمدن است، گام برخواهد داشت. البته باید توجه داشت این مفاهیمی که ما در بالا بیان کردیم نوعی نمونه مثالی (ideal type) است و در واقع در عالم خارج چنین چیزهایی به شکل کامل و آن طور که در عبارات و ذهنیات، مطرح می‌شود وجود ندارد.

۲- حفظ مقبولیت و قدرت اقتناع‌گری ایضاح از وجود در نزد مردم:

ایضاح از وجود، که رکن اساسی تمدن دانستیم، در آغاز کار که مردم آن را پذیرا می‌شوند، طبیعتاً مقبولیتی دارد. و این مقبولیت و باور به آن و آمادگی بذل مردمان در راه آن، سبب اشاعه بیشتر و حرکت به سوی دگرپودسازی ژرف‌تر در وجود می‌گردد. اما باید توجه داشت مقبولیت یک ایضاح از وجود، امری لا‌یتغیر نمی‌باشد بلکه امکان دارد بر اثر تغییرات زمانه و زمینه، مقبولیت خود را در میان مردم یک جامعه از دست بدهد و این سرآغاز انحطاط و نیستی یک تمدن است. اما زمانی که تغییراتی ایجاد شد ولی تنظیم و تصحیح لازم در تفسیر پیشین رخ نداد، آن هنگامی است که یک تمدن از هم گسیخته شده و سقوط می‌کند. و این مسأله‌ایست که در قرآن کریم نیز، همانطور که پیشتر بدان اشاره شد، آمده است:«فلم یسیرا فی‌الارض فیظنوا کیف کان عاقبه الذین من قبلهم کانوا اکثر منهم و اشد قوه و اثارا فی الارض فما اعنی عنهم ما کانوا یکسون(۸۲) فلما جاءهم رسلهم بالبینات فرحوا بما عندهم من العلم و حاق بهم ما کانوا به یستخونون(۸۳)»

بنابراین یک ایضاح از وجود برای این که دچار پستی‌گرایی نشود و نیز بتواند به ایجاد تغییرات خود در عالم وجود ادامه دهد. باید همواره مقبولیت خود را در نزد مردم حفظ و تجدید کند و این تجدید مقبولیت که باید به طور دائمی صورت گیرد از رهاورد شناسایی نیازهای جامعه و دادن پاسخ‌های قانع کننده، و نه سباکت کننده، جامعه تحقق به بر می‌کند.

بنابراین هرگاه ایضاح از وجود قدرت اقتناع کنندگی خود را، به دلیل نشانختن نیازهای زمانه و یا ناتوانی در ارائه پاسخ‌های قانع‌کننده به آنها، از دست

دهد، این را باید آغازی بر پایان آن ایضاح از وجود و به تبعش، آن تمدن تلقی کرد، هرچند این امر ممکن است، سالیان متمادی به درازا بکشد که این امر ناشی از ریشه‌دواندن یک نوع ایضاح از وجود در تار و پود یک جامعه می‌باشد، اما این ریشه‌ها، آهسته آهسته ست و بستر می‌شود و به تدریج به درجای از پستی و سستی می‌رسد که با هجوم یک نوع جدید

تحقیقی از استاد رضا مهریزی / پایانی

تمدن از دیدگاه قرآن

از ایضاح از وجود، که قدرت اقتناع کنندگی بالاتری دارد و به نیازهای زمانه پاسخ‌هایی درخوتر می‌دهد، به کلی ناپود می‌شود. از این رو یک ایضاح از وجود باید مدام مقبولیت خود به نزد مردم و سسوددهی به حیات مادی و معنوی آنان را پاس دارد و اگر جز این گردد آن ایضاح نابود می‌شود.

ب.۳) آزادی انجام انواع تاویل‌ل به ویژه

تاویلات عقل گرایانه از ایضاح از وجود:

در جامعه تعداد زیادی از افراد با استعدادهای مختلف و شخصیت‌های متنوع در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند در نتیجه میان آنها شبکه‌های متنوع و پیچیده‌ای از انواع مختلف روابط به وجود می‌آید بنابراین کاملاً بدیهی است که تمایل اساسی هر فردی در چنین جامعه‌ای حفظ خودی خود و یا به عبارت دیگر پاسداشت مزهای وجودی خود با وجود دیگری است. در واقع انسان می‌خواهد

ضمن پیوستگی با دیگری در دیگری ذوب نشود و گسستگی خود را نیز از دیگری بپاید. از این تمایل می‌توانیم با عنوان نیاز به متفاوت بودن نیز تعبیر کنیم. بنابراین جامعه و تمدنی می‌تواند به حیات زنده و بالنده خود ادامه دهد- که نیاز آدمیان به متفاوت بودن را درک کرده و به آن پاسخی در خود دهد و ضمن ایجاد یک نقطه اتصال و حلقه پیوند میان همه

ایضاح از وجود، که رکن اساسی تمدن دانستیم، در آغاز کار که مردم آن را پذیرا می‌شوند، طبیعتاً مقبولیتی دارد. و این مقبولیت و باور به آن و آمادگی بذل مردمان در راه آن، سبب اشاعه بیشتر و حرکت به سوی دگرپودسازی ژرف‌تر در وجود می‌گردد. اما باید توجه داشت مقبولیت یک ایضاح از وجود، امری لا‌یتغیر نمی‌باشد بلکه امکان دارد بر اثر تغییرات زمانه و زمینه، مقبولیت خود را در میان مردم یک جامعه از دست بدهد و این سرآغاز انحطاط و نیستی یک تمدن است. اما زمانی که تغییراتی ایجاد شد ولی تنظیم و تصحیح لازم در تفسیر پیشین رخ نداد، آن هنگامی است که یک تمدن از هم گسیخته شده و سقوط می‌کند. و این مسأله‌ایست که در قرآن کریم نیز، همانطور که پیشتر بدان اشاره شد، آمده است:«فلم یسیرا فی‌الارض فیظنوا کیف کان عاقبه الذین من قبلهم کانوا اکثر منهم و اشد قوه و اثارا فی الارض فما اعنی عنهم ما کانوا یکسون(۸۲) فلما جاءهم رسلهم بالبینات فرحوا بما عندهم من العلم و حاق بهم ما کانوا به یستخونون(۸۳)»

بنابراین یک ایضاح از وجود برای این که دچار پستی‌گرایی نشود و نیز بتواند به ایجاد تغییرات خود در عالم وجود ادامه دهد. باید همواره مقبولیت خود را در نزد مردم حفظ و تجدید کند و این تجدید مقبولیت که باید به طور دائمی صورت گیرد از رهاورد شناسایی نیازهای جامعه و دادن پاسخ‌های قانع کننده، و نه سباکت کننده، جامعه تحقق به بر می‌کند. بنابراین هرگاه ایضاح از وجود قدرت اقتناع کنندگی خود را، به دلیل نشانختن نیازهای زمانه و یا ناتوانی در ارائه پاسخ‌های قانع‌کننده به آنها، از دست

تفاوتها، زمینه ظهور و حضور همه آن‌ها را در جامعه آماده سازد.

به دیگر سخن، آنچه ما می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که «میل دگر بسود بودن» ذاتی همه انسان‌هاست - که این هم به دلیل متفاوت در استعدادهای فردی، خاستگاه‌های خانوادگی و نیز بسترهای محیطی‌ای است که هر فردی در آن می‌بالد -بنابراین جامعه و تمدنی می‌تواند به زندگی سر زنده خود ادامه دهد که این میل و خواسته انسان‌ها را به رسمیت شناسد و اجازه دهد این خواسته به صورت کاملاً مشروع و قانونی،نه به صورت زیر زمینی و غیرقانونی، ارضا شود. و از آن جا که جامعه احتیاج به حلقه اتصال و لنگرگاهی نیز برای حفظ ساختارهای درونی و عدم فروپاشی دارد؛ بنابراین در یک تمدن باید یک نگرش رسمی و یک متن محوری به عنوان مرکز ثقل وجود داشته باشد اما در عین حال اجازه

تاویل آزادانه از آن متن محوری و نگرش رسمی به افراد داده شود. البته در این میان تاویلات عقلانی - یعنی تاویلات متکی به برهان و استدلال یا متکی به تجربه و آزمون -اهمیتی بسیار بیشتر دارند زیرا آن‌ها در میان تمام تاویلات اثر بیشتری در پیشتر یک تمدن و پویایی و پایایی آن دارند. اهمیت آزادی در انجام تاویل به حدی است که هیچ تمدنی را نمی‌توان یافت که به مراتب عالی تمدنی نایل شده باشد مگر آنکه آزادی تاویل در آن به رسمیت شناخته شده باشد؛ مثلاً در تمدن اسلام با وجود آزادی فکری و اندیشه‌های کلامی متفاوت و گاه متناقض این نقطه اشتراک وجود داشت که همه آنها«قرآن» را قبل داشتند و ریشه تفکرات خود را به قرآن ارجاع می‌دادند. در تمدن غرب نیز چنین است یعنی با وجود تفاوت‌های اساسی که میان ایدئولوژیهای غربی وجود دارد همه در اصل «اومانیزم» یا«انسان مداری» به هم می‌رسند.

اساساً یک تمدن اگر می‌خواهد به درجات بالای تمدن برسد -زیرا ما تمدن را امری مقول به تشکیک می‌دانیم -باید گوهر آن به حدی تاب داشته باشد که بتوان معانی متفاوت از آن استخراج کرد - همانطور که «قرآن» و «لسان مداری» چنین می‌باشند - ما معتقدیم که یک ایدئولوژی نمی‌تواند تمدن سـاز باشد زیرا آنها نیاز افراد به متفاوت بودن را که حق ذاتیشان نیز می‌باشد به رسمیت نمی‌شناسند اما اگر گوهر یک تمدن به گونه‌ای باشد که نگرش‌های متفاوت بتواند از حاق آن انتزاع شود و البته آزادی و بستر لازم این کار نیز فراهم شود، می‌توان گفت که در چنین شرایطی تمدن واقعی شکل می‌گیرد.

نتیجه‌وسخن پایانی

در این مقاله با استفاده از دو آیه قرآن کریم ساحت‌های یک تمدن را ترسیم نمودیم و در واقع آنچه از مباحث مطرح شده می‌خواهیم نتیجه بگیریم این است که برای ایجاد یک تمدن جدید در وهله اول نیازمند ایضاح از وجودی قوی و غنی هستیم که بتواند بزرگترین بزرگمردان را، به عنوان مهمترین پایه بنیاد تبدیل، در دامن خود بپروراند و نیز بیشترین ظرفیت برای ایجاد در وجود و دگرپودسازی عالم هستی داشته باشد که یک تمدن زمانی می‌تواند سربرآورد و شایسته نام تمدن گردد که بیشترین وجودها را -چه در افق آفاق و چه در افق انفس -در عالم وجود ایجاد نماید، اما زمانی که تمدن به دگرگونی در جهان وجود انجامید به پایان راه نمی‌رسد بلکه اگر می‌خواهد همچنان به حیات خود ادامه دهد باید به مقتضای تغییرات تازه رخ داده، ایضاح از وجود خود را نوسازی کرده و در آن باز نگرد و آن را هم

انسان به دست نیامده بود و او را به این شناخت هدایت کرد که این رابطه از عالی‌ترین زیبایی برخوردار است. ایزاک نیوتن چندی بعد در کشور انگلستان این رابطه را بطور کامل آشکار کرد و در اثر بزرگش فلسفه اصول طبیعی»، جزئیات آن را توصیف نمود. به این ترتیب راه علوم طبیعی دقیقه تقریباً برای دوپست سال ترسیم‌شد.

اما باید ببینیم که در اینجا مسئله سر شناخت است و یا مسئله زیبایی هم مطرح است؟ اگر مسئله زیبایی هم در کار است، چه نقشی در کشف روابط قانون ایفا کرده است؟ ابتدا تعریف باستان از زیبایی را بیاد بیاوریم: **«زیبایی مطابقت صحیح اجزاء با یکدیگر و با کل است»**

بسیار روشن است که این معیار در مورد مکانیک نیوتن به عالی‌ترین وجه صدق می‌کند. اجزاء رویدادهای فردی مکانیکی هستند؛ یعنی آنهایی که ما آنها را با دستگاه‌ها جدا می‌کنیم، همان طور که آنها هنگام نمایش پدیده‌ها پشت سر هم از جلوی ما عبور می‌کنند و کل هم همان اصل صورت واحد است که همه این پدیده‌ها از آن اطاعت می‌کنند.

این مسئله توسط نیوتن در یک سیستم ساده از

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ – سال نودوسوم – شماره ۲۷۰۹۱

ویژه فرهنگ‌تاریخ و تمدن ایران و جهان ۳۶۸ **اخباریات**

کریم فیضی

لوح

در کوچه باغ اندیشه -۹۴

بازی زندگی با کارگردانی مرگ

آدمیزاد همچون دریاست. گاه ساکن می‌شود و گاه خروشان. بعد از هر خروش، سکون و آرامش لازم است اما آنچه دریا را دریا می‌کند، همین آرامش و سکون است.

بهره هرکس از خدا، به میزان ذکری است که می‌گوید و یادی که از خدا می‌کند.

بشر برای ایمان نیاوردن به آب و آتش می‌زند. در حقیقت بشر برای ترجیح کفر بر ایمان از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کند!

راهم ساز شرایط جدید گردانیم که اگر چنین نکنیم

محکوم به همان سرنوشتی هستیم که در مرحله اول تمدن اسلامی بدان دچار شدیم. باشد که به استعانت از حضرت حق جوانان این کشور بتوانند مرحله دوم تمدن اسلام و ایران را بنا گردانند. ان‌شاءالله.

کتابنامه:
۱- قرآن کریم
۲- توین بی، آرنولد(۱۳۷۶) بررسی تاریخ تمدن. ترجمه محمد حسین آریا. تهران: انتشارات امیرکبیر.
۳- دورانت، ویل(۱۳۸۱) مشرق زمین گاهواره تمدن، ترجمه احمد آرام و دیگران. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۴- زندل، جان هرمن و بالکر، جاستوس(۱۳۷۵) درآمدی به فلسفه. ترجمه امیر جلال‌الدین اعلم. تهران: انتشارات سروش.
۵- سوروکین، الکساندر پیتریم(۱۳۷۷) نظریه‌های جامعه‌شناسی و فلسفه‌های نوین تاریخ. ترجمه اسد... نوروزی. رشت: انتشارات حق‌شناس.

عشریبعیتی، علی(۱۳۷۸) تاریخ تمدن، جلد اول، تهران: انتشارات قلم.
۷- صدیقی، احمد(۱۳۸۰) مفهوم تمدن و لزوم احیای آن در علوم اجتماعی. تهران: مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدنها.
۸- قانع، احمد(۱۳۷۹) علل انحطاط تمدنها از دیدگاه قرآن. تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل سازمان تبلیغات اسلامی.
۹- لیتون، رالف(۱۳۷۸) سیر تمدن. ترجمه پرویز مرزبان. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۱۰- مجتهدی، کریم(۱۳۸۱) فلسفه تاریخ. تهران: انتشارات سروش.
۱۱- یوکیچی، فوکوتساوا(۱۳۷۹) نظریه تمدن. ترجمه چنگیز پهلوان. تهران: انتشارات امیرکبیر.

زندگی با زیگر است و مرگ کارگردان. اگر کارگردانی این فیلم با مرگ نبود، زندگی مشوه و مشوش می‌شد.
آنجا که مسیر زندگی گم یا خراب شود، هیچ‌چیزی سالم نمی‌ماند.

سلامت و اصلاح و اتقان تا زمانی ممکن است که مسیر زندگی صحیح باشد. با پیش آمدن انحراف در مسیر زندگی، هرچیزی ممکن است.

زندگی در تشبیهی دقیق، شبیه یک عمارت آجری است که هر آجر آن محتاج دقت است. هیچ بنایی نه خود به خود ساخته می‌شود، نه خود به خود خراب می‌شود.

من یکسره براین باورم که بیماری‌ها «اجتماعی»اند.

فرد سالم در جامعه ناسالم یا معجزه است یا دروغ. تخیلی بزرگتر از این نمی‌توان در ذهن یافت که در جامعه ای ناسالم، مرد و زنی سالم پدید بیاید.

جامعه مادر است و فرد طفل. اطفال از مادر زاده می‌شوند و جامعه را از مادران به ارث می‌برند.

جامعه های متناقض آیینستن حوادث خطرناک و ترسناکی هستند که با تولد حتی یک هزارم آنها، جای نگرانی وجود دارد.

دستکاری در جامعه دستکاری در اخلاق است. افراد ممکن است فریب بخورند؛ ولی جامعه فریب نمی‌خورد.

ما نه قرآن را می‌شناسیم و نه نماز را می‌شناسیم. این قرآن همان است که پیغمبر(ص) می‌خواند و منقلب می‌شد. این نماز همان است که علی(ع) می‌خواند و مدهوش می‌افتاد.

باینکه انسانها برای اضطراب‌هاشان علت ذکر می‌کنند و آن را واقعی می‌دانند اما اضطراب در اصل فاقد علت واقعی است و غالباً تحمیلی است از طرف جامعه بر فرد.

فرهنگی ۵

ویژه فرهنگ‌تاریخ و تمدن ایران و جهان ۳۶۸ **اخباریات**

کریم فیضی

روشن‌هایف‌شیرگ ۷۷

زیبایی در علوم طبیعی

ترجمه‌شه‌رام‌تقی‌زاده‌انصاری

پیتاگوراس و افلاطون دنبال آنها می‌گشتند، در مقابل توصیف و جزئیات عقب‌نشینی کنند. تضاد در آن زمان پیدا شد و تا امروز در بحث میان فیزیک نظری و فیزیک تجربی قسار دارد؛ تضاد میان تجربه‌گری که بسا کار کوچک منصفانه تازه شرایط برای مهم طبیعت را به وجود می‌آورد و برای نظریه‌پردازی که تصاویر ریاضی طرح می‌کند و می‌خواهد از روی آنها به طبیعت نظم ببخشد و به این ترتیب سعی می‌کند تصاویر ریاضی را بفهمد که نه تنها خود را با نمایش صحیح تجربه نشان داده‌اند، بلکه خود را در درجه اول با سادگی و زیبایی

بنابراین راه به شناخت، مدت‌های مدید از راه به زیبایی

جدا شد. اهمیت زیبایی برای فهم طبیعت تازه دوباره

به طور واضح شفاف شد، وقتی که شروع عصر جدید از ارسطو به افلاطون دوباره پیدا شد و تازه با این نقطه عطف، باروری کامل روش تفکر از پیتاگوراس به افلاطون شروع گشت.

این مسئله را به بهترین وجه، کوشش برای سقوط اجسام مشهور گالیله که در برج کج پیزا (pisa) انجام

شد، نشان داد. گالیله کارش را با مشاهدات دقیق

بدون توجه به مشروعیت ارسطو شروع کرد. ارسطو کوشش کرد به دنبال آموزه‌های پیتاگوراس و افلاطون، فرمول ریاضی‌ای پیدا کند که مطابق حقایق به دست آمده از طریق تجربه باشند و به این ترتیب توانست به قانون سقوط اجسام برسد. اما او باید به این نکته مهم توجه می‌کرد که برای آنکه زیبایی فرمول‌های ریاضی در پدیده‌های طبیعی دوباره شناخته شود، باید حقایق را به صورت دلخواه درآورد و یا مانند ارسطو که بسیار خوب آنها را فرمول‌بندی کرده بود، آنها را فرمول‌بندی کند و تغییر شکل دهد.

گالیله جرأت کرد این تغییر حقایق را انجام دهد، چون توانست به این مسأله اشاره کند که اجسام محرک همیشه محکوم به مقاومت اصطکاک هستند

در اینجا به یک رابطه اساسی برخوردده بود که توسط

خاطره

مأموریت مشکلی به عهده حافظه فلک زده و به قول عوام درب و داغون اینجانب گذارده‌اید تا بتواند از خزانه بی در و پیکر و سالمند خود خاطره یا خاطره‌هایی که اکثر ابترند چیزی بیرون کشد و تقدیم کند، ولی بنابر حکم «کل ما لا یدرک کله لا یسقط کله» به هر حال تقلایی می‌کنم تا چیزی فراهم آورم و تقدیم نمایم. پرسش جنابعالی به روزگار ۷۳ سال قبل برمی‌گردد، یعنی سال ۱۳۱۰ ش، که برای تحصیل به مدرسه گذاشته شوم و برای ورود به کلاس اول حاجت به کتاب داشتم و برای نخستین بار به کتابفروشی و کتابفروشی برخورد کردم. پیش از بیان این برخورد و شرح اولین احساس خود از کتاب و کتابفروشی، بی‌مناسبت نیست از مدرسه و کلاسی که مرا ملزم به آشنایی آنها کرد چند کلمه‌ای عرض کنم که تا بهتر به وضع کتاب و امور وابسته به آن در آن روزها آشنا شوید.

آن روزها واژه‌های دبستان و دبیرستان و دانشگاه وجود نداشت و به جای دبستان مدرسه ابتدایی و دبیرستان متوسطه و مدرسه عالی برای طب و فنی و حقوق و دارالمعلمین برای تربیت معلم به کار می‌رفت مضافاً شهر تهران نیز این طور لجام گسیخته نشده بود که برای ساختمان به قله‌های کوه‌ها (چون دارآباد کنونی) دست درازی کند. گرچه در سال ۱۳۰۹ ش خندق‌ها پر شده بود ولی تهران هنوز در تخت بند خندق‌ها بود و نقشه تهران با نقشه بسیار دقیق حاجی نجم‌الدوله مرسوم به زمان ناصرالدین شاه تطبیق می‌کرد.

در سال ۱۳۱۰ ش چنانکه عرض کردم به مدرسه سیروس گذاشته شدم و مدرسه سیروس شش کلاس ابتدایی و سه کلاس اول متوسطه را داشت و جای آن در خیابان شاه‌آباد بود یعنی جایی که امروز به نام مدرسه پیش دانشگاهی پسرانه دکتر شریعتی است؛ البته بادو بار تخریب ساختمان آن. مطمئناً می‌پرسید خیابان شاه‌آباد کجاست؟ سؤال خوبی است زیرا شاه‌آباد همان خیابانی است که در آن علاوه بر مدرسه سیروس کتابفروشی‌هایی که درباره آن چند کلمه‌ای عرض خواهم کرد قرار داشت. خیابان شاه‌آباد قسمتی از خیابان طویل جمهوری امروز است که آن روزها حد شرقی آن به میدان بهارستان و حد غربی آن به چهارراه مخبرالدوله (چهارراهی که امروز پل هوایی گرداگرد آن را فرا گرفته است) می‌پیوست و شاه‌آباد نام این قسمت از خیابان جمهوری بود که سابق برین اسم خیابان سیف‌الملک نام داشت (نقشه حاجی نجم‌الدوله) و سیف‌الملک شاهزاده وجیه‌الله میرزا پسر احمد میرزای عضدالدوله پسر فتحعلیشاه بود که بعدها لقب «سپهسالار» و امیرخان سردار» نیز گرفت و ملک مدرسه سیروس نیز به او تعلق داشت.

چون به مدرسه گذاشته شدم می‌بایست کتاب اول ابتدایی می‌خریدم. خوب به خاطر دارم پدرم مرا پس از نام‌نویسی و تعیین کتاب اول به کتابفروشی اقبال امروزی که بدان روزها در همین مکان کنونی بوده برد ولی کتابخانه مزبور دکوراسیونی غیر دکوراسیون کنونی داشت. کتاب‌ها به این صورت فعلی در قفسه‌ها چیده نشده بود، بلکه بیشتر روی میزی که در وسط مغازه قرار داشت پراکنده بودند و پیرمردی که پدرم را می‌شناخت پس از سلام و احوال‌پرسی در برابر پرسش پدرم

که گفت کتاب اول دارید با نهایت خوشرویی پاسخ داد: ما این گونه کتاب‌ها را نمی‌فروشیم و به کتابفروشی ادب مراجعه کنید.

از کتابفروشی اقبال که خارج شدیم با گذشت از عرض خیابان شاه‌آباد به پیاده‌روی جنوبی آن رفتیم. با کمی راه در جهت چهارراه

قلم اقبال استگاه سیمه حیدرالله اقبال

کتابفروشی؛ نخستین برخورد

استاد اقبال

مخبرالدوله به کتابفروشی رسیدیم که در قفسه‌های آن کتب زیادی چیده شده بود و فردی عاقل مرد که صاحب کتابفروشی بود با نهایت ادب و لطف در برابر پرسش پدرم از قفسه‌ای، کتاب اول را بیرون آورد و به پدرم داد و بعد گفت حتماً آنرا برای این فرزندان می‌خواهید؛ او البته حاجت به یک کتابچه و یک نی با دوات و مرکب نیز دارد؟ پدرم گفت بله. او آنها را آورد و به من داد فقط پرسید آیا قلم نی را خودتان می‌تراشید یا می‌خواهید من بتراشم. پدرم تشکر کرد و گفت خود می‌تراشم. آن روزها خودکار و انواع بیک‌های تندنویس وجود نداشت، بلکه با قلم نی می‌بایست بنویسیم؛ لذا تراش قلم برای نوشتن مسأله‌ای بود. باری با پرداخت پنج ریال قیمت این کالاهای ابتیاع شده به خانه آمدیم. مقایسه پنج ریال را با حدود یک میلیون تومان برای ورود شاگرد به مدرسه ابتدایی و هزینه‌های مقدماتی آن درین روزها بفرومایید و ببینید که فرزندان آن روزها چقدر کم خرج برای والدین خود بودند.

در خیابان شاه‌آباد چون تعداد مدرسه بیشتر از خیابان‌های دیگر بود لذا تعداد کتابفروشی نیز در آن بیشتر بود. در ابتدای این خیابان یعنی کمی پائین‌تر از چهارراه مخبرالدوله در ابتدای پیاده‌روی شرقی خیابان سعدی جنوبی دبیرستان ثروت وجود داشت که بعدها از مدرسه‌های متوسطه پراختیار تهران شد. البته با تعویض نام ثروت به ایرانشهر. مدرسه سیروس نرسیده به میدان بهارستان و دبستان ترغیب (ترقیب؟) در یکی از کوچه‌های میدان بهارستان و دبستان دخترانه سی‌ودو و مدرسه پسرانه سادات و مدرسه دارالمعلمیات دختران هر سه در یکی از کوچه‌های خیابان ظهیرالاسلام منشعب از خیابان شاه‌آباد [قرار داشتند]

این مدارس موجب شده بودند که در آن روزها خیابان شاه‌آباد بعد از خیابان ناصریه

(ناصرخسروکنونی) خیابان پرکتابفروشی شود. کتابفروشی سیروس در ابتدای آن خیابان در پیاده‌روی جنوبی نزدیک میدان مخبرالدوله قرار داشت و اکنون هم آنجاست. این کتابفروشی در آن وقت کتاب‌های ابتدایی نمی‌فروخت و سه چهار سال بعد من از آنجا

کتاب ششصدمسأله حساب تألیف برادران نراقی، محمد و ابوالقاسم، را خریدم و آنچه ظاهر آن کتابفروشی در ایام کودکی در من الهام می‌کرد این بود این کتابفروشی باید کتب بعد از مدرسه را برای من تأمین کند و اتفاقاً چنین هم شد و اکنون چندین کتاب مفید از این کتابفروشی را در قفسه‌های خود دارم.

بعد از این کتابفروشی، چون به طرف بهارستان رفتیم در همین پیاده‌روی جنوبی کتابفروشی ادب مسبق‌الذکر بود که در ضمن لوازم‌التحریر نیز می‌فروخت و من اغلب کتاب و لوازم‌التحریر خود را، چه در سال اول ابتدایی و چه در سال‌های بعد، از آنجا فراهم می‌کردم و انصاف را قیمت‌های عرضه شده از او در برابر کالاهای خریده شده بسی ارزان‌تر بود؛ زیرا یادم هست که روزی برای خرید نی قلم به آنجا مراجعه کردم او نداشت. به ناچار از دکان دیگری در زیر سقاخانه آئینه خریدیم. این قیمت ابتیاعی سه شاهی گران‌تر از قیمت آن کتابفروشی بود بعد در کمرکش خیابان در پیاده‌روی شمالی کتابفروشی اقبال بود. چنانکه عرض کردم او کتاب اول نداشت و من کتاب حساب هزار ساله تألیف اعتصامزاده را سه سال بعد از این کتابفروشی خریدم.

البته در سال ۱۳۱۳ و ۱۳۱۴ ش دو سه کتابفروشی دیگر به این کتابفروشی‌ها اضافه شدند که یکی از آنها کتابفروشی علمی و دیگری گمان می‌کنم زوآر بود. مدرسه سیروس نیز سال ۱۳۱۳ ش منحل شد و دبستان امیرمعزی از انحلال آن صورت پذیرفت و این دبستان از ساختمان مدرسه سیروس رخت برگرفت و به ساختمانی در ابتدای خیابان ملت کنونی و اکباتان آن روز، جنب وزارت معارف یعنی عمارت مسعودیه، کلاس‌های خود را دایر کرد. در این انحلال و انتقال، نقش خیابان شاه‌آباد در حوانج نوشتاری، باز جای خود را حفظ کرد. تا آنکه این مدرسه دوباره از این ساختمان‌های بانوی

عظمی تشکیلات خود را برکند و به یکی از ساختمان‌های واقع در یکی از کوچه‌های فرعی خیابان امیرکبیر امروز و چراغ برق آن وقت انتقال یافت که برای رفتن به این مکان جدید خیابان دیگری که همان خیابان چراغ برق باشد وجود داشت.

در این خیابان در آن روزها جز کتابفروشی محقری به نام افشاری کتابفروشی دیگری وجود نداشت. این کتابفروشی مثل کتابفروشی‌های شاه‌آباد معتبر نبود، ولی ویژگی دیگری داشت که آن کتابفروشی‌ها فاقد آن بودند؛ و آن کرایه دادن رمان‌گونه‌هایی بود که تازه بدان روزها ترجمه شده بود چون تارزان و جین گرزرجانی. کتاب‌های پلیسی کوچکی به نام «نات پنکرتون» که شایگان نامی آن را ترجمه می‌کرد و منتشر می‌نمود و معلم فارسی و انشاء ما تأکید بر آن داشت تا شاگردانش که دیگر به کلاس پنجم ابتدایی رسیده بودند این کتاب‌ها را بخوانند و انشاءنویسی خود را بر سبک نگارش این رمان‌ها قرار دهند.

ما هم چنین می‌کردیم. یعنی اغلب این رمان‌ها را از این کتابفروشی که نام دیگرش بنگاه افشاری بود شبی سه شاهی کرایه می‌نمودیم (هر سه شاهی ۲۰/۳ یک قران یعنی یک ریال کنونی بود چه بدان روزها سکه‌هایی به نام یک شاهی وجود داشت که ارزش آن یک بیستم یک ریال بود. این سکه‌ها که اکنون حتی نامی از آنها در بین نیست آن روزها خیلی از معاملات کوچک را با تعداد کم خود انجام می‌داد.) و می‌خواندیم.

اینجا بودند کتابفروشی‌هایی که در ایام خردسالی در تهران بسیار کوچک آن روزها به آنها برخورد کردم.

کتابفروشی بسیار معتبر و بزرگ دیگری در آن روز در تهران وجود داشت که محل تجمع فضایی آن روز نیز بود. این کتابفروشی در انتهای خیابان لاله‌زار نرسیده به میدان سپه در پیاده‌روی غربی آن قرار داشت و گاهگاهی همراه پدرم به آنجا می‌رفتم. آن [کتابفروشی] تعلق به فردی به نام حسین پرویز داشت که از مشروطه خواهان کهن بود. روزی پدرم به سال ۱۳۱۵ ش مرا به آن کتابفروشی فرستاد تا تاریخ از پرویز تا چنگیز به قلم تقی‌زاده را از آنجا برای او ابتیاع کنم و به منزل آورم. من به آن کتابفروشی رفتم و مرحوم پرویز علاوه بر تاریخ از پرویز تا چنگیز دو جلد از کتاب تاریخ باستان مشیرالدوله را به آن اضافه کرد و به من داد که به منزل آورم. به او گفتم به من قیمت این دو جلد داده نشده است تا بدهم. آنچه به من داده‌اند قیمت از پرویز تا چنگیز است. او خندید و گفت این دو تا را ببر پول آن دو را از پدرت می‌گیرم، ما از قبل از مشروطیت با پدرت دوست و با او حساب و کتاب داریم.

این بود که کتابفروشی‌هایی که به حدود هفتادواند سال پیش با آنها برخورد کردم ولی این عریض نمی‌رساند که کتابفروشی‌های دیگر در ایران نبوده‌اند - نه چنین نیست. در خیابان ناصریه به واسطه مدرسه دارالفنون و مدارس دیگر کتابفروشی‌های عمده وجود داشت که اکنون هم بقایایی از آنها وجود دارد و حتی می‌توان گفت آن خیابان مرکز کتابفروشی تهران بود ولی من با آنها سروکاری نداشتم. بیش از این برادر عزیز از من حافظه خسته و راه‌گم کرده چیزی دیگر نخواه که می‌ترسم آن را دچار مرض فراموشی کنی و به قول فکلیهای امروز «آزایمر».

تاریخ

ترجمه بیژن اشتري

از قرار معلوم دیدار سوتلانا با آناستاس میکویان، به رغم حرف‌های تند سوتلانا علیه الا، روز بعد انجام شد. میکویان گفت که هیچ کمکی از دستش برنمی‌آید. او می‌خواست بداند: «چه ضرورتی به ازدواج کردن هست؟» میکویان و همسرش چهل سال کنار هم زندگی کرده و صاحب چند فرزند شده بودند. بی‌آن که رسماً با هم ازدواج کرده باشند. میکویان گفت: «وقتی عشق وجود داشته باشد ازدواج رسمی هیچ معنا و اهمیتی ندارد.» سپس به سوتلانا هشدار داد که از دوستی با سفرای خارجی بپرهیزد: «این کائول (سفیر هند در مسکو) آدم بسیار سمج و پررویی است و هیچ شباهتی به دیگر هندی‌ها ندارد. ازش فاصله بگیر، ازش فاصله بگیر.»

در پاییز آن سال، در ۱۹۶۵، «مؤسسه گورکی»، که سوتلانا همچنان در آن مشغول کار بود، دستخوش بحران شد. در سپتامبر، آندری سینیافسکی، دوست سوتلانا و همکار نویسنده‌اش یولی دانیل به اتهام تبلیغ علیه نظام شوروی دستگیر شدند. آن‌ها متهم شدند که در رمان‌هایشان جامعه شوروی را همچون جامعه‌ای سوررئال و تهدیدگر به تصویر کشیده و سپس اجازه انتشار این رمان‌ها را از طریق سامیزدات داده‌اند. متهم شدند که اجازه چاپ کتاب‌هایشان را در کشورهای غربی، به ترتیب زیر نام‌های مستعار آبرام ترتز و نیکولای آژاک، داده بودند. سیاست «ذوب یخ‌های خروشچف» سرانجام به پایان رسیده بود. دوره سرکوب برزنی آغاز شد. حالا هر کسی که با نسخه‌ای از کتاب‌های ممنوعه (سامیزدات) دستگیر می‌شد مجازات بی‌رحمانه‌ای در انتظارش بود. خیلی‌ها ماست‌ها را کیسه کردند.

در پنجم دسامبر، «روز قانون اساسی»، چند فرد شجاع تظاهراتی را سازماندهی کردند. خواسته آن‌ها برگزاری دادگاه علنی برای نویسندگان (سینیافسکی و دانیل) بود. این اولین تظاهرات سیاسی مستقل در مسکو از سال ۱۹۲۹ به بعد بود.

فقط دو سه اطلاعیه درباره برگزاری تظاهرات و زمان و مکان آن در «دانشگاه مسکو» به دیوار زده شده بود، اما به زودی کل مسکو خبردار شد. آلكساندر یسنین وولپین، معترض جوانی بود که دستنوشته زیر را بالای سرش گرفته بود:

«ما خواهان برگزاری محاکمه علنی برای سینیافسکی و دانیل هستیم.»

یکی از مأموران پلیس مخفی به طرف وولپین هجوم آورد و دستنوشته او را گرفت و کلمه «علنی» را از آن حذف کرد.

حدود پنجاه نفر در اطراف «بنای یادبود پوشکین» در مرکز شهر مسکو تجمع کرده بودند، هرچند هزاران نفر در دو طرف خیابان ایستاده بودند و تماشا می‌کردند. آن‌ها آمده بودند ببینند چه بر سر تظاهرات‌کنندگان خواهد رفت. «آیا آن‌ها را در جرم می‌کشند یا بعداً؟»

دادگاه سینیافسکی و دانیل در دهم فوریه ۱۹۶۷ آغاز به کار کرد. به رغم دخالت فعالانه سازمان‌های بین‌المللی‌ای مثل «پن اینترنشنال»، سینیافسکی به هفت سال و دانیل به پنج سال زندان با اعمال شاقه در اردوگاه کار اجباری محکوم شدند.

سوتلانا مزجر شد. دادگاه مسخره، کریه و نامعقولی بود. او هر شب که به خانه نزد سینگ می‌آمد برایش تعریف می‌کرد که در «مؤسسه گورکی» چگونه جلساتی برگزار می‌شود. سینگ متعجبانه از سوتلانا می‌پرسید: «اما چرا؟ چرا؟»

... هفت سال زندان به جرم نوشتن کتاب؟ فقط به خاطر این که نویسنده‌ای کتاب‌هایی نوشته است؟»

تا این زمان، آلكساندر اوشاکوف، دوست نویسنده سوتلانا به دبیری سازمان حزبی در «مؤسسه گورکی» منصوب شده بود. فضا پرتنش بود. حتا قبل از این به اصطلاح محاکمه هم،

برگ‌هایی از خاطرات دختر استالین ۳/

دادگاه نامعقول

استالین، سوتلانا و گورکی

کرد. او در جلسه حزبی کارکنان مؤسسه گورکی، در دفاع از سینیافسکی گفت که مؤسسه باید علنی از او حمایت کند و کارکنان مؤسسه هرگز نباید وادار به اعضای بیانیه دسته‌جمعی در محکومیت وی شوند. سوتلانا اضافه کرد این مایه شرمساری است که آن‌هایی که حاضر به اعضای بیانیه محکومیت سینیافسکی نشدند در معرض آزار و اذیت‌های حکومتی قرار گرفته‌اند. سوتلانا که حالش از این همه ترویرهای بی‌رحمانه به هم خورده بود، در تابستان آن سال از «مؤسسه گورکی» استعفا کرد.

سینگ خیلی نگران و مضطرب بود. «دفتر سیاسی» تصمیم گرفته بود روش‌های محافظه‌کارانه پیشین را احیا و حزب کمونیست شوروی را به مسیرهای ارتودوکسی (متعارف) سابق سوق دهد. تنش‌ها در مسکو میان گارد قدیم و اصلاح‌طلبان رو به افزایش گذاشت و شکاف‌هایی بین اعضای خانواده‌ها و روابط دوستانه پدید آمد. نبردهای اعتقادی فراگیر شد. سینگ، که همیشه سوتلانا را به نوشتن تشویق می‌کرد، گفت او باید دستنوشته‌های کتابش (بست نامه به یک دوست) را به خارج بفرستد. هر آپارتمانی می‌توانست بدون مجوز تفتیش و هر دستنوشته‌ای مصادره شود. تا حالا همه باخبر شده بودند که مأموران کاک ب (پلیس مخفی) به آپارتمان واسیلی گروسمان هجوم آورده و نه تنها دستنوشته‌های رمان زندگی و سرنوشت‌اش که برگه‌های کپی کاربن، دفترچه یادداشت‌ها و حتی نوارهای ماشین تحریرش را هم با خود برده‌اند. (خوشبختانه نسخه‌ای از دستنوشته‌های رمان گروسمان میکروفیلیم شده و قاچاقی به بیرون کشور منتقل شده بود و از روی همین تک‌نسخه باقیمانده، رمان زندگی و سرنوشت در ۱۹۸۰، شانزده سال پس از مرگ گروسمان، در غرب چاپ شد.) سینگ ترتیبی داد تا نسخه‌ای از دستنوشته‌های کتاب سوتلانا به دست کائول سفیر هند در شوروی برسد. کائول هم این نسخه را در ژانویه ۱۹۶۶ داخل کیف دیپلماتیکش گذاشت و

بدون این که هیچ مشکلی برایش پیش بیاید آن را به هندوستان برد.

پس از محاکمه سینیا فسکی و دانیل، حداقل ده روشنفکر شناخته شده مسکویی دیگر دستگیر شدند و یک روشنفکر هم ناپدید شد. همسر و.و. کوزنتسوف گزارش داد که شوهرش ساعت شش صبح اول نوامبر ۱۹۶۶ دستگیر و با ماشین پلیس به «تیمارستان منطقه‌ای مسکو» برده شد. از آن به بعد هیچ خبری از شوهرش نداشت. سینگ دلایل منطقی‌ای برای نگرانی داشت.

حالا نوبت سینگ بود که طرد و منزوی شود. دولت شوروی از دست سینگ ناخشنود بود و به شیوه‌های گوناگون ناخشنودی‌اش را هم ابراز کرده بود. دوستان قدیمی سینگ - هندی‌ها کمونیست ساکن مسکو - دیگر به دیدنش نیامدند برادرزاده‌اش، دینش سینگ، که در دولت طرفدار شوروی ایندیپرا گاندی معاون وزیر امور خارجه شده بود، دیگر جواب نامه‌های عمویش [سینگ] را نداد. فقط برادرش سورش سینگ به نوشتن نامه از روستای زادگاهشان کالاکانکار به او ادامه داد. فقط دوستان قدیمی سینگ، کائول سفیر و مراد غالب سفیر «جمهوری متحده عربی» در مسکو، همچنان به دیدن سینگ می‌آمدند.

به زودی کار سینگ به عنوان مترجم در انتشارات دولتی پروگرس زیر سؤال رفت. سرویراستار «بخش انگلیسی» انتشارات پروگرس، ولادیمیر پاولف، که در کنفرانس پالتا و در هر جای دیگری مترجم استالین بود و نامه‌های استالین به چرچیل را در سال‌های جنگ ترجمه کرده بود، توانایی‌های حرفه‌ای سینگ را مورد تردید قرار داد. سرویراستار «بخش هندی» انتشارات پروگرس، موظف شد که ترجمه‌های سینگ را بخواند و ویرایش کند. کاملاً معلوم بود که اراده‌ای در کار است تا سینگ را از حیث حرفه‌ای نالایق جلوه دهند. هدف اصلی هم این بود که حق قانونی سینگ برای اقامت در شوروی، به بهانه عدم نیاز انتشارات پروگرس به وی، لغو شود. معلوم شد که حق با سوتلانا بوده است. اگر او با سینگ ازدواج می‌کرد دیگر هیچ‌کس نمی‌توانست سینگ را از شوروی اخراج کند.

اما به زودی همه این دوزو کلک‌های سیاسی بی‌فایده شدند. معلوم شد که سینگ به شدت بیمار است و فاصله چندانی با مرگ ندارد. او را به «پلی‌کلینیک اینتوریست» بردند و در آن‌جا به غلط بیماری‌اش را سل تشخیص دادند. سوتلانا سرانجام او را به «بیمارستان کونتسو» برگرداند. سینگ معاینه‌های متعددی را از سر گذراند و با هر معاینه‌ای مریض‌تر از قبل شد. مقررات حتی در «بیمارستان کنتسو» هم تغییر کرده بود. حالا خارجی‌ها در طبقه‌ای مجزا از بقیه بیماران معالجه می‌شدند و دوستان و آشنایان بیماران خارجی باید برای عیادت آن‌ها مجوزهای مخصوص دریافت می‌کردند.

سوتلانا از وقتی که سینگ را در «بیمارستان کونتسو» بستری کرده بود تمام روز را بر بالین او می‌گذراند. هر زمان که سینگ توان و قوتی پیدا می‌کرد، آن‌ها به اتفاق هم برای قدم زدن به محوطه سرسبز بیمارستان می‌رفتند. سینگ روی نیمکت می‌نشست و سوتلانا هم روی زمین، کنار پاهایش زانو می‌زد و سپس سینگ با چشمان بسته، در حالی که دستش را روی سر سوتلانا گذاشته بود، برایش از هندوستان می‌گفت و بعضی وقت‌ها سرودهای وادی می‌خواند. سوتلانا، شب‌ها در خانه، درباره وضعیت پزشکی سینگ با جوزف، که حالا در رشته پزشکی در دانشگاه درس می‌خواند، بحث می‌کرد. جوزف برای این که راه‌حلی پیدا کند به کتاب‌های پزشکی‌اش مراجعه می‌کرد.

ادامه دارد

امروز در تاریخ

اعلامیه دولت درباره لغو کاپیتالاسیون

چهاردهم شهریور ۱۳۰۷ هجری خورشیدی دولت رضاشاه در یک اعلامیه رسمی باردیگر یادآور شد که امتیاز کابیتالاسیون در ایران زنده نخواهد شد، چنین پرونده ای را که حاکی از نهایت ضعف یک دولت است به تاریخ سپرده و بازگشوده نخواهد شد.

در این اعلامیه از همه دولت ها که تبعه در ایران دارند خواسته شده بود که درخواست حتی یک مورد تفویض تعقیب قضایی شهروند خود را از ایران نکنند که تعقیب تلقی خواهد شد.

حاکمیت ایران بر بحرین

پنجم سپتامبر ۱۹۵۶ اسناد رسمی حاکمیت ایران بر بحرین از سوی دولت وقت در تهران انتشار یافت زیرا که قرار بود به عنوان یک استان ایران اعلام و لایحه مربوط به مجلس داده شود.

قبل از شنیده شده بود که دولت لندن در نظر دارد که پیش از خروج نظامی از شرق سوئز، به شیوخ خلیج فارس که تحت حمایت آن دولت بودند - به صورتی استقلال بدهد. هنوز نفت این مناطق به صورت انبوه مورد استفاده قرار نگرفته بود.

بحرین از آغاز تأسیس ایران واحد در زمان کوروش بزرگ، بخشی از ایران زمین بود و «میش ماهیگ - گوسفند ماهی - ماهی گوسفند شکل» خوانده می‌شد. در زمان ساسانیان، اعراب کوشیدند که به آنجا مهاجرت کنند که شاپور یکم و شاپور دوم (ذوالاکتاف) آنان را اخراج کردند.

اندیشمندی که با سلطه‌گری مبارزه کرد

پنجم سپتامبر سال ۳۲۲ پیش از میلاد را روزی نوشته‌اند که دموستنس اندیشمند و خطیب یونانی خودکشی کرد. این روز پس از محاسبات تقویمی تازه به دست آمده است. دموستنس اندیشمند یونان باستان را نخستین انتقادگر و استاد نطق و خطابه عمومی به شمار آورده اند.

وی که از مخالفان سلطه فیلیپ دوم (پدر اسکندر مقدونی) بر کشور - شهرهای یونانی بود یک رشته سخنرانی علیه او ایراد کرد که از مجموعه مضامین آنها رساله «دیکتاتوری = حکومت بدون رضایت» تألیف شده است که یکی از پایه های دموکراسی است.

www.iranianshistoryonthisday.com

www.iranianshistoryonthistday.com

قاب امروز

بافت و ترمیم فرش، هنری که زمین را به آسمان می پیوندد / عکس از: محمد بابایی

سرایه

به میخانه امامی مست خفته است
نمی دانم که آن بت را چه نام است
مرا کعبه خرابات است امروز
حریفم قاضی و ساقی امام است
ببرو عطار کو خود می شناسد
که سرور کیست سرگردان کدام است
عطار نیشابوری

ره میخانه و مسجد کدام است
که هر دو بر من مسکین حرام است
نه در مسجد گذارندم که رند است
نه در میخانه کین خمار خام است
میان مسجد و میخانه راهی است
بجویند ای عزیزان کین کدام است

۲۲۷۴ سودوگو

5			7	3	9			
			5		2			9
		9					1	
2	5				7	3		8
3		6				9		1
9		8	1				5	7
	2					4		
1			4		5			
			8	7	6			5

γ	δ	ρ	ω	ι	φ	η	λ	ε
η	λ	ε	γ	δ	ρ	ω	ι	φ
ω	ι	φ	η	λ	ε	γ	δ	ρ
ρ	γ	δ	φ	ε	ω	ι	η	λ
ι	ω	η	ρ	γ	λ	φ	ε	δ
φ	ε	λ	δ	η	ι	ρ	γ	ω
λ	ρ	γ	ι	φ	δ	ε	ω	η
δ	η	ω	ε	ρ	γ	λ	φ	ι
ε	φ	ι	λ	ω	η	δ	ρ	γ

حل ۲۲۷۳

چهل سال پیش...

تمامی مطالب از روزنامه اطلاعات روز سه شنبه ۱۴ شهریور ماه ۱۳۵۷
(برابر با ۲ شوال ۱۳۹۸، ۵ سپتامبر ۱۹۷۸) نقل شده است

راه پیمائی ۲۰ کیلومتری در تهران

بزرگترین راه‌پیمایی تاریخ ایران با شرکت جمعی فراتر از ۳ میلیون نفر دیروز دسراسر کشور برگزار شد. دیروز تهران شاهد بزرگترین تظاهرات سال‌های اخیر بود. صدها هزار نفر که بعد از برگزاری نماز عید فطر به راه‌پیمایی طولانی پرداختند تظاهرات آرام خود را تا پاس از شب گذشته ادامه دادند.

بزرگترین راهپیمائی از تحریرش (شمیران) آغاز شد و در میدان راه‌آهن (جنوبی‌ترین نقطه شهر تهران) پایان یافت. این مسافت حدود ۲۰ کیلومتر طول داشت. نکته قابل توجه در تظاهرات دیروز تهران شرکت فعال و گسترده بانوان بود. صدها زن سیاهپوش پاپای مردان در این راهپیمائی گام به داشتند.

گزارش خبرگزاری هادرباره تظاهرات دیروز

تهران - خبرگزاری فرانسه - روحانیون مسلمان دیروز در پایان ماه رمضان نمایش چشم‌گیری از قدرت بابرآه انداختن تظاهراتی که از ابتدا تا آخر آن را در کنترل داشتند، نشان دادند.

در پایان روز هیچ مورد حادثه و برخوردی گزارش نشده است. تظاهرکنندگان در خیابان‌های تهران نام «خمینی» رهبر قدیمی مذهبی شیعه، که به عراق تبعید شده است، بر زبان می‌آوردند.

شهر بانی کل کشور از تظاهرات آرام و مسالمت آمیزی
که توسط مسلمانان برپا شد سیاسیگری کرد.

شعار کلی تظاهرکنندگان این بود که آنان خواستار یک حکومت اسلامی هستند تا حکومت از نوع غربی.

میدان ژاله از این پس میدان شهدا خواهد بود

ساعت شش و چهل دقیقه صبح دیروز بیش از صد هزار نفر از طبقات مختلف مردم تهران که برای نماز صبح فطر به ایستگاه آب سردار خیابان ژاله آمده بودند پس از پایان مراسم نماز دست به تظاهرات وسیع و آرامی زدند. تظاهرکننده‌ها از مسیر خیابان ژاله به طرف خیابان خورشید حرکت کردند و حدود سه ربع بعد از آنها از مسیر خیابان خورشید مجدداً به خیابان ژاله آب سردار حرکت کردند. پس از بازگشت مجدد تظاهرکننده‌ها آیت‌الله علامه شیخ‌یحیی نوری که روز قبل به علت بیماری در بیمارستان مهر بستری بود در حسینیه حاضر شد. برای تظاهرکننده‌ها که سراسر خیابان ژاله را در بر گرفته بودند ۲ ساعت و ۱۵ دقیقه سخنرانی کرد. وی پیشنهاد کرد که بخاطر کشتارهای زنی که در میدان ژاله شده است نام این میدان را به میدان «شهدا» تغییر دهند.

صدمات حزب توده

به نهضت ملی را فراموش نمی‌کنیم

امروز دکتر کریم سنجنابی رهبر جبهه ملی در یک تماس تلفنی گفت: پیرامون مطلبی که در مصاحبه‌ای از قول من درباره حزب توده انتشار یافت باید توضیح بدهم که من به عنوان یک عضو جبهه ملی می‌توانم از صداماتی که این حزب به نهضت ملی ایران زد قضاوت صحیح بنمایم. لایحه می‌داند که در دوره ملی کردن صنعت نفت و در زمان حکومت دکتر مصدق اینها (کمونیست‌ها) چه کارکنی‌ها و چه تهمت‌ها به جبهه ملی و رهبر آن نسبت داده و در موارد متعدد چگونه به مصالح ملی آن را نه چو نداشتند.

امریکا و شوروی

با اعصاب متشنج به بحران ایران می‌نگرند

خبرگزاری آسوشیتدپرس در تفسیری پیرامون اوضاع ایران از جمله چنین نوشته است: هر اتفاقی که بيفتد در نقش ایران به عنوان بهترین پلیس مسلح در منطقه نفت خیز خلیج فارس تاثیر خواهد گذاشت. در این قدرت، آمریکا و شوروی دارای منافع سرشار در منطقه هستند که این بحران برای هر دو طرف منافع می‌باشد. هر چند که این قدرت‌های بزرگ رقیب نقش مخفیانه‌ای در این آشوب‌ها بازی می‌کنند هنوز ثابت نشده است اما منبع واقعی درگیری کنونی را می‌توان در کشور پیدا کرد. یورش سریع ایران به قریب بیستم طرف یک دوره ۱۵ ساله با استفاده از نفت فراوان با سنت‌های قدیمی اجتماعی و مذهبی که از عقب نشینی خودداری می‌کند برخاسته است.

۳ میلیون نفر در تظاهرات

خبرگزاری‌های خارجی درباره تظاهرات دیروز ایران مطالب مفصل و مشروعی را به مراکز خبری خود مخابره کردند به تخمین خبرگزاری‌ها در تهران حدود یک میلیون نفر و در سراسر ایران حدود ۳ میلیون نفر در روز عبد فطر تظاهرات کردند و به راهپیمایی‌های طولانی پرداختند.